

Ledamöter och ersättare

SOCIALNÄMNDEN

Tid torsdag 25 september 2025 kl. 08:15

Plats Stadshuset, Sessionssalen, våning 1

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Information från ordföranden	2025/31	3
2	Information från socialdirektören	2025/32	4
3	Månadsrapport augusti 2025	2025/1124	5
4	Redovisning av meddelanden september 2025	2025/1008	6 - 31
5	Redovisning av delegationsbeslut september 2025	2025/1007	32 - 33
6	Information om klimatplanen	2025/1120	34
7	Socialnämndens sammanträdesordning 2026	2025/992	35 - 36
8	Delårsuppföljning januari-augusti 2025 - Socialnämndens verksamhetsplan 2025	2024/1022	37 - 145
9	Delårsuppföljning januari-augusti 2025 - Socialnämndens plan för internkontroll 2025	2024/1023	146 - 178
10	Delårsuppföljning 2 - Privata utförare 2025	2024/1337	179 - 184
11	Ansökan om statsbidrag 2026 - Motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först	2025/924	185 - 190
12	Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur	2025/211	191 - 227

13	Information om kompetenscentrums verksamhetsplan	2025/139	228 - 247
14	Information om drogvaneundersökning	2025/996	248 - 264
15	Information om vuxenheten	2025/1003	265
16	Information om Kronan särskilt boende för äldre	2025/1121	266
17	Meddelanden vuxna och barn från enskilda utskottet 2025-08-13	2025/926	267 - 268
18	Meddelanden vuxna och barn från enskilda utskottet 2025-08-27	2025/927	269
19	Nedläggning faderskapsutredning enligt 2 kap 7 § Föräldrabalken	2025/1087	270 - 274
20	Nedläggning faderskapsutredning enligt 2 kap 7 § Föräldrabalken	2025/1088	275 - 279
21	Överflytt av ärende enligt 2 kap 3 § 2 st FB	2025/1090	280 - 282

Information från ordföranden

Ärendenr 2025/31-3.9.0.2

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens ordförande delger socialnämnden information om aktuella frågor.

Lisa Nilsson
Kommunsekreterare

Information från socialdirektören

Ärendenr 2025/32-3.9.0.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialdirektören delger socialnämnden information om aktuella frågor.

Lisa Nilsson
Kommunsekreterare

Förslag till beslut gällande månadsrapport augusti 2025

Ärendenr 2025/1124-3.9.0.2

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna månadsrapporten för augusti månad 2025.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen informerar om ekonomiskt utfall för perioden och prognos för året. Ekonomiskt utfall och prognos redovisas per verksamhetsområde och statistik redovisas gällande personlig assistans, individ och familjeomsorg, försörjningsstöd, stöd i hemmet och särskilt boende. Månadsrapporten följer löpande upp större investeringar.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport augusti 2025 (skickas ut innan sammanträdet).

Ida Johansson

Avdelningschef ekonomi och infrastruktur

Beslutet skickas till

Socialförvaltningens ledningsgrupp

Redovisning av meddelanden september 2025

Ärendenr 2025/1008-1.1.1.7

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare	Ämne
Inspektionen för vård och omsorg, IVO 2025-08-20	Änr 2024/420 (Hid: 2025.2409) Beslut – Tillsyn av ej verkställt beslut. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet
Kommunfullmäktige 2025-08-25 § 144	Änr 2025/1008 (Hid: 2025.2477) Beslut – Motion (SD) om förbud mot användningen av lustgas i berusningssyfte
Arbetsmiljöverket 2025-05-06	Änr 2025/544 (Hid: 2025.1747) Inspektionsmeddelande – Råneå södra och norra hemtjänstgrupp
Arbetsmiljöverket 2025-07-09	Änr 2025/806 (Hid: 2025.2196) Föranmälan om inspektion – hot och våld inom myndighetsutövning
Kommunstyrelseförvaltningen 2025-06-23	Änr 2025/752 (Hid: 2025.2603) Svar på remiss om departementspromemorian Förbättrade förutsättningar för IVO - förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården
Kommunstyrelsen 2025-09-08 § 213	Änr 2025/752 (Hid: 2025.2604) Beslut KS - Remiss avseende departementspromemorian Förbättrade förutsättningar för IVO förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården

Socialnämndens enskilda utskott 2025-09-10 § 545	Änr 2025/38 (Hid: 2025.2636) Information - Ställningstagande överklaga dom i mål nr 1072-25
Azets 2025-09-15	Änr 2025/1108 (Hid: 2025.2611) Granskning om socialnämnden har tillräcklig styrning och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet
Azets 2025-09-16	Änr 2025/1119 (Hid: 2025.2635) Granskning av styrningen av socialtjänstens verksamheter - om socialnämnden har en tillräcklig struktur för den interna styrningen och kontrollen i verksamheten
Socialnämndens enskilda utskott 2025-09-16 § 557	Änr 2024/1479 (Hid: 2025.2639) Information – Ställningstagande överklaga dom i mål nr 543-25

Luleå kommun

Lulea.kommun@lulea.se

Ärendet

Tillsyn av ej verkställt beslut.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet.

Skälen för beslutet

IVO bedömer mot bakgrund av de redovisade omständigheterna i ärendet att det inte finns skäl att ansöka om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten.

Underlag

- nämndens rapportering av ej verkställt beslut
- yttrande och övriga handlingar från nämnden

Beslut i detta ärende har fattats av _____ har varit föredragande.

§ 144

Motion (SD) om förbud mot användningen av lustgas i berusningssyfte

Ärendenr 2025/197-1.1.1.5

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen och uppdra till infrastruktur- och servicenämnden att Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter revideras för beslut i kommunfullmäktige senast hösten 2025.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har lämnat in en motion om förbud mot användningen av lustgas i berusningssyfte.

Motionären skriver bland annat att konsumtionen av lustgas i berusningssyfte har ökat avsevärt under de senaste åren, att samtalen till Giftinformationscentralen rörande lustgas ökat markant och det är främst bland yngre ungdomar som konsumtionen ökar.

Vidare menar motionären att vi kan minska att denna trend sprider sig upp till Luleå genom att införa ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentlig plats i kommunens ordningsföreskrifter.

Sverigedemokraterna yrkar på att Luleå kommun i sina lokala ordningsföreskrifter inför ett förbud mot användandet av lustgas i berusningssyfte i offentlig miljö samt på förskole- och skolområden.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen konstaterar att det finns ett antal kommuner som redan har fört in detta i sina lokala ordningsföreskrifter, tex Nacka samt att Regeringen i februari lämnade en lagrådsremiss om begränsad tillgång till lustgas.

I Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter finns idag förbud mot förtäring av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt alkohollagen (2010:1622) på offentlig plats inom de områden som redovisas i bilaga 1 (kartor), på områden som jämförts med offentlig plats enligt 3 § i dessa föreskrifter samt lekplatser, skolgårdar, förskolegårdar och allmänna idrottsplatser som är inhägnade.

Förbudet gäller inte servering av alkoholdrycker som sker i enlighet med meddelat serveringstillstånd.

Kommunstyrelsen har 2025-08-11 § 178 föreslagit kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen och uppdra till infrastruktur- och servicenämnden att Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter revideras för beslut i kommunfullmäktige senast hösten 2025.

Sammanträdet

Dexter Krokstedt (SD) föreslår bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Dialog

Dialog inom infrastruktur- och serviceförvaltningen samt med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen, brotts- och preventionssamordnaren för ANDTS och kommunpolis. Samtliga är positiva till förslaget.

Beslutsunderlag

- Motion (SD) om förbud mot användningen av lustgas i berusningssyfte, KLF Hid: 2025.975
- Infrastruktur- och servicenämndens beslut 2025-04-15 § 46, KLF Hid: 2025.4356
- Fastställda allmänna lokala ordningsföreskrifter, KLF Hid: 2025.4359
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-06-02 § 94, KLF Hid: 2025.5918
- Kommunstyrelsens beslut 2025-08-11 § 178, KLF Hid: 2025.8444

Beslutet skickas till

Motionären

Samtliga nämnder

Kommunpolis

Svar på remiss om departementspromemorian Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården

Socialdepartementet (Ds 2025:17)

Kommunens ställningstagande

Luleå kommun ser positivt på utredningens ambition att stärka inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tillsyn och att motverka välfärdsbrott inom vård och omsorg. Förslagen bedöms vara tydliga, proportionerliga och möjliga att genomföra inom ramen för befintlig organisation, förutsatt att rutiner se över så att de är ändamålsenliga och anpassade till de behov som uppstår.

Utredningens förslag och kommunens yttrande

1. **IVO bör få tillgång till fler tillsynsverktyg vid överträdelser av anmälningsskyldigheten.** Luleå kommun tillstyrker förslaget då det är välgrundat och bra eftersom det bidrar till att stärka tillsynen över hälso- och sjukvårdsverksamhet.
2. **En möjlighet att ta ut sanktionsavgift införs för vårdgivare som inte fullgör sin anmälningsskyldighet.** Luleå kommun tillstyrker det eftersom förslaget är välgrundat och bra eftersom det bidrar till att stärka tillsynen över hälso- och sjukvårdsverksamhet
3. **En möjlighet för IVO att förbjuda verksamheter som inte fullgör anmälningsskyldigheten införs.** Luleå kommun tillstyrker förslaget eftersom det är välgrundat och bra eftersom det bidrar till att stärka tillsynen över hälso- och sjukvårdsverksamhet
4. **Överträdelser av anmälningsskyldigheten ska inte vara straffbelagda.** Luleå kommun tillstyrker förslaget.
5. **En anmälan av verksamhet enligt 2 kap. 1 § PSL ska innehålla verksamhetschefens person- eller samordningsnummer, som även ska få föras in i vårdgivarregistret.** Luleå kommun tillstyrker förslaget eftersom det möjliggör för kommuner att få information om vilka personer som står bakom verksamhetsutövaren.
6. **Regioner och kommuner ska underrätta IVO om det finns anledning att anta att en privat vårdgivares verksamhet, som bedrivs genom avtal enligt 15 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL), på grund av oegentligheter eller brister i vårdens utförande inte uppfyller kraven på en god vård. Av underrättelsen ska det framgå vilka omständigheter som ligger till grund för antagandet om att**

kraven på en god vård inte är uppfyllda samt andra uppgifter av betydelse för IVO:s handläggning. Luleå kommun tillstyrker förslaget. Kommunen kommer att behöva säkerställa att det finns interna rutiner för att identifiera och underrätta IVO vid misstanke om brister hos privata utförare inom exempelvis äldreomsorg, hemsjukvård, LSS och personlig assistans. Det kan även krävas viss kompetensutveckling för att tolka och tillämpa underrättelseskyldigheten på ett rättssäkert sätt. Den administrativa belastningen bedöms som hanterbar, men bör beaktas i planeringen av resurser. Luleå kommun anser att IVO också behöver lämna informationen vidare till övriga regioner och kommuner så att de kan använda sig av den inom upphandlingen för att förhindra att oseriösa aktörer etablerar sig på nytt.

För Luleå Kommun

Nina Gotthold
Verksamhetscontroller

§ 213

Remiss avseende departementspromemorian Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17)

Ärendenr 2025/1060-1.3.1.5

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta kommunstyrelseförvaltningens yttrande enligt bilaga KLF Hid: 2025.9608 som sitt eget och avge svaret till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) utövar tillsyn över bland annat hälso- och sjukvården enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) (PSL).

Socialdepartementet har remitterat departementspromemorian Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17) och Luleå kommun är en av remissinstanserna. Utredningen har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag som ger IVO möjlighet att ta ut en sanktionsavgift eller förbjuda en verksamhet, vilka uppgifter som ska lämnas samt om en skyldighet för regioner och kommuner att underrätta IVO när de på grund av oegentligheter eller brister i vårdens utförande inleder granskning, säger upp, häver eller inte förlänger avtal som slutits med en verksamhetsutövare.

Kommunstyrelseförvaltningen har samordnat kommunens svar.

Luleå kommun tillstyrker förslagen då de bedöms vara tydliga, proportionerliga och möjliga att genomföra inom ramen för befintlig organisation, förutsatt att rutiner ses över så att de är ändamålsenliga och anpassade till de behov som uppstår.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-09-08 § 138 föreslagit kommunstyrelsen besluta att anta kommunstyrelseförvaltningens yttrande enligt bilaga KLF Hid: 2025.9328 som sitt eget och avge svaret till Socialdepartementet.

Sammanträdet

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Dialog

Remissvaret har tagits fram i samverkan med socialförvaltningen. Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har getts möjlighet att ge synpunkter men avstått då de inte anlitar externa privata vårdaktörer.

Beslutsunderlag

- Remissvar Luleå kommun - Förbättrade förutsättningar för IVO - förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvård, KLF Hid: 2025.9328
- Remiss av departementspromemorian Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17), KLF Hid: 2025.6206
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande yttrande avseende remiss av socialdepartementets promemoria Förbättrade förutsättningar för IVO - förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården Ds 2025:17, KLF Hid: 2025.9327
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-09-08 § 138, KLF Hid: 2025.9587

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Socialförvaltningen

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen

§ 545**Information - Ställningstagande överklaga dom i mål nr 1072-25**

Ärendenr 2025/38-3.9.5.2

Socialnämndens enskilda utskotts beslut

Socialnämndens enskilda utskott beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens enskilda utskott delges information om dom angående särskild avgift för ett ej verkställt beslut.

Socialförvaltningen redogör för dom med mål nr 1072-25 inför enskilda utskottets ställningstagande, i enlighet med delegationsordningen 17.42, om att överklaga eller inte överklaga domen.

Sammanträdet

Ordföranden föreslår att lägga informationen till handlingarna och finner att socialnämndens enskilda utskott bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Förvaltningsrättens dom i mål nr 1072-25, SOC Hid: 2025.2466

Beslutet skickas till

Socialnämnden, meddelandelistan

§ 557

Information - Ställningstagande överklaga dom i mål nr 543-25

Ärendenr 2024/1479-3.9.5.2

Socialnämndens enskilda utskotts beslut

Socialnämndens enskilda utskott beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens enskilda utskott delges information om dom angående särskild avgift för ett ej verkställt beslut.

Socialförvaltningen redogör för dom med mål nr 543-25 inför enskilda utskottets ställningstagande, i enlighet med delegationsordningen 17.42, om att överklaga eller inte överklaga domen.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämndens enskilda utskott besluta att lägga informationen till handlingarna.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden föreslår lägga informationen till handlingarna och finner att socialnämndens enskilda utskott bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Förvaltningsrättens dom i mål nr 543-25. SOC Hid: 2025.2605

Beslutet skickas till

Socialnämnden, meddelandelistan

Redovisning av delegationsbeslut september 2025

Ärendenr 2025/1007-1.1.1.7

Socialnämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till socialnämnden på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegat	Beslutsdatum
Socialdirektör	
2025/950 (Hid: 2025.2403) Överenskommelse om uppdrag gällande Processledare nya Socialtjänstlagen (SoL)	2025-08-18
2025/1054 (Hid: 2025.2508) Personuppgiftsbiträdesavtal – Vitec Appva AB	2025-09-02
Verksamhetschef/avdelningschef	
Änr 2025/724 (Hid: 2025.2419) Utse likvärdig utredare – lex Sarah	2025-08-20
Änr 2025/1107 (Hid: 2025.2615) Förslag till beslut gällande upphandling ramavtal socionomkonsulter	2025-09-15
MAS/MAR/SAS	
Änr 2025/611 (Hid: 2025.2440) Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad	2025-08-24
Änr 2025/612 (Hid: 2025.2441) Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad	2025-08-24
Änr 2025/556 (Hid: 2025.2606) Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad	2025-09-14
Änr 2025/967 (Hid: 2025.2570)	2025-09-11

Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad

Änr 2025/915 (Hid: 2025.2571) 2025-09-11

Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad

Änr 2025/1077 (Hid: 2025.2568) 2025-09-10

Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad

Änr 2025/1075 (Hid: 2025.2572) 2025-09-11

Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad

Änr 2025/1051 (Hid: 2025.2573) 2025-09-11

Lex Sarah – bedömning av allvarlighetsgrad

Särskilt förordnad inköpssamordnare

Änr 2025/959 (Hid: 2025.2418) 2025-08-21

Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster

Änr 2025/958 (Hid: 2025.2421) 2025-08-21

Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster

Änr 2025/973 (Hid: 2025.2420) 2025-08-21

Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster

Änr 2025/467 (Hid: 2025.2422) 2025-08-21

Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster

Övriga beslut

Antal avslagsbeslut för personer över 85 år Augusti 2025
gällande särskilt boende

Inga avslagsbeslut för augusti 2025

- Personalärenden/anställningar, augusti 2025 (bilaga 2)
- Delegationsbeslut från Combine, augusti 2025 (bilaga 3)
- Förhöjt arvode till familjehem, inget att rapportera
- Fullmakt, nr 29-32 2025 (bilaga 5)

Information om klimatplanen

Ärendenr 2025/1120-2.1.0.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden delges information om klimatplanen.

Lisa Nilsson

Kommunsekreterare

§ 66

Socialnämndens sammanträdesordning 2026

Ärendenr 2025/992-1.1.2.3

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att fastställa sammanträdesordning för år 2026 enligt nedan.

Sammanfattning av ärendet

Kanslikontoret inom kommunstyrelseförvaltningen har samordnat planeringen för samtliga nämnders sammanträden inför år 2026. I planeringen ingår övergripande arbete med strategisk plan och budget samt uppföljningar.

Sammanträdesplaneringen för socialnämnden har stämts av med övriga nämnder och kommunfullmäktige.

Av tabellen nedan framgår kommunstyrelseförvaltningens förslag på sammanträdesdatum för socialnämnden (SN), socialnämndens arbetsutskott (SNAU) och socialnämndens enskilda utskott (SNEU) 2026.

Månad:	SN	SNAU	SNEU
Januari	29	15	14, 28
Februari	26	12	11, 25
Mars	26	12	11, 25
April	27**	16	8, 22
Maj	28	12*	6, 20
Juni	18	4	3, 17
Juli			1, 15, 29
Augusti	27	13	12, 26
September	24	10	9, 23
Oktober	29	15	7, 21
November	26	12	4, 18
December	17	3	2, 16, 30

* Avvikande mötesdag på grund av helgdagar.

** Avvikande mötesdag pga. budgetdag för samtliga nämnder.

Mötestid för socialnämndens och arbetsutskottets sammanträden föreslås vara 08:15. Mötestid för enskilda utskottet föreslås vara 08:30.

Utöver ovanstående har socialnämnden planeringsdag 2026-10-14.

Förslaget om socialnämndens sammanträdesordning år 2026 gäller under förutsättning att kommunfullmäktige 2025-09-22 beslutar om sammanträdesordning för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott, i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att fastställa sammanträdesordning för år 2026 enligt ovan.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Kanslikontoret inom kommunstyrelseförvaltningen har genomfört dialog med socialnämndens ordförande, socialdirektör, enhetschef Ekonomi och infrastruktur inom socialförvaltningen och övriga nämnder i samordningen av sammanträdesordningen.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande socialnämndens sammanträdesordning 2026, SOC Hid: 2025.2546

§ 67

Delårsuppföljning januari-augusti 2025 - Socialnämndens verksamhetsplan 2025

Ärendenr 2024/1022-3.9.0.1

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna verksamhetsplanens delårsuppföljning januari-augusti 2025 med antagna korrigeringar.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens delårsuppföljning innehåller förvaltningens beskrivning av periodens resultat och analys kopplat till nämndens egna mål och kommunfullmäktiges prioriterade målområden, Valfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att godkänna verksamhetsplanens delårsuppföljning januari-augusti 2025.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet med korrigering av rapporten delårsuppföljning januari-augusti 2025, enligt följande:

Under rubriken 4.2.1. Kommentarer till investeringsredovisningen, underrubrik Kommentarer prognos: Socialförvaltningen sammantagna årsprognos för investeringar är 0 mkr. *Prognosen följer senaste tidsplanen för byggnation. Budget flyttas över till Infrastruktur-och serviceförvaltningen vid uppstart.*

Under rubriken 3.4 Resultat mätetal, punkten verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv.: Tabellen korrigeras från % till *antal/st*.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag med föredragna korrigeringar under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Delårsuppföljning verksamhetsplan, januari - augusti 2025 har behandlats av de fackliga företrädarna vid förvaltningens fora för information och förhandling.

Beslutsunderlag

- Rapport delårsuppföljning januari-augusti 2025, SOC Hid: 2025.2574
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande delårsuppföljning januari-augusti 2025 - Socialnämndens verksamhetsplan 2025, SOC Hid: 2025.2547

Delårsuppföljning, januari-augusti 2025

Socialnämnden

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad	
Delårsuppföljning Verksamhetsplan, jan - aug 2025	Aktiverande styrdokument	• Evolution	
Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
2024/1022	Socialnämnd	2025-xx-xx	2025-12-31
Ersätter	Dokumentägare	Gäller för	
	Socialdirektör	Förvaltningens alla verksamheter	

Syfte

Socialnämndens delårsuppföljning beskriver utfall av resultat och analys, samt åtgärder som ska genomföras och hur dessa ska bidra till mål som nämnden vill uppnå under 2025. Socialnämndens målstyrning i verksamhetsplanen utgår från ansvar enligt reglementet och är också bidrag till måloppfyllelse av nämndens beslutade kommunövergripande prioriterade målområden som benämns som Välfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå.

Uppföljning

Uppföljning av socialnämndens verksamhetsplan sker vid del- och helår.

Innehåll

1 Inledning	3
2 Socialnämndens delårsuppföljning privata utförare, januari – aug 2025	7
3 Måluppföljning	9
3.1 Prognos måluppfyllelse	9
3.2 Valfungerande vardag för alla	10
3.3 Trygg i Luleå	24
3.4 Resultat mätetal	42
3.5 Resultat kvalitativa mått	44
4 Ekonomisk redovisning	45
4.1 Driftsredovisning med prognos för helår	45
4.1.1 Kommentar till driftsredovisningen	45
4.2 Investeringsredovisning med prognos för helår	46
4.2.1 Kommentar till investeringsredovisningen	46

1 Inledning

Resultat och bedömning

Avseende kommunfullmäktiges prioriterade målområden Valfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå, och utifrån nämndens bidrag av periodens resultat, är prognosen för en sammantagen bedömning i hög grad uppfyllt och trenden bedöms vara ökande för båda målområdena.

Bedömning av prognos och trend utgår utifrån resultat av nämndens bidrag till att Luleå kommun strävar mot att 2040 erbjuda "Sveriges bästa service". Inom ramen av socialnämndens mål utgör det att verksamheterna erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalitet. Det pågår flertalet aktiviteter i linje med ambitionsnivån. Socialnämndens Riktlinjer om god service är ett stöd i förvaltningens arbete att sträva mot att medborgare/brukare upplever att förvaltningen erbjuder god service.

Inom förvaltningen sker en utökning av digital teknik genom flertalet pilotprojekt. Beslut tas utifrån projektens resultat och nyttoanalys om vilka digitala tekniker som ska drifställas.

Inom området kompetensförsörjning finns det fortfarande stora utmaningar, trots flera insatser är inte alla trender önskvärda.

Positivt är att antalet som söker tjänster ökar och personalomsättningen har minskat något. Däremot pekar pensionsprognos och andelen medarbetare med adekvat utbildning åt det motsatta hållet. Det pågår dock flertalet aktiviteter som syftar till ett säkerställande av kompetensförsörjningen. Bland annat till syfte att attrahera fler att söka arbete på socialförvaltningen, men också ett fortsatt kontinuerligt arbete för att behålla och kompetensutveckla medarbetare exempelvis genom Äldreomsorgslyftet, samt genom att identifiera och lyfta fram ambassadörer för förvaltningens viktiga jobb.

Den interna stoltheten behöver kontinuerligt underhållas, förstärkas och ingen marknadsföring är så effektiv som den som kommer från förvaltningens medarbetare.

Bidrag till kommunfullmäktiges prioriterade målområde Trygg i Luleå innefattar bland annat ett omfattande arbete som ska säkerställas genom aktivering av handlingsplaner i och med den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025. Handlingsplanerna är inriktade på åtgärder som inrymmer långsiktiga förändringar för att uppnå en långsiktig hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.

Resultatet för mätetalet *Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn (antal barn/100 000 invånare)* publicerades i Kolada i februari, där det framkom att år 2024 var det 6,3 % verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn vilket är ett förbättrat resultat i jämförelse med år 2023 då utfallet var 10,1 %. Arbetet fortsätter inom förvaltningen med syfte att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet med särskilt fokus på barnfamiljer. Utöver detta sker en nära samverkan med bland andra Kronofogdemyndigheten och Lulebo med syfte att stärka det avhysningsförebyggande arbetet.

Inom förvaltningen sker, genom intern och extern samverkan, ett omfattande arbete med olika aktiviteter som syftar till att beakta barn- och ungas trygghet, säkerhet och förutsättningar. Identifierade framgångsfaktorer är att det finns en utarbetad och tydlig struktur kring samverkan vilket gör att det finns många vuxna med olika funktioner som skapar trygghet bland unga.

I februari 2025 beslutade kommunstyrelsen om en *Lokal plan för suicidprevention* som samtliga förvaltningar inom Luleå kommun ska omhänderta genom upprättande av egna aktiviteter som går i linje med den Lokala planens intentioner.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det finns en ökad medvetenhet om psykisk hälsa inom kommunen och fler förvaltningar planerar inom ramen av den aktuella förvaltningens uppdrag, bidra med aktiviteter till planens intention. Framkommer även att man i förvaltningarna pratar mer om ämnet och är mer observant på den psykiska hälsan även hos kollegor. Kommunen är således på god väg att få en ökad kunskap om suicid och psykisk ohälsa, där många verksamheter/enheter bland annat redan genomfört information om materialet "Våga Fråga Pocket".

Utifrån socialnämndens samordningsansvar i Luleå kommun för det brottsförebyggande arbetet utgår bedömningen bland annat från de ökade aktiviteter som genomförs i samverkan med såväl interna som externa samverkansparter. Socialförvaltningens brottsförebyggande samordnare är ansvarig för att samordna berörda samverkansforum.

Luleå kommun har intentionen att vara en växande kommun. För att förebygga brott i Luleås krävs ett strukturerat och kunskapsbaserat arbete, där alla förvaltningar deltar och bidrar utifrån lägesbild av brottsligheten och åtgärdsplaner. Samverkan med andra myndighet, organisationer, polisen och andra aktörer är avgörande för att skapa värde utöver vad varje part kan åstadkomma ensamt.

Resultat kopplat till mätetalet *Antal rapporterade störningar via EST* (Effektiv samordning för trygghet) har det till och med 11 juni 2025 inkommit 496 EST

rapporter, vilken är en markant ökning i jämförelse med uppföljning i april 2025 (321 fler).

Avseende det rapporterade störningarna står Polisen för 72 % av antalet rapporter, LuleBo står för 15 %, Trygghetsverket 7 % och resterande 13 % tillskrivs dom kommunala förvaltningarna gemensamt. Det krävs en längre tids serie för att kunna göra generella bedömningar utifrån resultatet från datamaterialet. Sammanfattningsvis pågår fortsatta aktiviteter kopplade till lägesbild som finns. Förutom förvaltningens egna aktiviteter som sker genom intern och extern samverkan, och kopplat till förebyggande arbete till exempelvis barn och unga, så genomförs även ett intensivt arbete inom ramen av lägesbild såsom brottsförebyggande aktiviteter kopplat till:

- Entreprenörsbostäder
- Arbetskraftskriminalitet
- Organiserad brottslighet

Största osäkerhet om måluppfyllelse råder gällande kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningen är tveklöst fortfarande en stor utmaning utifrån bland annat sambandet med ökande konkurrens, låg utbildningsbakgrund hos dem som söker arbete inom stöd, vård- och omsorgsverksamheter och en ökad demografisk utveckling av andelen äldre.

Behovet av både extern och intern kompetensutveckling kommer att öka. Genom att satsa på medarbetares kompetensutveckling torde socialförvaltningens attraktion som arbetsgivare att öka. Kompetensutvecklingsinsatserna ska vara långsiktiga och hållbara över tid.

Målet ska vara att ge brukare en god och säker vård och omsorg. Samtidigt som vi är en attraktiv arbetsgivare som både attraherar nya medarbetare och behåller befintliga medarbetare med rätt kompetens.

Ett led i introduktion och kompetensutveckling är förvaltningens kompetenscentrum. Samordnare och sjuksköterska som är rekryterade är viktiga roller i att vara verksamhetens ansikte utåt. För att nytta och goda resultat ska uppnås är det viktigt med ett nära samarbete med socialförvaltningens verksamheter, såväl med chefer som medarbetare.

Kompetenscentrum är ansvarig för att samordna introduktion, kompetenshöjande utbildningsinsatser i samarbete med socialförvaltningens verksamheter, interna utbildare och andra utbildningsanordnare. Sjuksköterskans uppdrag är även att ansvara för att handleda och utbilda kollegor i medicinsk teknik och specifika

vårdmoment samt delegering till sommarvikarier som ska arbeta med medicinska arbetsuppgifter.

Socialnämnden prognostiserar en budget i balans i slutet av året.

2 Socialnämndens delårsuppföljning privata utförare, januari – aug 2025

Uppföljning av privata utförare har under perioden genomförts utifrån kontrollmoment i planen för 2025 års uppföljning och insyn av privata utförare. Delårsuppföljning för perioden jan-aug 2025 presenteras i sin helhet och beslutas i socialnämnden 25 september 2025.

Socialnämndens plan för uppföljning av privata utförare är underordnad kommunfullmäktiges program för privata utförare.

Socialnämndens uppföljningsplan för privata utförare omfattar upphandlade tjänster gällande placering konsulentstödda familjehem, HVB-hem och stödboende.

Uppföljningen har två övergripande syften:

- Kontrollera att den privata utförarens verksamhet utförs i enlighet med lagstiftning, mål och riktlinjer för verksamheten.
- Utgöra ett underlag i kommunens förbättringsarbete för att utveckla och förbättra verksamhet och tjänster till medborgarna.

Kontroll genomförs gällande områdena:

- Kostnader för köp från privata utförare
- Kvalitetsledningssystem
- Direkt upphandling
- Delegationsbeslut
- Allmänhetens insyn

Samtliga kontrollområden har uppfyllt krav enligt rutin.

När det gäller kontrollområdet *Antal sammanbrott* i konsulentstödda familjehem, HVB-hem och stödboende har det sammanlagt skett 24 sammanbrott. Sammanbrotten har exempelvis skett på grund av utåtagerande beteende, missförhållanden, familjehem har sagt upp uppdraget, återfall i missbruk eller att behandlingshemmen inte kunde hantera ungdomarnas problematik eller stödbehov. Ett av sammanbrotten har skett på grund av att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) återkallat tillståndet för HVB-hemmet.

Totala kostnader för köp från privata utförare:

Under perioden är den totala kostnaden för placeringar hos privata utförare 54 mkr.

Socialnämnden har utöver ovan även avtalssamverkan med Piteå kommun avseende matproduktion till ordinärt och särskilt boende. De har också skett avtalssamverkan med E-nämnden och Region Norrbotten.

3 Måluppföljning

Inom ramen för socialnämndens ansvar, uppdrag och reglementet, bidrar nämnden till måluppfyllelse, främst kopplat till kommunfullmäktiges prioriterade områden Valfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå. Socialnämndens målsättningar är direkt kopplade till ansvaret i välfärdsuppdraget. Nämnden bidrar indirekt till det tre övriga prioriterade målområdena, Blomstrande näringsliv, Mer Luleå för fler Luleåbor, Klimatsmart & Naturpositiv.

3.1 Prognos måluppfyllelse

Nämndsmål	Bedömning	Trend
Valfungerande vardag för alla		
Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalité	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag	 Delvis uppfyllt	→
Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.	 Delvis uppfyllt	↗
Trygg i Luleå		
I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper.	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.	 I hög grad uppfyllt	↗
I samverkan skapa försättningar för barn- och unga till en jämlik, trygg uppväxt och trygga livsvillkor.	 I hög grad uppfyllt	→
Säkerställ arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap	 I hög grad uppfyllt	↗

3.2 Valfungerande vardag för alla

Socialnämndens mål	Bedömning
Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalitet	
Beskrivning: Medborgare, samverkansparter, den enskilde och anhöriga ska enkelt och på ett lättillgängligt sätt få kontakt med verksamheten och vid mötet uppleva en god service med god kvalitet (enligt socialnämndens Riktlinjer för god service). Verksamheten ska arbeta för att förstärka och säkerställa en lättillgänglig behovsstyrd service, samt skapa alternativ i det tidiga, främjande och förebyggande arbetet utifrån den medborgare/enskildes behov, oavsett kön, ålder, etnicitet, kulturell bakgrund etcetera. Arbetet för en social hållbarhet ska ske i samverkan med andra, internt och externt där den enskildes delaktighet, inflytande och behov ska vara en bärande del. Utöver det ska verksamheten erbjuda och utforma en jämställd och jämlik service, stöd, hjälp, omsorg och vård. Alla medarbetare ska visa respekt för individens integritet, specifika behov, rätt till självbestämmande i enlighet med gällande lagstiftning och utifrån den enskildes behov (enligt barnets/individens behov i centrum, BBIC/IBIC) och i samverkan med ett personcentrerat synsätt. Utifrån den enskildes behov ska även ett jämlikt, jämställt och socialt hållbart synsätt beaktas. Förvaltningens verksamheter ska utifrån sina uppdrag och insats sträva mot att vara en av Sveriges ledande kommuner i valda kvalitetsmätningar, såsom exempelvis: • Brukar- och anhörigundersökning • Kvalitetsindex (Kolada) • KKiK • Öppna jämförelser Inom målet ska vi också omhänderta en kvalitetssäkrad intern och extern kommunikation. Det vill säga att förvaltningen bland annat erbjuder, utifrån medborgare/enskildes rättigheter och skyldigheter, möjlighet till målgruppsdialog utifrån mottagarens villkor. Det är således både chefer och medarbetares ansvar att den interna och externa informationen fungerar bra och blir tillgänglig för hela organisationen. Det innebär också att våra målgrupper får den information som efterfrågas och att de bemöts med ett positivt, öppet, korrekt och serviceinriktat förhållningssätt.	
Kommentar: Socialnämnden bedömer periodens resultat som i hög grad uppfyllt och trenden är ökande.	

I februari 2025 beslutade kommunledningsförvaltningen om ett uppdragsdirektiv för Sveriges bästa service, där socialförvaltningen liksom övriga förvaltningar och bolag i Luleå kommun har ett eget ansvar för att bidra.

Socialförvaltningens fokus avser dels i bemötandet mellan medarbetare och de som kommer i kontakt med socialtjänsten, dels hur ledning och verksamhet i sin helhet tillämpar det. Det ska även upplevas att det är enkelt, smidigt och tryggt i kontakten med förvaltningen samt att socialförvaltningen ger återkoppling och svarar på frågor och ärenden i rimlig tid. E-utbildning om bemötande har genomförts inom flertalet enheter och övriga planerar ett genomförande under hösten 2025.

Inom verksamheter sker ett fortsatt säkerställande och egenkontroll i att brukare är delaktiga vid upprättande och uppföljning av genomförandeplan, vidta åtgärder vid identifierade behov av förbättringar som framkommer vid exempelvis brukardialoger, anhörigenkäter, synpunkter och klagomål med mera. En annan viktig faktor gällande god service är tillgänglighet. För att erbjuda god tillgänglighet ska medarbetare lägga in hänvisning både i tjänstetelefon och på mejl vid exempelvis semester, sjukfrånvaro, men också vid möten. Utöver det skyndsamt ringa upp vid missade samtal samt besvara mejl som inkommit. Framkommer insikter såsom att tillgänglighet i verksamheten inte är något som tidigare förknippats med god service, vilket till viss del kanske har bidragit till exempelvis telefonsamtalens utfall av svarsfrekvens.

Nämnden följer resultat för andel besvarade och andel ej besvarade inkommande externa telefonsamtal till anknytningsnumret. För perioden jan-juli 2025 är andel besvarat samtal 73%, vilket är en förbättring i jämförelse med helåret 2024 (32%) och trenden är ökande. Andel obesvarade samtal under samma period (jan-juli 2025) är 27%.

Även detta är en förbättring i jämförelse med helåret 2024 (68%) och trenden är ökande. Bakomliggande orsaker till en förbättring är dels att medarbetare och verksamheter lägger in hänvisning vid möte och frånvaro. Utöver detta, med syfte att öka tillgängligheten, har flertalet enheter/verksamheter infört Artwise, callback system och andra sätt där samtal kan tas emot i samverkan med Kundcenter, för att sedan skyndsamt ringa upp vid missade samtal och besvara mejl som inkommit.

Oavsett den positiva utvecklingen är prognosen osäker om en måluppfyllelse (90%) kommer att nås vid årets slut, avseende besvarade samtal.

Under våren genomfördes en enkätundersökning med syfte att mäta upplevelsen av nöjdheten med måltidsdistributionen. 265 svar har inkommit och i resultatet framkommer en upplevelse av god kvalitet i beställningsprocess, leverans och bemötande. Bakomliggande orsaker till detta kan vara att samarbetet med kundcenter har stärkts, vilket har förbättrat tillgängligheten via telefon. Rutiner har införts för att hantera frånvaro och kontaktuppgifter, och system som Trio och Artwise används för att skapa en mer jämlik tillgänglighet mellan hemtjänstgrupper.

Socialnämndens resultat för mätvärdet från den nationella indikatorn *Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation (andel)*, år 2024 är 75%, fördelat kvinnor 80%, män 73%, vilket är nära målvärdet (79%), men i jämförelse med 2023, är en försämring med 4% (79%). Fortsatt analys i verksamheten pågår, men framkommer ett identifierat behov såsom att verksamheten behöver förenkla information om vad socialtjänsten erbjuder för insatser för att bistå medborgare och öka upplevelsen till en förbättrad situation.

Resultatet för nationella indikatorn för *Kvalitetsindex äldreomsorg* år 2024 är 30, vilken är en förbättring i jämförelse med 2023 då värdet hamnade på 1. Indexet baseras på brukarnas bedömning av bemötande och inflytande i hemtjänst, bemötande och aktiviteter i särskilt boende, personal med adekvat utbildning i särskilt boende samt väntetid till särskilt boende. Nyckeltalen normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst. Utifrån resultatet där Luleå hamnade på 30 är värdet för året uppnått (20) och trenden är ökande.

Inom särskilt boende har väntetiden från ansökan till inflyttning minskat från 147 till 96 dagar, vilket är en tydlig förbättring i tillgänglighet. Brukarbedömningen för bemötande, förtroende och trygghet ligger stabilt på 87, vilket tyder på fortsatt god kvalitet i det dagliga mötet. Däremot är upplevelsen av aktiviteter och känsla av ensamhet fortsatt låg, trots en liten ökning från 64 till 67. Andelen undersköterskor i särskilt boende är 62 %, vilket är lägre än rikssnittet på 73 %, och kan påverka både kvaliteten i omsorgen och personalens arbetsbelastning.

Inom hemtjänsten visar kvalitetsindex en ökning i brukarbedömningen av bemötande, förtroende och trygghet från 87 till 89. Däremot är upplevelsen av inflytande och tillräcklig tid oförändrad på 67, vilket visar att detta område fortfarande behöver förbättras.

För att möta kvarstående utmaningar föreslås flera åtgärder. För att minska känslan av ensamhet och öka meningsfulla aktiviteter inom särskilt boende bör social samvaro prioriteras.

Kompetenshöjande insatser och förbättrade arbetsvillkor ska bidra till att öka andelen undersköterskor. Inom hemtjänsten ska arbetssätt utvecklas för att öka brukarnas inflytande, och schemaläggning ses över.

Dialoger med enhetschefer och personal fortsätter, liksom pilotprojekt med teamledare för att stärka det dagliga ledarskapet. Daglig uppföljning och återkoppling ska säkerställa att förbättringsarbetet är kontinuerligt och målinriktat.

Resultatet för den nationella indikatorn *Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet* är 57 (2024) vilket är en förbättring från år 2023 (39). Luleås resultat ligger i linje med medelvärdet i jämförelse med lika stora kommuner i Sverige. Andel brukare som svarat på undersökningen har också ökat från föregående år. Resultaten vad gäller delaktighet har förbättrats i områdets alla tre verksamhetsdelar mot föregående år. Medan inflytande är mer varierat, där har nöjdheten ökat inom gruppboende men ligger kvar på samma nivå som 2023 för sysselsättning SoL och minskat inom daglig verksamhet LSS.

Inom funktionshinderområdet pågår ett kartläggande arbete som avser daglig verksamhet/sysselsättning där man även ser över inriktningar. Målet med arbetet är att verksamheten ska ha tillräckligt med platser vid daglig verksamhet utifrån uppdraget att säkerställa verkställande av beslut utifrån den enskildes behov.

Gällande nationella indikatorn *Andel invånare 65+ som varit mottagare av hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för* har det skett en minskning år 2024 (10,3 %), vilket är en minskning i jämförelse med föregående år (11,5 %). Inom verksamheten sker kontinuerligt arbete med att säkerställa att rätt patienter inkommer utifrån gällande hemsjukvårdsavtal. Ett kommunövergripande arbete har påbörjats där verksamheten än mer kommer fokusera på "en väg in", vilket bland annat innebär jämlika bedömningar utifrån behov av kommunal hälso- och sjukvård i hemmet.

Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag

Beskrivning:

Socialförvaltningen ska vara ett föredöme som offentlig arbetsgivare och arbeta för att förvaltningen har engagerade medarbetare, rätt kompetens och är en attraktiv arbetsgivare med gott rykte.

Ett exempel är att verksamheter säkerställer en jämlik och jämställd rekrytering och introduktion (med inkluderande uppföljningssamtal) till alla medarbetare med hänsyn till kompetens, uppdrag och roll.

Förvaltningen ska således upplevas vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare utvecklas, känner engagemang, trygghet och har bra arbetsförhållanden samt rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Utveckla befintliga arbetssätt exempelvis genom att:

- verka för ett gott ambassadörskap.
- erbjuda praktikplatser, APL och VPU platser, examensarbete, mottagande av ferieungdomar.
- enhetligt stöd till chef i rekryteringsprocessen utifrån ansvar och roll.
- säkerställa efterlevnaden av rekryteringsprocessen utifrån ansvar och roll.
- enhetligt arbetssätt för att omhänderta sökande som inte blir aktuell för sökt tjänst, men som kan passa för andra jobb inom förvaltningen utifrån sökandes kompetens och förvaltningens aktuella behov.
- utveckla nya arbetssätt i syfte att attrahera och rekrytera nya medarbetare.
- arbeta med ständiga förbättringar utifrån resultat av den digitala enkät som alla erbjuds att delta i vid avslut av sin anställning.
- socialförvaltningen behöver också utveckla befintliga arbetssätt och åstadkomma nya arbetssätt i syfte att behålla och utveckla medarbetare.

Det kan ske genom exempelvis:

- Erbjuder mentorskap oavsett arbetsroll.
- Genomföra riktade insatser för att utveckla arbetsmiljön och för att förstärka friskfaktorer utifrån verksamheternas behov.
- Skapa förutsättning till att erbjuda kontinuerligt lärande utifrån den enskildes kompetensplan som upprättats med ansvarig chef.
- Skapa förutsättningar till organisering av nya arbetssätt i syfte att utveckla och behålla befintlig medarbetare.
- Skapa förutsättningar till att förlänga arbetslivet och tillvarata den seniora kompetensen.
- Skapa förutsättning för medarbetare till möjlighet att utveckla svenska språket under anställningen.
- Erbjuder goda förutsättningar för förvaltningens chefer att bedriva ett nära och tillitsfullt ledarskap.
- Skapa förutsättningar till fler sätt att uppmärksamma medarbetares- och verksamhetens gemensamma goda arbetsinsatser för ökad känsla av intern stolthet.

Exempel på aktiviteter som bör omhändertas:

- Utveckla möjligheten till breddad eller fördjupad karriärväg för medarbetare och chefer.
- Skapa förutsättningar till ett kontinuerligt lärande utifrån medarbetarens behov av kompetensutveckling och i linje med verksamhetens behov.

- Fortsätta att utveckla nya och hållbara arbetssätt i syfte att säkerställa kompetens och kvalitet i utförandet.

Förvaltningen ska följa utvecklingen av medarbetare som väljer att lämna sin anställning och som upplever nöjdhet och stolthet över tiden i förvaltningen och kan rekommendera förvaltningen som arbetsgivare och själv överväga att söka sig tillbaka i framtiden.

Förvaltningen ska säkerställa att de som avslutar en anställning ges en jämlik och jämställd avslutning och verksamheten ska följa upp orsaken till avslut av anställningen. Medarbetare som avslutar sin anställning ska erbjudas avslutningssamtal och informeras om vikten att fylla i den digitala avgångsenkäten. Detta med syfte att följa upp anledningen till att medarbetare slutar och arbeta aktivt med förbättringsåtgärder.

Verksamheten ska skapa förutsättningar till att genomföra strukturerade överlämningar för att säkerställa en god kompetensöverföring och minska sårbarheten i genomförande av uppdraget vid ny person i arbetsrollen.

Kommentar:

Socialnämnden bedömer målsättningen *Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag* som delvis uppfyllt. Trenden är oförändrad sedan årsuppföljningen 2024.

Sammanfattningsvis konstateras att läget gällande kompetensförsörjningen är fortfarande en stor utmaning, trots stora insatser är inte alla trender önskvärda. Positivt är att antalet som söker tjänster ökar och personalomsättningen har minskat något. Däremot pekar pensionsprognos och andelen medarbetare med adekvat utbildning åt det motsatta hållet.

I syfte att attrahera fler till att söka arbete på socialförvaltningen, sker det flera olika åtgärder. Det sker ett fortsatt samarbetet med Go Care i syfte att hitta fler kanaler att nå unga sökande. Sedan i vintras pågår ett pilotprojekt för att attrahera europeisk arbetskraft, bland annat skedde det (kommunövergripande nivå) besök i Holland och Polen. Pilotprojekten genomförs i samarbete med utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen. Intresset för norra Sverige är stort och insatserna har skett i närtid varför inga slutsatser eller resultat kan redovisas. Förvaltningen har också, i samarbete med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen, ansökt om medel ur kommunstyrelsens fond i syfte att testa att bistå med flyttbidrag.

Målgruppen är personer med adekvat utbildning i kommuner i södra Sverige som har hög arbetslöshet. Ärendet är under beredning.

Det pågår ett kontinuerligt arbete för att identifiera och lyfta fram ambassadörer för förvaltningens viktiga jobb. Den interna stoltheten behöver kontinuerligt underhållas, förstärkas och ingen marknadsföring är så effektiv som den som kommer från förvaltningens medarbetare.

För att möta en modern arbetsmarknad utforskar förvaltningen möjligheterna att bygga upp en kandidatbank för spontanansökningar.

Tanken är att den som är intresserad av att arbeta inom förvaltningen ska kunna anmäla det utan att knyta sitt intresse till en specifik utannonserad vakans.

Arbets sättet kan bidra till att korta ledtiderna vid rekrytering.

Det pågår också marknadsföring av en utbildningspool och att rekrytera personal till den. Målgruppen är nyblivna pensionärer och andra som under terminstid vill arbeta några vardagar per vecka. Ambitionen är att en utbildningspool ska underlätta för chefer att frigöra ordinarie personal för att ta del av utbildningar i syfte att uppnå adekvat kompetens för förvaltningens yrken.

Inom exempelvis verksamhetsområde stöd och service finns en arbetsgrupp bestående av enhetschefer som tillsammans utformar arbetssätt för "utveckla mottagandet av praktikanter" och möjligheten till erbjudande till Lov jobb till skolungdomar som fyllt 18 år.

Förvaltningens uppdrag att utveckla och behålla medarbetare fortsätter genom exempelvis att erbjuda fristående kurser och utbildningar i sammanhållna klasser inom uppdragsutbildningen och Äldreomsorgslyftet. Inom Äldreomsorgslyftet kan viss utbildning i svenska språket tillhandahållas. Förvaltningen har också tecknat avtal med en leverantör om licenser till en särskild applikation som stödjer inläring av vårdsvenska. Resultat gällande mätetalet om *Antal utbildningspoäng* har det uppnåtts 30 800 poäng i juni 2025, där bedömningen är att måluppfyllelse på helår (47 200 poäng) kommer att uppnås och trenden är ökande. Periodens resultat avser sammanlagt för uppdragsutbildningen (läser enstaka kurser) och sammanhållen klass, under vårterminen 2025.

Mätetalet gällande *Andel utbildade undersköterskor/stödassistenter* så framkommer att det i aug 2025 ett resultat på 40 %. Prognosen är att målet för 2025 (46%) uppnås. Andelen utbildade har ökat något sedan senaste mätningen men det kan till viss del bero på anställningar under sommaren. Den formella utbildning som avses för medarbetare inom utförarverksamhet är för undersköterskor, vård- och omsorgsutbildning på gymnasienivå. Minskningen kan även till viss del bero på att det är en viss rörlighet på grund av konkurrens med andra arbetsgivare. Åtgärder som pågår för att ge förutsättningar till att fler vill utbilda sig erbjuds exempelvis utbildningsinsatser inom ramen för Äldreomsorgslyftet.

De övriga 60 % saknar helt eller delvis utbildning. I denna grupp ingår personliga assistenter, handledare (dagverksamhet, gruppbostad), rehabiliteringsassistenter och vårdbiträden. Bör dock noteras gruppen personliga assistenter har befattningen personlig assistent oaktad utbildningsnivå, så här saknas uppgift.

Kompetenscentrums arbete pågår enligt plan. Samordnare och sjuksköterska som är rekryterade är viktiga roller i att vara verksamhetens ansikte utåt.

För att nytta och goda resultat ska uppnås är det viktigt med ett nära samarbete mellan samordnare, sjuksköterska vid kompetenscentrum och socialförvaltningens verksamheter, såväl med chefer som medarbetare.

En del av samordnarens uppdrag är att vara ansvarig för att samordna introduktion och utbildningsinsatser i samarbete med sjuksköterska, socialförvaltningens verksamheter, interna utbildare och andra utbildningsanordnare. Sjuksköterskans uppdrag är att planera och genomföra kompetenshöjande insatser i samverkan och utifrån verksamheternas behov. Sjuksköterskan ansvarar även för att handleda och utbilda kollegor i medicinsk teknik och specifika vårdmoment samt delegering till sommarvikarier som ska arbeta med medicinska arbetsuppgifter.

Uppdraget inom kompetenscentrum omfattar också handledning och utbildning i enlighet med kompetenscentrums vision och verksamhetsidé.

Inom individ och familj, stöd och service, boendestöd, socialpsykiatri boende samt personlig assistans genomförs Yrkesresan med inriktning utifrån respektive område.

Verksamhetsområde vård och omsorg har under första delåret arbetat vidare med att bidra till att attrahera och bibehålla medarbetare inom det viktiga vård- och omsorgsycket med fokus på förändrade arbetssätt, utveckla karriärvägar som bidrar till en högre kvalitet i verksamheten för brukare. Till exempel pågår ett projekt vid ett vård- och omsorgsboende där en specialistundersköterska arbetar dagtid för att tillsammans med övriga kollegor säkerställa att arbetet i omsorgen av brukare görs på ett kvalitativt sätt. Exempelvis såsom att kunna hantera riskbedömningar och upprätta handlingsplaner för att vidta åtgärder.

Till stor del kommer uppdraget också vara att möjliggöra längre och bättre introduktion för medarbetare utan tidigare erfarenhet. Detta gagnar både brukare och personal vilket förhoppningsvis leder till att verksamheten upplevs som en attraktivare arbetsgivare.

Vid två andra vård- och omsorgsboenden har ett projekt påbörjats genom att tillsätta teamledare. Syftet med teamledare är att dessa bland annat ska stötta de övriga kollegorna på enheten, men även ge handledning i vardagen till kollegor som saknar erfarenhet och kompetens.

Socialnämndens mätetal av *Sjuktal* uppges som nära målvärde (8,40%) och trenden är ökande utifrån den ackumulerade sjukfrånvaron jan-juli 2025 är 8,64 %. Värdet är lägre än vid senaste uppföljningen i mars 2025 (9,2%) och juli månads resultat var 4,93 %, som förbättrar det ackumulerade värdet. Kvinnors frånvaro är högre än männens, vilket är ett mönster som också återfinns i andra branscher.

Under hösten 2025 påbörjar förvaltningen ett arbete inför nästa års arbetsmiljösatsning med fokus på olika insatser. Hur arbetet fortlöper, redovisas vid verksamhetsplanens helårsuppföljningen 2025.

Vad gäller mätetal *Personalomsättning - andel som gått till annat arbete internt (%)* är resultatet som vid förra delårsuppföljningen, 0,48 %. Utifrån resultatet har årets målvärde (1,50%) uppnåtts och trenden är ökande, så förhoppning är att den positiva utvecklingen kvarstår vid årets slut.

Mätetalet *Personalomsättning - andel som gått till annat arbete externt (%)* är detta samma som vid förra perioden, det vill säga 4 % har lämnat sin anställning hos socialförvaltningen för anställning hos en extern arbetsgivare. I jämförelse med 2024 är det en minskning från 4,6 % till 4 %. Baserat på denna uppföljning har målvärde för 2025 redan uppnåtts (10,5%) och trenden är ökande.

Sammantaget är förhoppningen att resultatet vid årets slut fortsatt visar ett positivt resultat och att allt fler väljer att stanna inom socialförvaltningens verksamheter.

När det gäller Luleå kommuns introduktion för nya chefer, har det inom förvaltningen påbörjats en integrering av detta utifrån socialförvaltningens behov av specifik introduktion för chefer som ska arbeta inom socialtjänsten. Introduktionen omfattar obligatoriska e-utbildningar, fysiska utbildningar, genomgångar med ansvarig chef, introduktionshandledare/mentor samt med viktiga stödfunktioner.

Som en del vid avslut av en anställning, förutom avslutningssamtal med närmaste chef, erbjuds alla medarbetare i Luleå kommun som avslutar sin anställning att lämna sin feedback via en avgångsenkät. Resultat för år 2025 har ännu inte erhållits, så därav kan inte mätetalets resultat redovisas.

Förvaltningen fortsätter att sträva mot att fler medarbetare vill fortsätta att arbeta även när pensionsåldern har uppnåtts. De avtal som nu under april träffats mellan arbetsmarknadens parter omfattar delar som kan komma att öka incitamenten att arbeta längre.

Medelåldern för förvaltningens anställda, som en indikator på benägenhet att arbeta längre, har inte förändrats avsevärt de senaste fem åren. Åldersspridningen har dock ökat och andelen + 55 år ökar, vilket också speglas i pensionsprognosen för de kommande åren.

Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	
---	---

Beskrivning:

Förvaltningen måste fortsätta arbetet med att utforma och säkerställa arbetssätt och metoder genom att testa och implementera digitala lösningar/teknik på ett kostnadseffektivt sätt och med god kvalitet.

Digital teknik kan förbättra livsvillkoren i vardagen. Den stöttar individer som med hjälp av tekniken får både valfrihet, integritet och självständighet.

Digital teknik ska syfta till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning.

De lösningar/nya arbetssätt med hjälp av digital teknik som planeras och ska driftsättas, ska vara anpassade utifrån nyttan ur ett medborgar-, brukar- och medarbetarperspektiv.

Den ökade konkurrensen på arbetsmarknaden är en utmaning för arbetsgivaren och kräver målinriktade aktiviteter i syfte att säkra kompetensförsörjningen. Här krävs också ett ökat fokus på att utveckla digitalisering och välfärdsteknik där det är möjligt, samt att utforma arbetssätt som är mindre personalkrävande utifrån synsättet digitalt först – fysiskt när det behövs. I utformning av arbetssätt kan en del vara införande av digital teknik som är mindre personalkrävande.

Kommentar:

Socialnämnden bedömer målsättningen *Utforma och säkerställ arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först- fysiskt om det behövs*, i hög grad uppfyllt och trenden är ökande.

För denna period framkommer pågående aktiviteter såsom exempelvis:

- hälso- och sjukvårdsverksamheten testar digital konsultation i samverkan med stöd i hemmet i Råneå.

- upphandling pågår för läkemedelsgivare, vilket färdigställs under hösten 2025.

- projekt med digital läkemedelssignering startas upp i september, och kommer pågå under 6 månader vid Kronans vård- och omsorgsboende samt inom Råneå hemtjänst.

- påbörjat införandet av digitalt läsbara medicinskåp inom ordinärt boende, i samverkan mellan vård och omsorg och hälso- och sjukvård. Syftet är att öka säkerheten vid medicinhantering, minska risken för felmedicinering och stöld samt förbättra arbetsmiljön för personalen genom en mer strukturerad hantering.
 - ett projekt är startat för digital hemtjänst, där digital tillsyn och assisterad medicingivning ska erbjudas via surfplattor. Detta ska öka upplevelsen av trygghet och självständighet för brukare som bor i ordinärt boende, samtidigt som det frigör resurser för fysiska insatser där de verkligen behövs. Projektet är i en pilotfas och kommer att testas i ett begränsat antal arbetsgrupper, med stöd från Äldresupporten.
 - bokningssystemet Tempus inom dagverksamheten för äldre.
 - måltidsprojektet Balderspyramiden där en app används för att motverka undernäring hos äldre. Utvärderingen visade fina resultat och projektet har därför utökats till fler särskilda boenden. Samtidigt har utmaningar identifierats, bland annat minskad motivation hos personalen att registrera måltider digitalt. För att möta detta har möten hållits med leverantör och ny information om syftet med registreringarna har kommunicerats till personalen.
 - inom stöd och service utbildas och implementeras webbapp DigiVi och DigiJag (en säker webbapp som hjälper personer med funktionsnedsättningar att hitta vänner, kärlek och sällskap genom att skapa profiler, prata och chatta digitalt).
 - inom öppenvården pågår upprättande av ett projekt kopplat till Previc, som är en webbaserat AI verktyg som bland annat analyserar den enskildes (användaren) beroende och hindrar återfall.
 - test av AI för enklare dokumentation och en del av socialförvaltningen har varit med i test av Microsofts Copilot inom kommunen.
 - socialpsykiatrin testar digitalt verktyg för insatsplanering och ser över digitala aktiviteter som Tv-spel och VR-glasögon.
 - inom individ- och familjeomsorgen finns det upprättat fler digitala e-tjänster och digitala mötesformer används mer.
- Framkommer utmaningar i arbetet med digitala lösningar, såsom att säkerställa teknisk användarvänlighet, skapa förståelse för nyttan med digitala verktyg och att ge personalen tillräckligt stöd och utbildning.

Det är avgörande att medarbetarna ser värdet i det digitala arbetssättet för att det ska bli hållbart över tid. Därför krävs kontinuerlig information, återkoppling och anpassning utifrån personalens behov och erfarenheter. Lärboxar "Digitala introduktionsmoduler" ska tas fram för nya medarbetare, där medarbetare får bekanta sig med de digitala verktyg som används i verksamheten. Slutligen är det viktigt att följa upp pilotprojekt systematiskt och skala upp de lösningar som fungerar väl, med fokus på både brukarnytta och arbetsmiljö.

Socialförvaltningen är med i initiativet *Handslag för digitalisering* som handlar om att kommuner och koncernen för Sveriges kommuner och regioner, SKR, går samman om konkreta digitaliseringsinitiativ. Initiativen finns inom områden som socialtjänst, skola, grundläggande infrastrukturella förutsättningar och kompetensförsörjning inom digitalisering. Inom ramen för handslaget och ett länsgemensamt projekt tillsammans med SKR kring digitalisering kommer förvaltningen arbeta vidare med försörjningsstrategier och utveckling. Detta är ett arbete som kommer ske inom mobila trygghetslarm, digital post inom kommunen samt utveckling av nationell gemensam standard för inhämtning av data inom ekonomiskt bistånd.

Genom att konsekvent utgå från digitala lösningar som förstahandsval, och endast använda fysiska alternativ där det är nödvändigt, kan verksamheten skapa ett mer effektivt, tryggt och framtidssäkert arbetssätt – både för medarbetare och brukare. Den digitala tekniken ska även ses som en rättighet för brukaren.

Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.

Beskrivning:

Socialnämnden ska utifrån sitt ansvar och uppdrag bidra till en god hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet, genom att socialförvaltningen har en budget i balans och där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt. Förvaltningens verksamheter har ansvaret att säkerställa att budgeten är i balans, det vill säga verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och vara anpassad till efterfrågan, behov, politiska prioriteringar och ändamålsenlighet. När risk för budgetöverskridande befaras åligger det chef att informera överordnad chef/socialdirektör samt utan dröjsmål ta initiativ/ge förslag till åtgärder för att förhindra/motverka överskridandet.

Kommentar:

Socialnämndens mål att *Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektivt sätt*, bedöms för perioden som delvis uppfyllt och trenden är ökande. Bedömningen ligger främst till grund av hemtjänstens nuvarande underskott.

Underskott i verksamheterna klaras inom socialnämndens budgetram då nämnden har en budgeterad post för oförutsedda utgifter samt en större engångspost från tidigare år. Sammanfattningsvis prognostiserar socialnämnden en budget i balans i slutet av året.

Resultatuppföljning och analys gällande mätetalen om kostnad per brukare:

Individ och familjeomsorgen (IFO): År 2023 var kostnad per brukare betydligt lägre än den som visas för år 2024 (114 300) vilket förklaras av att år 2023 var inte kostnaden för förhandsbedömningarna med i resultatet.

Förvaltningen har nu kunnat fånga upp rätt belopp för jämförelse där beloppet för 2024 som uppgår till 114 300 kr per brukare ska jämföras med ett utfall året innan (år 2023) som uppgår till 110 700 kr per brukare.

Trenden mellan åren ökar, kostnadsökningen är marginell och följer inflationen. Bedömningen är att IFO kommer behöva arbeta med olika åtgärder för att komma ner i kostnader. IFO har gjort underskott de senaste åren som främst förklaras av ökade placeringskostnader för barn och unga.

Hemtjänst: Ordinärt boende har haft svårt att uppnå en budget i balans. Trenden mellan åren 2023 (149 000) och 2024 (159 600) visar på ett ökat underskott där kostnad per brukare procentuellt ökat mer än sedvanlig uppräckning.

Några orsaksförklaringar till att trenden ökar mellan åren är dels att när ett nytt verksamhetssystem infördes 2024 medförde det att verksamheten inte längre kunde tagga den tid som de varit hos burkarna vilket medförde att det blev svårt att följa upp om grupperna uppnått förväntat målvärde. Det fanns inte heller några andra rättvisande mått för cheferna att kunna nyttjas för att se om de arbete som utfördes skedde på rätt sätt. Samtidigt har det varit en större utmaning än tidigare år att varit svårt att få tag på personal som vill arbeta permanent i hemtjänsten som i sin tur medfört ökade kostnader för timvikarier och övertidsersättning.

Särskilt boende: Särskilt boende har en oförändrad trend jämfört mot tidigare år och klarade även år 2024 (706 400) att hålla sin budget. Bedömningen är därmed att målvärdet är uppnått.

Den kostnadsökning som framkommer mellan åren följer den inflationstakt som varit.

Funktionshinderområdet inklusive boende, daglig verksamhet (exklusive pers.ass): Trenden mellan åren 2023 (581 000) och 2024 (633 600) visar på en kostnadsökning runt 8

procent. Orsaksförklaring är att funktionshinderområdet, enligt lagkrav LSS, verkställt brukare med omfattande omsorgsbehov som gett en ökad kostnad för året.

För övrigt genomförs på alla chefsnivåer egna regelbundna ekonomiska månadsuppföljningar och analyser av kostnader, samt vidtar åtgärder som ska generera till att hålla budgeten i balans. Genom att följa upp beslut och insatser säkerställs bland annat att resurser används effektivt och att verksamheten anpassas efter den beslutade budgeten.

Under perioden har det exempelvis inom vård och omsorg införts ett nytt arbetssätt kring schemagenomgångar som ett ytterligare stöd för enhetschefen att förstå bemanningens påverkan på ekonomin. Detta genomförs tillsammans med schemakonsult. Arbetet följs upp löpande och handlingsplan upprättas vid avvikelse från budget.

3.3 Trygg i Luleå

Socialnämndens mål	Bedömning
I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper. Beskrivning: Verksamheterna ska genom intern och extern samverkan öka sitt fokus med att utveckla och säkerställa lättillgängliga, tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till målgrupperna, som ligger i linje med inriktningen i den nya socialtjänstlagen (från och med 1 juli 2025). Handläggning/service/stöd/uppdrag/insats/vård ska ges med respekt för individens specifika behov, förväntningar, integritet och rätt till självbestämmande i enlighet med gällande lagstiftning. Verksamheterna ska inom ramen av sitt uppdrag och genom intern- och extern samverkan utveckla aktiviteter och arbetssätt/metoder som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet, hemlöshet och utanförskap. Förvaltningens verksamheter ska möta målgruppens behov av bostad/boende för människor i livets alla skeenden. Bostadsförsörjningsplan revideras, där verksamheter bidrar med målinriktade aktiviteter som genom intern och extern samverkan främjar förutsättningarna, hos den enskilde/berörd målgrupp, för goda levnadsförhållanden. Således skapas förutsättningar för den enskilde att ha bostad/boende utifrån dennes behov, exempelvis till ett eget bostadskontrakt från ett övergångskontrakt, verkställt boendebeslut inom lagstadgad tid etcetera. Berörda verksamheter ska genom intern- och extern samverkan stärka arbetet i det avhysningsförebyggande arbetet med syfte att bland annat barn har tillgång till boende och därmed motverka att barn inte utsätts för vräkning. För att öka möjligheten för nämndens målgrupper, som ofrivilligt står utanför arbetsmarknaden och/eller uppbär ekonomiskt bistånd, ska erbjudas insats som leder till sysselsättning, studier eller arbete. Detta med målet att öka möjligheten till egen försörjning. Fortsatt våldsförebyggande arbete med fokus på tidiga insatser, samt utveckla arbetssätt som syftar till att skapa upplevelse av trygghet och säkerhet hos den våldsutsatta. Fortsätta att erbjuda stöd till de från 15 år och uppåt, som har svårt att kontrollera sin ilska och/eller har använt någon form av våld i en nära relation. Kommentar: Socialnämndens målsättning att <i>I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper</i> bedöms i hög grad vara uppfyllt och trenden är ökande.	

I och med den nya socialtjänstlagens inträde 1 juli 2025 beslutade socialnämnden den 19 juni om de insatser som efter 1 juli ska vara tillgängliga utan behovsprövning. Beslutet omfattade även villkoren för insatserna samt beslut om undantag från skyldigheten att dokumentera för några insatser där nya socialtjänstlagen skulle medfört dokumentationskrav. Verksamhetssystemet Pulsen Combine har tagit fram nya beslutsmallar och nya utförarmallar för dokumentation i verksamhetssystemet. De utförare som kommer att arbeta med insatser utan behovsprövning utbildas i de nya utförarmallarna.

Socialnämnden beslutade även om att anta förslaget till ny delegationsordning då nya socialtjänstlagen medför förändringar av lagrum och delegation.

I och med lagförändringen har även information på hemsidan lulea.se utvecklats under sommaren. Avsnittet som namnges som Omsorg och stöd har fått ny struktur och ett uppdaterat innehåll med syfte att upplevas mer lättillgängligt för Luleås medborgare.

Resultatet för mätetalet *Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare* publicerades tidigare i vintras, där det framkommer att år 2024 var 6,3 % verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn vilket är ett förbättrat resultat i jämförelse med år 2023 då utfallet var 10,1 %. Arbetet fortsätter inom förvaltningen med syfte att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet och då med särskilt fokus på barnfamiljer. Det har påbörjats ett arbete med att se över och skapa/uppdatera interna arbetssätt och rutiner samt externa strukturer för samverkan. Arbetet med att stärka intern och extern samverkan i det vräkningsförebyggande arbetet pågår i samarbete med andra enheter inom förvaltningen, övriga kommunala förvaltningar, det kommunala bostadsbolaget samt Kronofogdemyndigheten. Inledande samverkansmöte har genomförts och en gemensam samverkansplan är under framtagande.

Resultatet för mätetalet indikatorn för *Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)* publiceras nationellt i början av året 2026.

I resultatet för nationella mätetalet *Kvalitetsindex ekonomiskt bistånd* framkommer att Luleås andel år 2024 är 21%, som är detsamma som år 2023. Luleås värde är lägre än många andra kommuner. Det är färre män än kvinnor som återaktualiseras för försörjningsstöd. Sammantaget för mätetalet är att den positiva utvecklingen troligen beror på att arbetsmarknaden i norra Sverige är fortsatt god.

Vad gäller indikatorn för *Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen* är Luleås värde för år 2024, 0,65 %. Värdet har sjunkit sedan

år 2022, och har aldrig tidigare varit så lågt som nu. Luleås värde är även lägre än i riket i övrigt.

Noterbart är att för år 2024 ligger det långvariga biståndsmottagandet i Luleå på samma nivå för män som för kvinnor, föregående år har värdet för kvinnor varit något högre än för män. Den positiva utvecklingen av indikatorns resultat beror troligen på att arbetsmarknaden i norra Sverige är fortsatt god. Anledningen till långvarigt behov av ekonomiskt bistånd under 2024 var liksom tidigare år främst svag förankring på arbetsmarknaden samt långvarig psykisk ohälsa och sjukskrivning.

Luleå har ett lägre värde än socioekonomiskt liknande kommuner. Trots detta finns det i Luleå personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd som står långt i från arbetsmarknaden och har en mångfacetterad problematik. De har behov av samordnade och samtidiga insatser från flera parter för att lotsas i riktning mot egen försörjning samt för att tillvarata den arbetskraft som finns hos den enskilde individen. Strategiskt pågår en löpande samverkan med Arbetsförmedlingen och TIA (Tillväxt-integration och arbete) med flera. Exempelvis har en arbetsgrupp startat för att möta upp det kommande aktivitetskravet.

Ett utvecklingsarbete är påbörjat med att omgruppera det personella resurserna och ta fram nya arbetssätt med fokus på helhetssyn, evidens och samarbete. Detta med syfte att på ett bättre sätt än idag förebygga att människor fastnar i ett långvarigt biståndsberoende och att de resurser de har tillvaratas på arbetsmarknaden.

I linje med förvaltningens intentioner att i samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper, så pågår och planeras olika aktiviteter, såsom:

- Samverkan sker med förskolan och Regionen för att skapa en alternativ tidig insats till barn i förskolan.

- Skolsociala team för barn i åldern 6–12 år startar under hösten.

- KÄF (Kärleken är fri) Uppdraget fortsätter, där syftet med arbetet är att öka elevernas kunskap om sina rättigheter med utgångspunkt från Barnkonventionen samt vilka stödvägar som finns lokalt och nationellt.

Målsättningen är att genomföra KÄF på tre skolor, en årskurs per skola per läsår.

Områden som berörs: elevernas hälsa och välbefinnande, stärka förmågan att göra medvetna och självständiga val, bidra till förståelse för egna och andras rättigheter, förmedla betydelsen av samtycke och hedersrelaterat våld och förtryck. KÄF samverkansgrupp består elevhälsa, ung i Luleå, tjejjouren, socialtjänsten, rädda barnen, polisen, kyrkan, ungdomsmottagningen, RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners

rättigheter), BUFFF (Barn och unga som har familjemedlem, mamma, pappa eller syskon i fängelse, häkte eller frivård).

De unga och skolans personal är positiv till KÄF (Kärleken är fri), genomförandet får genomgående gott omdöme vid utvärderingar med elever och personal.

- Koll på SOC: Det är ett koncept i samverkan mellan skolan och socialtjänsten. Syftet är att ge elever i högstadiet kunskap om socialtjänsten för att minska motståndet mot myndigheten. Detta sker genom att en lektion ägnas åt att pedagogen använder webbsidan "Koll på SOC" för att ge information om socialtjänsten. Eleverna får förbereda frågor som de kan ställa till socialtjänsten som gör klassbesök. Under läsåret 2025–2026 planeras att genomföra konceptet i 4–6 årskurser och att fältverksamheten och ungdomsteamet (myndighet) gör detta gemensamt.

- Tillsammansgrupper/ Tillsammansläger "När livet krånglar": Ett uppstartsmöte med kyrkan och socialtjänsten hölls i april 2025. Fortsatt planering sker till hösten 2025.

- PIS- Prevention i samverkan: Utvecklingsarbete mellan socialtjänsten och skolan som pågår 2022–2025. Syftar till att upptäcka och ge stöd till barn/unga och deras föräldrar i ett tidigt skede för att förhindra en ogynnsam utveckling. Följer tidsplan och arbetet fortgår enligt plan. Sedan introduktion av rutinen, stödmaterial och arbetssättet startade har samtliga skolor blivit introducerade, totalt 38 skolor. Uppföljning med skolor som fått introduktionen genomförs löpande.

Uppföljningsmöten med socialtjänsten (myndighet), familjestöd barn och unga och Föräldrasupporten genomförs ungefär två gånger/ termin. Den sammantagna bilden är att både skola och socialtjänst är positivt inställda till samverkansarbetet och det sker mer samverkan i ett tidigare skede kring barn och unga. För att mäta både kvantiteter och upplevelser av samverkan ska enkäter skickats ut. Under 2025 ska PIS sammanfogas med den nya Norrbusöverenskommelsen.

Föräldramöten tillsammans: Föräldramöten under september månad på ett helt skolområde där socialtjänst (Föräldrasupport, fältverksamhet, öppenvård, myndighet, polis) håller gemensam information. Mötet sker på ett ordinarie föräldramöte. Detta är ett led i att ge föräldrar kunskap om socialtjänstens arbete och på så sätt kunna nå fler föräldrar med stöd. En bild av läget bland unga delges och något aktuellt tema berörs. Utvärderingsmötenas upplägg uppskattas mycket bland föräldrar och professionella. Vilket område som ska prioriteras beslutas under våren i beredningsgruppen för trygghet- och brottsförebyggande. Under hösten 2025 kommer föräldramöte hållas på sex olika skolor, både inom Luleå, och skolor i omkringliggande byar.

Upplägget har pågått sedan 2022 och strukturen har börjat sätta sig. Syftet är att genom systematik kunna ge alla föräldrar information om socialtjänst och polis och på så sätt verka förebyggande och med föräldrar som en kraft.

Det finns stora vinster med att ge föräldrar kunskap om polis, socialtjänstens lika verksamheter och trender.

Det kan generera i minskad rädsla och ökad tillit och föräldrar vet vad de ska vara vaksamma på och vilket stöd som finns att få. Identifierat utmaningar såsom att nå föräldrar med olika språk samt att planera upp möten med alla professioner och skola samlade.

- Fältassistenter har bland annat genomfört dialogmöte om "gängsnack" med föräldrar.

- Fortsatt arbete i samverkan för barn och ungdomar med skola, polis, fritidsgårdar är systematiskt pågående och sker i dialog.

- Föräldrabrev: Ett brev till föräldrar författas gemensamt i en grupp med elevhälsa, fältverksamheten, preventionssamordnare och polis kring viktiga ämnen att informera föräldrar om. Breven går ut fyra-sex gånger/ år i skolappen Unikum. Syftet är att ge föräldrar kunskap om saker som sker i de ungas vardag och tips kring hur de kan stötta sina barn. För att följa upp nyttan med breven finns behov av att ta reda på hur många föräldrar som öppnar breven samt vad de tycker om dem, planeras att undersökas genom exempelvis en enkätundersökning.

Föräldrabrevsstrukturen har nu funnits i cirka fyra år. Det är etablerat och fungerar väl. Det är en bra form för att upplysa föräldrar. En vinst är också att media ofta uppmärksammar innehållet och det blir även artikel kring något viktigt ämne i någon av tidningarna.

- Föräldrasupporten och familjestöd arbetar med utbildningar och evidensbaserade insatser.

- Centrum mot våld medverkar i skolornas arbete genom att delta i och hålla i insatserna Sunda relationer och Kärleken är fri inom Luleå kommun.

- Drop-in-verksamhet för ungdomar och unga vuxna erbjuds via ungdomsmottagningen.

- I och med att antalet klienter vid EQ-mottagningen minskat i jämförelse med tidigare år, bedöms det finnas fortsatt behov av utåtriktat arbete för att öka kännedomen om att det finns stöd att få även för personer som utövar våld.

- Vuxenenheten har en särskild utsedd socialsekreterare som arbetar riktat mot mötesplatsen Lyktan. Syftet är att den enskilde ska få möjlighet att möta en socialsekreterare i en trygg och kravlös miljö och där få guidning vidare till socialtjänstens enheter.

Trygghetsskapande fältarbete (Universell nivå) Denna form av fältarbete avser att särskilt fokusera på risktillfällen där unga vistas såsom valborg, cruising, skolavslutning och festivaler. 14 dagar av fältarbete under risktillfällen finns som plan för 2025.

Fältverksamheten kommer att finnas med vid tillfällena och utöver det tillkommer också ytterligare personal inom Individ- och familjeverksamheten.

Cruising och skolavslutningsveckan har skett i en bred samverkan. Polisen, kyrkan, skolan, elevhälsan, ung i Luleå och Rädda Barnen fanns med detta år. Polisen finns med som en viktig samverkanspart vid samtliga risktillfällen. Samordningen ansvaras i dagsläget av preventionssamordnare.

Ett årshjul är upprättat med planering, genomförande och uppföljning vilket gör att kvalitén på arbetet efterlevs och utveckling sker. Samverkansparterna är engagerade och positiva till arbetet. Under skolavslutningsveckan anordnar fritidsgårdarna attraktiva aktiviteter för unga som gör att dessa väljer fritidsgårdarnas aktiviteter i stället för att visas i riskmiljöer. Rädda Barnen samordnar Vuxna på stan vilket gör att det initiativet växer och fler vuxna finns bland våra unga.

Identifierade framgångsfaktorer är att det finns en utarbetad och tydlig struktur kring samverkan vilket gör att det finns många vuxna med olika funktioner som skapar trygghet bland unga.

Framkommer också identifierade utmaningar såsom att risktillfällen ökar i antal då fler arrangemang anordnas som vänder sig till unga i Luleå, som innebär ett ökat behov att utveckla en hållbar lösning kring bemanningsfrågor under trygghetsfältet.

- ANDTS (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel om pengar): Samverkansgrupp bestående av råd och stödmottagning (RoS), familjestöd barn och unga, alkoholhandläggare, studenthälsan, elevhälsan grundskola/ gymnasium, ung i Luleå, dopningansvarig, NBV, Polis, ungdomsmottagning. Arbetet syftar till att skapa en årsplan kring det drogförebyggande arbetet i kommunen. Planen grundar sig på lägesbilder och undersökningar kring läget i kommunen. Genomförs fyra träffar per år. Under 2024 och 2025 är fokus att arbeta riktat mot spel om pengar. Det har skapats informationsmaterial till professionella som arbetar med barn och unga som skickats ut för att ge dem kunskap och inspiration i sitt arbete. Föräldrabrev till mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet har också skickats ut.

Fortsatt planering sker kring att nå unga med kunskap. Ett nästa steg kan vara att koppla samman arbetet med det brottsförebyggande och psykisk ohälsa perspektivet.

- Blås Grönt: Syftet är att unga mellan 13–17 år ska avstå alkohol vid olika arrangemang såsom festivaler anordnade av Luleå kommun och även med andra arrangörer. I konceptet ingår att deltagarna har chans att vinna priser som lottas ut. Eftersom det är en vuxen som registrerar den unge till att delta bidrar det också till viktiga samtal mellan unga och vuxna om alkohol och andra överenskommelser på ett naturligt sätt.

Hittills har konceptet enbart används vid Luleås sommarfestival men det finns bredare användningsområden för detta såsom andra arrangemang för unga, cruisingar och skolavslutning.

Mötesplats Lyktan:

Sedan start i februari till och med maj har Lyktan haft 958 besökare varav 740 män (77%) och 218 kvinnor (23%). Under april och maj hade Lyktan 440 besökare, varav 32 (7%) var nya. Fördelningen mellan män och kvinnor var 80/20. Under maj minskade besökarantalet, särskilt på eftermiddagarna, jämfört med tidigare månader. En tänkbar orsak är att regelbundna besökare har under perioden fått egna bostäder och har bytt vistelseort. Verksamheten har identifierat ett ökat behov av uppsökande arbete för att informera om den service Lyktan kan erbjuda samt normalisera socialförvaltningens lågtröskelverksamhet. Ett skifte har gjorts till mer uppsökande arbetssätt för att nå målgruppen där de befinner sig och kunna stötta gäster på deras väg till varaktiga boendelösningar.

Var tredje vecka besöks mötesplatsen av Regionens sjuksköterska och läkare från Beroendemottagningen. Personalen på mötesplatsen söker samtycke från gästerna för att kontakta Beroendemottagningen och ge information om vilka som är i behov av läkarkontakt vid besöken. Detta kan syfta till att fler personer i målgruppen tar emot stöd och insatser utifrån behov, en ökad värdighet och livskvalitet för målgruppen. Personal på Lyktan samverkar även med myndighet utifrån besökarens önskemål och behov.

För övrigt pågår ett arbete med att identifiera samverkansparter samt tydliggöra och beskriva strukturer för samverkan mellan mötesplatsen och interna och externa parter. Samverkan sker idag med bland annat Svenska kyrkan, polis och Föräldraföreningen mot narkotika.

Att nå ett tryggare centrum är ännu inte uppnått, men arbete sker i form av uppsökande och relationsskapande för att fånga upp gäster till mötesplatsen och det har lyckats med ett fåtal personer.

Fokus framöver ska också ligga på det uppsökande arbetet. Detta inkluderar avhysningsförebyggandeinsatser, motiverande samtal, stöd vid ID-kort, bankärenden och socialtjänstbesök.

I samarbete med Kvinnojouren har det under våren startats upp en kvinnoträff med en träff per månad. Samarbetet med kristna samfund fortsätter med regelbundna avstämningar för att anpassa verksamheten efter aktuella behov.

Råd- och stödverksamheter:

För perioden 1 januari - 11 juni 2025 framkommer det att anhörigstöd, personliga ombud, råd- och stödmottagning, Nykter idag och Äldresupporten sammanlagt haft 506 nya kontakter, fördelat på 301 kvinnor och 157 män.

Det är en liten ökning jämfört med föregående års delårsuppföljning då det var 497 nya ärenden. Att vi når fler beror troligen på att verksamheterna blir mer etablerade och kända i Luleå.

I utvärderingen av besökarna vid dessa råd- och stödverksamheter framkommer fortsatt att 100 % är nöjda eller ganska nöjda med bemötandet (94,5 % mycket nöjda 5,5 % ganska nöjda). Detta visar på att vi ska fortsätta att utveckla och hålla bemötande och relation aktuella i alla forum.

Projekt Hälsonätet - Främjande av social delaktighet för äldre

Under våren har Äldresupporten, i samverkan med Luleå tekniska universitet (LTU), drivit projektet Hälsonätet. Syftet med projektet har varit att stärka den sociala delaktigheten bland äldre. Totalt har sex deltagare, fördelat på fyra män och två kvinnor, deltagit i projektet, som omfattat sex träffar. Projektet har varit mycket uppskattat och har haft positiva effekter även utanför de planerade aktiviteterna. Flera deltagare har på eget initiativ fortsatt att träffas för gemensamma aktiviteter såsom resor, promenader och fikastunder. Projektet visar på värdet av sociala insatser som främjar gemenskap och ökad livskvalitet för äldre. Önskemål har framkommit om fortsatta digitala träffar.

Projekt DöBra

DöBra är ett forskningsprogram vid Luleå tekniska universitet (LTU) som syftar till att underlätta och främja samtal kring döden, döende och sorg. Genom innovativa metoder, inklusive användandet av en kortlek, strävar programmet efter att skapa förutsättningar för tidiga, proaktiva samtal om livets slutskede. Detta bidrar till en mer medveten och trygg vårdprocess för de involverade.

Totalt har nio träffar genomförts inom projektet. Under denna period har Äldresupporten haft kontakt med seniorer för att undersöka deras vilja att delta som testpersoner för den första digitala versionen av DöBra-kortleken.

Män talar (inte) om livet

Äldresupporten har rekryterat till gruppen "Män talar (inte) om livet". Gruppen består av sex deltagare och drivs av Hjärnkolls ambassadörer. Arbetet sker i samverkan med Norrbottens kommuner som står för kostnaden för ledarna från Hjärnkoll.

Förvaltningens kommunövergripande samordningsansvaret för området Psykisk hälsa

Inför Veckan för psykisk hälsa (oktober) är föreläsare och aktiviteter klara. Allt sker i samverkan med skolan och kultur- och fritidsförvaltningen. Kommunikatörer från samtliga förvaltningar är med. En viktig del i samverkan är att tillsammans hjälpas åt med att sprida information om psykisk ohälsa och den planerade veckan.

Vid årets planering sker det en ökad samverkan mellan förvaltningar inom kommunen som också visar på ett större engagemang hos fler förvaltningar.

En trolig orsak till detta är att socialförvaltningen som samordningsansvarig för Psykisk hälsa har arbetat aktivt med att få med fler förvaltningar och involvera dem i detta arbete. Inom ramen av denna samverkan har förslag framkommit såsom att skapa en stärkande grupp för unga tjejer. Detta utifrån att fler tjejer mår psykiskt dåligt, känner press och allt oftare söker vård för självskada. Ett arbete är startat med att se över intresse och möjligheter att starta en sådan grupp.

En del inom ramen av Psykisk hälsa ligger den av kommunstyrelsens beslutade *Lokal plan för suicidprevention 2025–2028*. Samtliga förvaltningar förväntas vara delaktiga och bidra enligt den lokala planens intentioner. En kommunövergripande arbetsgrupp har upprättats under våren och regelbundna möten sker varje termin. Vid förvaltningars åiterrapportering av hur aktiviteter fortlöper, framkommer att det efter några månader visar på höjd kunskap och medvetenhet om psykisk ohälsa, risk för suicid och efterlevandes situation samt vikten av att känna igen varningstecken och fått kännedom om de checklistor och handlingsplaner som finns upprättade i ämnet.

Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen återkopplar att de under våren har gett information till skolorna och skolans ledning om planen för suicidprevention som har antagits av kommunstyrelsen, samt om de prioriterade aktiviteter som gäller för tidsperioden 2025–2028.

Arbetet med planen har övergripande tagits emot väl av verksamheterna. En planering och en utredning av möjliga prioriterade insatser har påbörjats, förankrade i verksamhetens behov och planens prioriterade områden.

Bland annat har det genomförts inköp av material boxar för "livsviktiga snack" och som har introducerats. Pågår pilotstudier och information om skolmaterialet "Våga berätta" och "Stör döden" håller på att ges ute på skolorna. För övrigt även upprättande av beslutstöd vid akut självmordsrisk, checklista, som satts in i krisplanen. Information om veckan för psykisk hälsa har skickats ut. Under suicidpreventiva dagen 10 september planeras deltagande vid ljusmanifestation. Enkät för utvärdering kommer skickas ut under hösten.

SERN, är ett nätverk som främjar samarbete mellan norra och södra Europa, med särskilt fokus på Sverige och Italien. SERN arbetar särskilt inom områden som utbildning, lokal/regional utveckling, social integration, energi och miljö samt vård och hälsa. Här har Luleå kommun presenterat delar av det suicidpreventiva arbetet så som den återkommande Veckan för psykisk hälsa.

I den sammanfattande återkoppling från *räddningstjänsten* framkommer att de följer upp händelser då genomgång efter utryckningsinsats inom området kopplat till suicid har genomförts. Det planeras en repetitionsutbildning för hela Räddsam Nord under hösten 2025/2026. Utbildningen har legat vilande, däremot har Räddningstjänsten cirka 10 påringningar varje dygn där de bedömer om de behöver åka ut eller avvakta.

Inom *kultur- och fritidsförvaltningens* ledningsgrupp har förslag på aktiviteter diskuterats i ledningsgruppen. Samtliga medarbetare ska få utbildning eller kompetenshöjande insatser runt psykisk ohälsa och suicidprevention. Det har även förts dialog om socialförvaltningens rutin "Rutin risk för suicid" ska implementeras i hela kultur- och fritidsförvaltningen.

Inom *infrastruktur- och serviceförvaltningen* kommer perspektivet suicid, arbetas in i projekteringsanvisningen som kommer ske under året. Under året kommer även kontakt tas med polisen för att ta reda på var eventuella hotspots finns i kommun. Under 2026 kommer möjligheten att genomföra följande åtgärder undersökas inom infrastruktur- och serviceförvaltningen:

- Installation av fysiska hinder såsom räcken och stängsel. Vilket skulle kunna ske vid broar och järnvägar. Denna åtgärd har, enligt rapporten "Förebygga suicid i fysisk miljö" vidtagits av några kommuner i Sverige.
- Belysningen. Installation av belysning för att öka synligheten och försvåra för människor att ta sitt liv.

- Begränsa åtkomst till platser med hög risk (hotspots).
- Hitta samverkansformer med räddningstjänst, polis och Trafikverket samt andra aktörer.
- Felanmälan och skötselplaner prioritera utifrån risk för suicid.

Inom *socialförvaltningen* har det inom ramen för Psykisk hälsa och den lokala planen för suicidprevention, tagits fram ett APT-material. Materialet är fritt att använda och anpassa efter den egna verksamhetens behov. Till materialet bifogas även korta informationsfilmer med fokus på suicid och förebyggande insatser. Även Våga Fråga Pocket är utskickad till den lokala planens arbetsgrupp och till socialförvaltningens verksamhetschefer för spridning. Utbildningen tar ca 20 min att genomföra.

För att kartlägga ytterligare behov har en behovsinventering skickats ut till samtliga verksamhetsområden inom socialförvaltningen. Syftet är att identifiera potentiella utvecklingsområden och behov av kompletterande aktiviteter som respektive verksamhetsområde har behov av att arbeta med.

Vid uppföljning framkommer att några verksamheter inom socialförvaltningen har genomfört utbildningen och pågår fortsatt planering av olika aktiviteter, utifrån identifierade behov.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det finns en ökad medvetenhet om psykisk ohälsa inom kommunen. Man pratar mer om ämnet och är mer observant på den psykiska hälsan även hos kollegor. Kommunen är således på god väg att få en höjd kunskap om suicid och psykisk ohälsa, där många verksamheter/enheter bland annat redan genomfört Våga fråga pocket.

Mätetalet gällande *Andel (%) som gått från bostad med övergångskontrakt till eget boendekontrakt* har det fram till 30 juni 2025 2 % (5 personer) som lämnat ett övergångskontrakt för ett eget kontrakt. Målet för året är 5%.

För perioden 1 januari tom 30 juni 2025 har 21 beviljats övergångskontrakt varav fem aktualiserades via Bostad först. Totalt var antalet 228 övergångskontrakt vid mättillfället.

I Bostad först har stödteamet uppdrag på två deltagare varav den ena har flyttat in i egen lägenhet.

Andel (%) som gått från tillfälligt boende till annat boende är resultatet för perioden 20 % varav 15 % har fått övergångskontrakt.

Under perioden januari till och med maj 2025 har det varit 1 209 bokade nätter på akutboendet. Av bokningarna övernattade gästerna 74% av tillfällena. 10% av bokningarna gjordes via beredskapen.

Under samma period har 48 beslut verkställts på träningsboendet. Av dessa har 25% haft sammanbrott och 23% planerat avslut av sin vistelse. Andelen kvinnor utgör ett medelvärde på 30 %.

Av de 48 besluten har 85% aktualiserats till träningsboendet med anledning av en hemlöshetssituation. Av de i tidigare hemlöshet har 20% gått vidare till andra boendelösningar varav 15% av dessa har gått till ett övergångskontrakt.

Då hälften av de som lämnar träningsboendet gör det på grund av att de ej klarar verksamhetens regler om drogfrihet ser verksamheten ett behov av att i samverkan med interna och externa aktörer utveckla arbetssätt som exempelvis möjliggör flexibla lösningar för att tillgodose vår målgrupps komplexa behov. Detta för att i högre utsträckning främja medbeslutande, delaktighet och engagemang hos klienter och därigenom motverka passivitet och återfall i skadliga beteenden.

Hittills under året har socialtjänsten utfärdat 12 yttranden om social förtur till bostad under 2025 det är två yttranden fler än 2024. Av dessa har sex yttranden beviljats förtur och två yttranden väntar på kompletteringar.

Resultatet gällande mätetalet *Invånare 65–79 år i särskilt boende, andel (%)* framkommer att 2024 låg siffran på 1,60 % som i jämförelse med 2023 är en minskning (1,8 %) och som är lägre andel kopplat till målsättning som lagts för 2025 (1,70%).

Verkställande av boendeplats:

Uppdraget om att verkställa beslut om boende inom tre månader uppnås inte.

En mer detaljerad information och bakomliggande analys om detta delges socialnämnden i ett eget ärende som följer tidsrapportering till IVO (inspektionen för vård och omsorg).

Vid denna periods uppföljning framkommer att för boendebeslut inom SoL äldre är det 48 ej verkställda (31 kvinnor och 17 män). Av dessa är 10 beslut nu verkställda, samt ett beslut avslutat då brukaren avlidit.

Vid analys gällande att verkställa boendebeslut inom lagstadgad tid så har det visat sig att flertalet av brukare på väntelistan för en plats på ett vård- och omsorgsboende väljer att tacka nej till erbjudande. En djupare analys bör genomföras angående bakomliggande orsaker, samt se över åtgärder i samverkan, både internt och externt. Detta med syfte för att skapa alternativ av tidiga förebyggande insatser som bidrar till att möjliggöra kvarboende inom ordinärt boende.

När det gäller verkställande av boendeplats för LSS gruppboende och serviceboende framkommer det inom LSS gruppboende 19 ej verkställda, fördelat på fem kvinnor och 14 män. Två, fördelat på en kvinna och en man, som tidigare rapporterade som ej verkställt beslut inom gruppboende har nu verkställts.

Inom LSS servicebostad är det sex ej verkställda, fördelade på två kvinnor och fyra män. En tidigare rapporterad som ej verkställt beslut inom serviceboende har återtagits (kvinna), samt en tidigare rapporterad som ej verkställd, är nu verkställd.

Under perioden är det två ej verkställda, fördelat på en kvinna och en man, inom SoL socialpsykiatriboende.

Inom verksamhetsområdet socialpsykiatriboende planeras att i oktober 2025 starta upp Trygghetstelefon som brukare i ordinärt boende med boendestöd kan ta kontakta vid försämrat mående. Trygghetstelefonen ska finnas i verksamheter med vaken natt.

Vid uppföljning framkommer att Mötesplats Ekan har varit öppen hela sommaren och erbjudit olika aktiviteter. Just nu ses verksamheten över för att vidareutvecklas med fokus på att bredda utbudet av aktiviteter.

Ekan haft fler deltagare än tidigare både från olika boenden inom socialpsykiatri och stöd och service samt från allmänheten. Många har uppskattat aktiviteterna och uttryckt önskemål om utökade öppettider.

Information om Ekan och dess aktiviteter finns tillgänglig på Instagram och på www.lulea.se där verksamheten också marknadsförs.

Verksamhetsområdet vård och omsorg har påbörjat samverkan med Äldresupporten med fokus att skapa alternativ av tidiga, förebyggande insatser genom till exempel hänvisning av behov avseende hälsosamtal. Samverkan kommer intensifieras i samband med projektet "digital hemtjänst" som beräknas vara i gång under hösten 2025. Om projektet uppnår goda resultat för verksamheten, samt att brukarna känner trygghet av insatsen och detta möjliggör kvarboende inom ordinärt boende, kommer det ske en implementering i hela verksamheten under vårterminen 2026.

I syfte att intensifiera samverkan mellan bland andra biståndshandläggarna, stöd i hemmet och vård- och omsorgsboende har ett arbete påbörjats för att gemensamt upprätta en handlingsplan för implementering av nya SoL (2025:400).

Utöver behöver det fortsatt säkerställa ett nära samarbete mellan förvaltningens verksamheter/enheter och externt. Detta med syfte att utveckla aktiviteter och arbetssätt/metoder som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet och utanförskap.

Säkerställ och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.	
Beskrivning: Berörda verksamheter/enheter upprättar och följer upp målinriktade aktiviteter som går i linje med uppdraget i det brottsförebyggande- och trygghetsfrämjande arbetet som sker i samverkan internt och externt. Kommentar: Socialnämnden bedömer målsättningen att <i>Säkerställ och utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framförallt bland barn och unga</i>, som i hög grad uppfyllt och trenden är ökande. Utifrån samordningsansvaret i Luleå kommun för det brottsförebyggande arbetet utgår bedömningen bland annat från de ökade aktiviteter som genomförs i samverkan med såväl interna som externa samverkansparter. Socialnämndens brottsförebyggande ansvar innebär bland annat att förvaltningens brottsförebyggande samordnare är ansvarig i uppgiften att samordna berörda samverkansforum. För att förebygga brott i Luleås intention att vara en växande kommun krävs ett strukturerat och kunskapsbaserat arbete, där alla förvaltningar deltar och bidrar utifrån lägesbild av brottsligheten och åtgärdsplaner. Detta tillsammans med samverkan med andra myndighet, organisationer, polisen och andra aktörer är avgörande för att skapa värde utöver vad varje part kan åstadkomma ensamt. I uppdraget identifieras ett ökat behov att förvaltningar är mer aktiva att bidra i det brottsförebyggande arbetet. Resultat kopplat till mätetalet <i>Antal rapporterade störningar via EST (Effektiv samordning för trygghet)</i> har det till och med 11 juni 2025 inkommit 496 EST rapporter, vilken är en markant ökning i jämförelse med uppföljning i april 2025 (321 fler). Avseende det rapporterade störningarna står Polisen för 72 % av antalet rapporter, Lulebo står för 15 %, Trygghetsverket 7 % och resterande 13 % tillskrivs dom kommunala förvaltningarna gemensamt. Viktigt att beakta är att ökade rapporteringar i Trygghetsverket per automatik inte innebär en ökad upplevelse av trygghet hos Luleås medborgare. Det krävs en längre tids serie för att kunna göra generella bedömningar utifrån resultatet från datamaterialet. <i>SSPF (socialtjänst, skola, polis, fritid)</i> är en samverkansmodell som syftar till att tidigt och genom samverkan fånga upp och sätta in åtgärder för unga som riskerar att hamna i kriminalitet och/eller beroende.	

Ett utvecklingsarbete kring SSPF har startat utifrån mål inom fältprojektet samt initiativ från beredningsgruppen och ett tydligt uttryckt behov av att fånga upp unga i risk för beroende och kriminalitet. Fyra arbetsmöten har hållits där en struktur kring SSPF har börjat ta form. Deltagare i arbetsgruppen är: Preventions och brottsförebyggande samordnare, enhetschef elevhälsan, enhetschef Föräldrasupporten, enhetschef ungdomsteamet, specialistsocionom, områdeschefer grundskolan, rektor gymnasiet, enhetschef fritidsgårdarna, kommunpolis, chef områdespoliserna. Arbetsgruppen har lämnat förslag och frågor till den nyskapade samverkansgruppen. Möten har hållits med verksamhetschef IFO, enhetschef förebyggande verksamheten. Förslaget som uppkommit är att starta ett projekt över tre år för att skapa en struktur som sedan blir stadigvarande. Detta ska föras tillbaka till arbetsgruppen. Brottsförebyggande medel från Socialstyrelsen ska användas till detta.

Medling vid brott: Arbetet utförs av preventions/ brottsförebyggande samordnaren. Ett ärende har kommit in under 2025. Under 2024 kom det in sex ärenden. Utifrån den nya socialtjänstlagen blir medling en insats som kommer kräva viss dokumentation. Ett utvecklingsbehov som identifierat med syfte till fler medlingsärenden skulle kunna vara möjligt genom information- och kommunikationsinsatser hos polis och inom socialtjänsten.

Sammanfattningsvis pågår fortsatta aktiviteter kopplade till lägesbild som finns. Förutom förvaltningens egna aktiviteter som sker genom samverkan kopplat till förebyggande arbete till exempelvis barn och unga, så genomförs även ett intensivt arbete inom ramen av lägesbild såsom brottsförebyggande aktiviteter kopplat till:

- Entreprenörsbostäder
- Arbetskraftskriminalitet
- Organiserad brottslighet

I samverkan skapa försättningar för barn- och unga till en jämlik, trygg uppväxt – och trygga livsvillkor.

Beskrivning:

Förvaltningen ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. Utöver det bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa.

Berörda verksamheter utformar målinriktade aktiviteter som inom ramen av uppdraget, stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer, sett till den enskildes behov och sett till målgruppen barn och unga.

Säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras inför beslut som rör barn, direkt/indirekt. Exempelvis framtagande av riktlinjer, rutiner och budget eller förändringar i verksamheter.

Barn och unga ska erbjudas delaktighet under hela processen i det som berör dem.

Förvaltningens berörda verksamheter ska präglas av ett barnrättsperspektiv. Barnets bästa är given utgångspunkt i arbetet och att barnet ska vara delaktigt så lång det är möjligt. Barnets röst ska höras.

Barn har rätt att få relevant information och vara delaktiga i frågor som rör dem. Informationen ska anpassas utifrån barnets ålder och mognad och ges på ett sådant sätt att barnet kan ta den till sig. Barnet behöver också få möjlighet att uttrycka sina tankar, frågor och farhågor.

Kommentar:

Socialnämndens målsättning att *I samverkan skapa förutsättningar för barn och unga till en jämlik, trygg uppväxt- och livsvillkor* bedöms vara i hög grad uppfyllt och trenden är ökad.

Viktigt att tillsammans med utfallet av denna målsättning, också beakta resultat som framkommer i redovisning under målsättningen I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper som även inkluderar syftet att skapa goda förutsättningar för barn och unga.

Ett exempel är arbetet som pågår i och med den nya socialtjänstlagen, där det också inom barn och unga pågår ett arbete med syfte att forma verksamheten på ett sätt som stämmer överens med intentionerna i nya socialtjänstlagen.

För övrigt säkerställer verksamheterna inom barn och unga att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras inför beslut som rör barn, direkt/indirekt. Kan även nämnas att vård- och omsorg har i planeringen av nytt vård- och omsorgsboende även haft dialog gällande barnperspektivet. Att barnets röst ska höras, är något som är ett kontinuerligt arbete som måste säkerställas, såsom exempelvis att barnet ska få komma till tals vid träffar med familjen. Barnet ska delges information och ska delta i insatsen utifrån ålder och mognad.

Inom främjande förebyggande har fältverksamheten påbörjat arbete med att inhämta önskemål och förslag från barn och ungdomar rörande förhoppning och önskemål gällande stöd från fältgruppen. Kuratorerna på ungdomsmottagningen har börjat följa arbetet rörande ålder, kön och huvudsaklig orsak till att barn och ungdomar sökt kontakt med dem. Inom öppenvården barn och unga fortsätter arbetet med att säkerställa barns delaktighet.

Familjehem:

Av sex granskade utredningar har barnet varit delaktig i fyra genom enskilda samtal med socialsekreterare och där det tydligt framgår vad barnet har för inställning till vården. I två av dessa har barnets inställning och röst ej inhämtats utifrån barnens låga ålder. I samtliga sex utredningar saknas information om återkoppling till barnet.

Familjerätten:

I granskning av fem som slutförts under perioden framkommer att barnets röst och delaktighet finns med i samtliga. I alla utredningar har samtal förts med barn. Antal barnsamtal har varit ett till tre gånger. Barnet har i samtliga utredningar även beskrivits av båda föräldrarna samt av utomstående referenter. I samtliga utredningar har hembesök genomförts. I fyra av fem utredningar har barnet medverkat vid hembesök hos vardera föräldern. Mognadsbedömning finns i samtliga utredningar, likaså framkommer att kommunikering skett till barnet i samtliga utredningar.

Centrum mot våld:

Enheten Centrum mot våld har deltagit i uppsökande insatser genom medverkan i Kärleken är fri och Sunda relationer, med särskilt fokus på att nå unga i deras egna miljöer. Genom dessa initiativ skapas trygga forum där unga får möjlighet att uttrycka tankar, ställa frågor och få information om rättigheter, relationer och stöd. För att stärka ungas delaktighet anpassas samtalen till målgruppens ålder och mognad, och verksamheten arbetar aktivt med tillitsfulla bemötanden och bekräftande dialog.

Enheten har även tagit emot studiebesök från andra verksamheter för att sprida kunskap om sitt uppdrag och hur ungdomsperspektivet konkretiseras i det praktiska arbetet.

Säkerställ arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap

Beskrivning:

Arbetet med säkerhet och beredskap ska säkerställas genom att utveckla arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap.

Kommentar: Socialnämnden bedömer målsättningen om att *Säkerställa arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap* som i hög grad uppfyllt och trenden är ökad.

Förvaltningens säkerhetssamordnare arbetar, tillsammans med representanter från kommunens avdelning för säkerhet och beredskap, med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) hos samtliga verksamheter. Under våren har samtliga verksamheter inom förvaltningen kallats och/eller genomfört inledande risk- och sårbarhetsanalys (RSA) som är ett led i Kontinuitetshantering. Alla verksamheter beräknas ha gjort del ett till och med september 2025. Kontinuitetsplaner förväntas vara klara innan årsskiftet 2025/2026.

Andra aktiviteter som genomförts och pågår:

- Bedömningar av förändrad verksamhet vid höjd beredskap.
- Kris-/krigsledningsstab uppdaterar en krisledningsplan och ser över lokalfråga.
- Förvaltningsövergripande kontinuitetsplaner upprättas för vatten, livsmedel, läkemedel, hygien/latrin och ett arbete med en kommunövergripande nödvattenplanering pågår.
- Socialförvaltningen genomför ett arbete med att välja modell och underlag för stabsarbete. Nästa steg är att planera för stabsutbildningstillfälle för ledningsgruppen.
- Planering med socialförvaltningens kommunikatör inför framtagning av kommunikationsplan kopplat till kriskommunikation. En kommunövergripande kommunikatör kommer tillsättas för ett kommunövergripande samarbete.
- Information om krisberedskap har genomförts till chefer vid frukostmöte i maj 2025.
- Framtagning av kontinuitetsplaner ska kommuniceras av ansvarig enhetschef till respektive arbetsgrupp.
- Beredskapsveckan med innehåll som erbjuds till alla medarbetare ska genomföras v.39. aktiviteter kommer pågå under tre dagar, några timmar under för- och eftermiddag. Kommer bland annat informera och instruera förvaltningens medarbetare i de förändrade arbetssätt de förväntas utföra i sina uppdrag vid en olycka/kris/konsekvenser av krig.
- Krisberedskapsinköp har anlänt, färdigställande av diverse "krislådor" pågår.
- Arbete inom KHOSS-uppdraget (stärkning av beredskapen inom kommunal hälso-, sjukvård och socialtjänst) har specificerats med inriktning mot den kommunala förmågan att hantera fler och sjukare brukare/patienter vid en masskadehändelse som i första ledet drabbar Regionens verksamheter.
- Arbete pågår med upprättande av en handlingsplan vid större kriser för Gemensam kost- och servicenämnd
- Pågående arbete sker fortsatt mellan Luleå, Öjebyns produktionskök samt Samhall som transporterar måltiderna. En telefonlista är upprättad där enhetschef vid Öjebyns produktionskök, kundcenter Öjebyns produktionskök, Områdeschef Samhall, arbetsledare transport Samhall, kundcenter Luleå Kommun samt måltidsutvecklare Luleå finns med.

Sammanfattningsvis och i enlighet med den handlingsplan för säkerhets- och beredskapsarbete som tagits fram för 2025, kommer socialförvaltningen fortsatt utveckla sitt arbete rörande kris- och krigsorganisation, informationssäkerhet, säkerhetsskydd samt kris- och krigsledning inklusive tillhörande stabsarbete.

3.4 Resultat mätetal

Mätetal			Utfall aug 2025	Mål 2025
Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalitet				
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	☹		75%	79 %
Kvalitetsindex äldreomsorg			30	20
Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet			57	42
Invånare 65+ som varit mottagare av hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för (hemsjukvård), andel (%)			10,3%	11,50 %
Andel (%) besvarade samtal (totalt Soc)			73%	90 %
Andel obesvarade samtal (totalt Soc)			27 %	10 %
I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper.				
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv			6,3 %	0,00 %
Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)			Inget nationellt resultat finns att tillgå	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	☹		0, 65%	0,90 %
Kvalitetsindex ekonomiskt bistånd			21%	16%
Andel (%) som gått från bostad med övergångskontrakt till eget boendekontrakt			2 %	5 %
Andel (%) som gått från tillfälligt boende till annat boende			20 %	30 %
Invånare 65–79 år i särskilt boende, andel (%)			1,6 %	1,70%
Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag				
Andel utbildade undersköterskor/stödassistenter			40 %	46%

Antal utbildningspoäng			30 800	47 200
Sjuktal			8,64 %	8,40 %
Upplevelse av nöjdhet över tiden i förvaltningen (medelvärde %)			Inget resultat finns att tillgå	6,5 %
Personalomsättning - andel som gått till annat arbete internt (%)			0,48 %	1,5 %
Personalomsättning- andels om gått till extern arbetsgivare (%)			4%	10,5 %
Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.				
Kostnad per brukare IFO			114 300 (2024)	Samma som 2024
Kostnad per brukare hemtjänst			159 600 (2024)	Lägre än 2024
Kostnad per brukare särskilt boende			706 400 (2024)	Samma som 2024
Kostnad per brukare funktionshinderområde, inklusive boende, daglig verksamhet (exl pers.ass)			633 600 (2024)	Lägre än 2024
Säkerställ och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.				
Antal rapporterade störningar via EST (Effektiv samordning för trygghet)			496	425

3.5 Resultat kvalitativa mått

Kvalitativt mått	Svar
Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	
Öka utbudet av trygghetsskapande välfärdsteknik för medborgare/brukare (ja/delvis/nej)	Ökad
Beskrivning: Nämnden har ett mål att arbetet med att förvaltningen och dess verksamheter ska fortsätta utforma och säkerställa arbetssätt och metoder genom att testa och implementera digitala lösningar/teknik på ett kostnadseffektivt sätt och med god kvalitet. De lösningar/nya arbetssätt med hjälp av digital teknik som planeras och ska drifställas, ska vara anpassade utifrån nyttan ur ett medborgar-, brukar- och medarbetarperspektiv. Den ökade konkurrensen på arbetsmarknaden är en utmaning för arbetsgivaren och kräver målinriktade aktiviteter i syfte att säkra kompetensförsörjningen. Här krävs också ett ökat fokus på att utveckla digitalisering och välfärdsteknik där det är möjligt, samt att utforma arbetssätt som är mindre personalkrävande utifrån synsättet digitalt först – fysiskt när det behövs. I utformning av arbetssätt kan en del vara införande av digital teknik som är mindre personalkrävande.	

4 Ekonomisk redovisning

4.1 Driftsredovisning med prognos för helår

Driftsredovisning, mkr	Utfall jan-aug 2025	Utfall jan-aug 2024	Prognos	Budget 2025	Avvikelse 2025
	-1 463,3	-1 453,0	- 2 232,6	-2 232,6	0

4.1.1 Kommentar till driftsredovisningen

Kommentar utfall

Socialförvaltningen visar på perioden en positiv budgetavvikelse på +25,4 mkr.

Samma period förra året låg avvikelsen på -9,3 mkr.

Kommentar prognos

Socialförvaltningen sammantagna årsprognos är 0 mkr.

Myndighet uppvisar ett underskott på -12,2 mkr, främst på grund av ökade kostnader för familjehem och institutionsplaceringar. Årsprognosen är -14 mkr.

Hälso- och sjukvård uppvisar ett underskott på -4 mkr, orsakat av höga personalkostnader under sommaren. Prognosen för helåret är i balans.

Särskilt boende inkl. korttidsvård uppvisar ett underskott på -19,9 mkr, till följd av sommarens personalkostnader samt att ersättning för lönerevision och utbildningskostnader ännu inte tillförts. Trots detta bedöms budgeten kunna hållas för helåret.

Ordinärt boende uppvisar ett underskott på -42 mkr för stöd i hemmet. Även här påverkar sommarens ökade lönekostnader, lönerevision och utbildningskostnader resultatet, men i mindre omfattning. Verksamheten arbetar aktivt med likvärdig planering, optimal planering och utlån av personal, vilket har bidragit till viss stabilitet.

Stöd och service uppvisar en avvikelse på -17,8 mkr. Under hösten 2024 har flera brukare med omfattande behov flyttat in till gruppboendestäder där kostnaden för i år uppgår till runt 12 mkr. Inom verksamhetsområdet pågår ett arbete kring schemaläggning. Boendena har delats in i områden vilket kommer innebära bättre planering av alla

arbetspass och även bör medföra en viss besparing av personalkostnader.

Verksamhetsområdets prognos är -18 mkr.

Socialpsykiatri och öppenvård inkl. personlig assistans uppvisar ett överskott på +4,5 mkr.

Inom stöd- och serviceboende finns en utmaning kring 11-timmars dygnsvila och jourverksamhet samtidigt som Personlig assistans prognostiserar ett plus på helår.

Verksamhetsområdets prognos på helår är +4 mkr.

4.2 Investeringsredovisning med prognos för helår

Investeringsredovisning, mkr	Utfall jan- aug 2025	Budget 2025	Periodens avvikelse 2025	Årsbudget 2025
	1 201	90 760	89 559	136 140
Total summa	1 201	90 760	89 559	136 140

4.2.1 Kommentar till investeringsredovisningen

Kommentar utfall

Socialförvaltningen visar på perioden en positiv budgetavvikelse på +89,6 mkr.

Samma period förra året låg avvikelsen på +15,6 mkr.

Kommentar prognos

Socialförvaltningen sammantagna årsprognos för investeringar är 0 mkr.

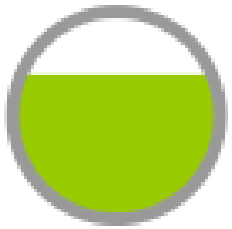
SNAU

11 september 2025

Socialnämndens prognos för en sammantagen bedömning till KF:s övergripande mål (Välfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå)

i hög grad uppfyllt och trenden bedöms vara ökande för båda målområdena.

Prognos måluppfyllelse

Nämndsmål	Bedömning	Trend
Välfungerande vardag för alla		
Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalité	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag	 Delvis uppfyllt	→
Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.	 Delvis uppfyllt	↗
Trygg i Luleå		
I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper.	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.	 I hög grad uppfyllt	↗
I samverkan skapa försättningar för barn- och unga till en jämlik, trygg uppväxt och trygga livsvillkor.	 I hög grad uppfyllt	→
Säkerställ arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap	 I hög grad uppfyllt	↗

Positiva resultat

- Sammanfattningsvis bedöms målområdena "Välfungerande vardag för alla" och "Trygg i Luleå" i hög grad uppfyllda med positiv trend.
- Verksamheterna erbjuder en ökad tillgänglig, jämlik och jämställd service. Flera aktiviteter pågår för att bidra till målet om "Sveriges bästa service" till 2040.
- Digitalisering utvecklas genom flera pilotprojekt.
- Vräkningar som berör barn har minskat från 10,1 % till 6,3 %. Pågår ett arbete med fokus på vräkningsförebyggande arbete, med särskilt fokus på barnfamiljer. Sker en nära samverkan med bland andra Kronofogdemyndigheten och Lulebo med syfte att stärka det avhysningsförebyggande arbetet.
- Barn och ungas trygghet stärks genom strukturerad intern och extern samverkan.
- Suicidprevention prioriteras inom ramen av Lokal plan för suicidprevention – ökad medvetenhet och fler aktiviteter pågår inom socialförvaltning och andra förvaltningar.

Forts. Positiva resultat

- Mötesplatsen Ekan har fler deltagare än tidigare. Varit öppet i sommar. Mötesplatsen vänder sig till med psykisk funktionsnedsättning och inget behov av ett myndighetsbeslut.
- Brottsförebyggande arbete sker i samverkan med myndigheter, andra förvaltningar och aktörer är avgörande.
- Antalet rapporterade störningar via EST har ökat. Aktiviteter pågår kopplat till lägesbilden, bl.a. kring organiserad brottslighet och arbetskraftskriminalitet. Brottsförebyggande arbetet behöver intensifieras genom ökad samverkan med fler förvaltningar.
- Insatser görs för att attrahera och behålla personal, bl.a. genom Äldreomsorgslyftet.
- Utbildningspool där medarbetare nära pension erbjuds att ingå.
- Kompetenscentrum etableras för stärka medarbetares introduktion och utbildning.
- Budgeten förväntas vara i balans vid årets slut.

Utmaningar

- Kompetensförsörjning är den största utmaningen.
- Få sökande har rätt utbildning, låg utbildningsnivå, Pensionsprognos är oroande.
- Demografisk utveckling med fler äldre, ökar behovet av vårdpersonal. Konkurrens från andra branscher.
- Behov av långsiktig och hållbar kompetensutveckling.
- Intern stolthet och arbetsgivarattraktion behöver stärkas.
- EST-rapporteringen ökar, men kräver längre tidsserier för analys (Trygghetsverktyget är relativt nytt).
- Att nå ett tryggare centrum är ännu inte uppnått, så fortsatt fokus på uppsökande och relationsskapande arbete, ska leda till fler gäster till mötesplatsen Lyktan.

Resultat mätetal och kvalitativt mått

Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalitet

Mätetal	Utfall aug 2025	Mål 2025
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	75%	79 %
Kvalitetsindex äldreomsorg	30	20
Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet	57	42
Invånare 65+ som varit mottagare av hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för (hemsjukvård), andel (%)	10,3%	11,50 %
Andel (%) besvarade samtal (totalt Soc)	73%	90 %
Andel obesvarade samtal (totalt Soc)	27 %	10 %

I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper.

Mätetal	Utfall aug 2025	Mål 2025
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 <u>inv</u>	6,3 %	0,00 %
Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	Inget nationellt resultat finns att tillgå	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,65%	0,90 %
Kvalitetsindex ekonomiskt bistånd	21%	16%
Andel (%) som gått från bostad med övergångskontrakt till eget boendekontrakt	2 %	5 %
Andel (%) som gått från tillfälligt boende till annat boende	20 %	30 %
Invånare 65–79 år i särskilt boende, andel (%)	1,6 %	1,70%

Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag

Mätetal	Utfall aug 2025	Mål 2025
Andel utbildade undersköterskor/stödassistenter	40 %	46%
Antal utbildningspoäng	30 800	47 200
Sjuktal	8,64 %	8,40 %
Upplevelse av nöjdhet över tiden i förvaltningen (medelvärde %)	Inget resultat finns att tillgå	6,5 %
Personalomsättning - andel som gått till annat arbete internt (%)	0,48 %	1,5 %
Personalomsättning- andels om gått till extern arbetsgivare (%)	4%	10,5 %

Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.

Mätetal	Utfall aug 2025	Mål 2025
Kostnad per brukare IFO	114 300 (2024)	Samma som 2024
Kostnad per brukare hemtjänst	159 600 (2024)	Lägre än 2024
Kostnad per brukare särskilt boende	706 400 (2024)	Samma som 2024
Kostnad per brukare funktionshinderområde, inklusive boende, daglig verksamhet (exl pers.ass)	633 600 (2024)	Lägre än 2024

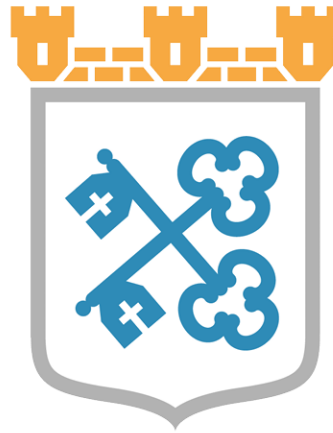

Säkerställ och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.

Mätetal	Utfall aug 2025	Mål 2025
Antal rapporterade störningar via EST (Effektiv samordning för trygghet)	496	425

Kvalitativt mått	Svar
Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	
Öka utbudet av trygghetsskapande välfärdsteknik för medborgare/brukare (ja/delvis/nej)	Ökad

Tack!

LULEÅ KOMMUN

Anette Hedman, kvalitetsstrateg
Socialförvaltningen

Delårsuppföljning, januari-augusti 2025

Socialnämnden

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad	
Delårsuppföljning Verksamhetsplan, jan - aug 2025	Aktiverande styrdokument	• Evolution	
Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
2024/1022	Socialnämnd	2025-xx-xx	2025-12-31
Ersätter	Dokumentägare	Gäller för	
	Socialdirektör	Förvaltningens alla verksamheter	

Syfte

Socialnämndens delårsuppföljning beskriver utfall av resultat och analys, samt åtgärder som ska genomföras och hur dessa ska bidra till mål som nämnden vill uppnå under 2025. Socialnämndens målstyrning i verksamhetsplanen utgår från ansvar enligt reglementet och är också bidrag till målfyllelse av nämndens beslutade kommunövergripande prioriterade målområden som benämns som Välfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå.

Uppföljning

Uppföljning av socialnämndens verksamhetsplan sker vid del- och helår.

Innehåll

1 Inledning	3
2 Socialnämndens delårsuppföljning privata utförare, jan – aug 2025	7
3 Måluppföljning	9
3.1 Prognos måluppfyllelse	9
3.2 Valfungerande vardag för alla	10
3.3 Trygg i Luleå	24
3.4 Resultat mätetal KOMPLETTERAD	42
3.5 Resultat kvalitativa mått	44
4 Ekonomisk redovisning	45
4.1 Driftsredovisning med prognos för helår	45
4.1.1 Kommentar till driftsredovisningen	45
4.2 Investeringsredovisning med prognos för helår	46
4.2.1 Kommentar till investeringsredovisningen	46

1 Inledning

Resultat och bedömning

Avseende kommunfullmäktiges prioriterade målområden Valfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå, och utifrån nämndens bidrag av periodens resultat, är prognosen för en sammantagen bedömning i hög grad uppfyllt och trenden bedöms vara ökande för båda målområdena.

Bedömning av prognos och trend utgår utifrån resultat av nämndens bidrag till att Luleå kommun strävar mot att 2040 erbjuda "Sveriges bästa service". Inom ramen av socialnämndens mål utgör det att verksamheterna erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalitet. Det pågår flertalet aktiviteter i linje med ambitionsnivån. Socialnämndens Riktlinjer om god service är ett stöd i förvaltningens arbete att sträva mot att medborgare/brukare upplever att förvaltningen erbjuder god service.

Inom förvaltningen sker en utökning av digital teknik genom flertalet pilotprojekt. Beslut tas utifrån projektens resultat och nyttoanalys om vilka digitala tekniker som ska drifställas.

Inom området kompetensförsörjning finns det fortfarande stora utmaningar, trots flera insatser är inte alla trender önskvärda.

Positivt är att antalet som söker tjänster ökar och personalomsättningen har minskat något. Däremot pekar pensionsprognos och andelen medarbetare med adekvat utbildning åt det motsatta hållet. Det pågår dock flertalet aktiviteter som syftar till ett säkerställande av kompetensförsörjningen. Bland annat till syfte att attrahera fler att söka arbete på socialförvaltningen, men också ett fortsatt kontinuerligt arbete för att behålla och kompetensutveckla medarbetare exempelvis genom Äldreomsorgslyftet, samt genom att identifiera och lyfta fram ambassadörer för förvaltningens viktiga jobb.

Den interna stoltheten behöver kontinuerligt underhållas, förstärkas och ingen marknadsföring är så effektiv som den som kommer från förvaltningens medarbetare.

Bidrag till kommunfullmäktiges prioriterade målområde Trygg i Luleå innefattar bland annat ett omfattande arbete som ska säkerställas genom aktivering av handlingsplaner i och med den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025. Handlingsplanerna är inriktade på åtgärder som inrymmer långsiktiga förändringar för att uppnå en långsiktig hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.

Resultatet för mätetalet *Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn (antal barn/100 000 invånare)* publicerades i Kolada i februari, där det framkom att år 2024 var det 6,3 verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn vilket är ett förbättrat resultat i jämförelse med år 2023 då utfallet var 10,1. Arbetet fortsätter inom förvaltningen med syfte att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet med särskilt fokus på barnfamiljer. Utöver detta sker en nära samverkan med bland andra Kronofogdemyndigheten och Lulebo med syfte att stärka det avhysningsförebyggande arbetet.

Inom förvaltningen sker, genom intern och extern samverkan, ett omfattande arbete med olika aktiviteter som syftar till att beakta barn- och ungas trygghet, säkerhet och förutsättningar. Identifierade framgångsfaktorer är att det finns en utarbetad och tydlig struktur kring samverkan vilket gör att det finns många vuxna med olika funktioner som skapar trygghet bland unga.

I februari 2025 beslutade kommunstyrelsen om en *Lokal plan för suicidprevention* som samtliga förvaltningar inom Luleå kommun ska omhänderta genom upprättande av egna aktiviteter som går i linje med den Lokala planens intentioner.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det finns en ökad medvetenhet om psykisk hälsa inom kommunen och fler förvaltningar planerar inom ramen av den aktuella förvaltningens uppdrag, bidra med aktiviteter till planens intention. Framkommer även att man i förvaltningarna pratar mer om ämnet och är mer observant på den psykiska hälsan även hos kollegor. Kommunen är således på god väg att få en ökad kunskap om suicid och psykisk ohälsa, där många verksamheter/enheter bland annat redan genomfört information om materialet "Våga Fråga Pocket".

Utifrån socialnämndens samordningsansvar i Luleå kommun för det brottsförebyggande arbetet utgår bedömningen bland annat från de ökade aktiviteter som genomförs i samverkan med såväl interna som externa samverkansparter. Socialförvaltningens brottsförebyggande samordnare är ansvarig för att samordna berörda samverkansforum.

Luleå kommun har intentionen att vara en växande kommun. För att förebygga brott i Luleås krävs ett strukturerat och kunskapsbaserat arbete, där alla förvaltningar deltar och bidrar utifrån lägesbild av brottsligheten och åtgärdsplaner. Samverkan med andra myndighet, organisationer, polisen och andra aktörer är avgörande för att skapa värde utöver vad varje part kan åstadkomma ensamt.

Resultat kopplat till mätetalet *Antal rapporterade störningar via EST* (Effektiv samordning för trygghet) har det till och med 11 juni 2025 inkommit 496 EST

rapporter, vilken är en markant ökning i jämförelse med uppföljning i april 2025 (321 fler).

Avseende det rapporterade störningarna står Polisen för 72 % av antalet rapporter, LuleBo står för 15 %, Trygghetsverket 7 % och resterande 13 % tillskrivs dom kommunala förvaltningarna gemensamt. Det krävs en längre tids serie för att kunna göra generella bedömningar utifrån resultatet från datamaterialet. Sammanfattningsvis pågår fortsatta aktiviteter kopplade till lägesbild som finns. Förutom förvaltningens egna aktiviteter som sker genom intern och extern samverkan, och kopplat till förebyggande arbete till exempelvis barn och unga, så genomförs även ett intensivt arbete inom ramen av lägesbild såsom brottsförebyggande aktiviteter kopplat till:

- Entreprenörsbostäder
- Arbetskraftskriminalitet
- Organiserad brottslighet

Största osäkerhet om måluppfyllelse råder gällande kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningen är tveklöst fortfarande en stor utmaning utifrån bland annat sambandet med ökande konkurrens, låg utbildningsbakgrund hos dem som söker arbete inom stöd, vård- och omsorgsverksamheter och en ökad demografisk utveckling av andelen äldre.

Behovet av både extern och intern kompetensutveckling kommer att öka. Genom att satsa på medarbetares kompetensutveckling torde socialförvaltningens attraktion som arbetsgivare att öka. Kompetensutvecklingsinsatserna ska vara långsiktiga och hållbara över tid.

Målet ska vara att ge brukare en god och säker vård och omsorg. Samtidigt som vi är en attraktiv arbetsgivare som både attraherar nya medarbetare och behåller befintliga medarbetare med rätt kompetens.

Ett led i introduktion och kompetensutveckling är förvaltningens kompetenscentrum. Samordnare och sjuksköterska som är rekryterade är viktiga roller i att vara verksamhetens ansikte utåt. För att nytta och goda resultat ska uppnås är det viktigt med ett nära samarbete med socialförvaltningens verksamheter, såväl med chefer som medarbetare.

Kompetenscentrum är ansvarig för att samordna introduktion, kompetenshöjande utbildningsinsatser i samarbete med socialförvaltningens verksamheter, interna utbildare och andra utbildningsanordnare. Sjuksköterskans uppdrag är även att ansvara för att handleda och utbilda kollegor i medicinsk teknik och specifika

vårdmoment samt delegering till sommarvikarier som ska arbeta med medicinska arbetsuppgifter.

Socialnämnden prognostiserar en budget i balans i slutet av året.

2 Socialnämndens delårsuppföljning privata utförare, jan – aug 2025

Uppföljning av privata utförare har under perioden genomförts utifrån kontrollmoment i planen för 2025 års uppföljning och insyn av privata utförare. Delårsuppföljning för perioden jan-aug 2025 presenteras i sin helhet och beslutas i socialnämnden 25 september 2025.

Socialnämndens plan för uppföljning av privata utförare är underordnad kommunfullmäktiges program för privata utförare.

Socialnämndens uppföljningsplan för privata utförare omfattar upphandlade tjänster gällande placering konsulentstödda familjehem, HVB-hem och stödboende.

Uppföljningen har två övergripande syften:

- Kontrollera att den privata utförarens verksamhet utförs i enlighet med lagstiftning, mål och riktlinjer för verksamheten.
- Utgöra ett underlag i kommunens förbättringsarbete för att utveckla och förbättra verksamhet och tjänster till medborgarna.

Kontroll genomförs gällande områdena:

- Kostnader för köp från privata utförare
- Kvalitetsledningssystem
- Direkt upphandling
- Delegationsbeslut
- Allmänhetens insyn

Samtliga kontrollområden har uppfyllt krav enligt rutin.

När det gäller kontrollområdet *Antal sammanbrott* i konsulentstödda familjehem, HVB-hem och stödboende har det sammanlagt skett 24 sammanbrott. Sammanbrotten har exempelvis skett på grund av utåtagerande beteende, missförhållanden, familjehem har sagt upp uppdraget, återfall i missbruk eller att behandlingshemmen inte kunde hantera ungdomarnas problematik eller stödbehov. Ett av sammanbrotten har skett på grund av att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) återkallat tillståndet för HVB-hemmet.

Totala kostnader för köp från privata utförare:

Under perioden är den totala kostnaden för placeringar hos privata utförare 54 mkr.

Socialnämnden har utöver ovan även avtalssamverkan med Piteå kommun avseende matproduktion till ordinärt och särskilt boende. De har också skett avtalssamverkan med E-nämnden och Region Norrbotten.

3 Måluppföljning

Inom ramen för socialnämndens ansvar, uppdrag och reglementet, bidrar nämnden till måluppfyllelse, främst kopplat till kommunfullmäktiges prioriterade områden Valfungerande vardag för alla och Trygg i Luleå. Socialnämndens målsättningar är direkt kopplade till ansvaret i välfärdsuppdraget. Nämnden bidrar indirekt till det tre övriga prioriterade målområdena, Blomstrande näringsliv, Mer Luleå för fler Luleåbor, Klimatsmart & Naturpositiv.

3.1 Prognos måluppfyllelse

Nämndsmål	Bedömning	Trend
Valfungerande vardag för alla		
Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalité	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag	 Delvis uppfyllt	→
Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.	 Delvis uppfyllt	↗
Trygg i Luleå		
I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper.	 I hög grad uppfyllt	↗
Säkerställa och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.	 I hög grad uppfyllt	↗
I samverkan skapa försättningar för barn- och unga till en jämlik, trygg uppväxt och trygga livsvillkor.	 I hög grad uppfyllt	→
Säkerställ arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap	 I hög grad uppfyllt	↗

3.2 Valfungerande vardag för alla

Socialnämndens mål	Bedömning
Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalité	
Beskrivning: Medborgare, samverkansparter, den enskilde och anhöriga ska enkelt och på ett lättillgängligt sätt få kontakt med verksamheten och vid mötet uppleva en god service med god kvalité (enligt socialnämndens Riktlinjer för god service). Verksamheten ska arbeta för att förstärka och säkerställa en lättillgänglig behovsstyrd service, samt skapa alternativ i det tidiga, främjande och förebyggande arbetet utifrån den medborgare/enskildes behov, oavsett kön, ålder, etnicitet, kulturell bakgrund etcetera. Arbetet för en social hållbarhet ska ske i samverkan med andra, internt och externt där den enskildes delaktighet, inflytande och behov ska vara en bärande del. Utöver det ska verksamheten erbjuda och utforma en jämställd och jämlik service, stöd, hjälp, omsorg och vård. Alla medarbetare ska visa respekt för individens integritet, specifika behov, rätt till självbestämmande i enlighet med gällande lagstiftning och utifrån den enskildes behov (enligt barnets/individens behov i centrum, BBIC/IBIC) och i samverkan med ett personcentrerat synsätt. Utifrån den enskildes behov ska även ett jämlikt, jämställt och socialt hållbart synsätt beaktas. Förvaltningens verksamheter ska utifrån sina uppdrag och insats sträva mot att vara en av Sveriges ledande kommuner i valda kvalitetsmätningar, såsom exempelvis: • Brukar- och anhörigundersökning • Kvalitetsindex (Kolada) • KKiK • Öppna jämförelser Inom målet ska vi också omhänderta en kvalitetssäkrad intern och extern kommunikation. Det vill säga att förvaltningen bland annat erbjuder, utifrån medborgare/enskildes rättigheter och skyldigheter, möjlighet till målgruppsdialog utifrån mottagarens villkor. Det är således både chefer och medarbetares ansvar att den interna och externa informationen fungerar bra och blir tillgänglig för hela organisationen. Det innebär också att våra målgrupper får den information som efterfrågas och att de bemöts med ett positivt, öppet, korrekt och serviceinriktat förhållningssätt.	
Kommentar: Socialnämnden bedömer periodens resultat som i hög grad uppfyllt och trenden är ökande.	

I februari 2025 beslutade kommunledningsförvaltningen om ett uppdragsdirektiv för Sveriges bästa service, där socialförvaltningen liksom övriga förvaltningar och bolag i Luleå kommun har ett eget ansvar för att bidra.

Socialförvaltningens fokus avser dels i bemötandet mellan medarbetare och de som kommer i kontakt med socialtjänsten, dels hur ledning och verksamhet i sin helhet tillämpar det. Det ska även upplevas att det är enkelt, smidigt och tryggt i kontakten med förvaltningen samt att socialförvaltningen ger återkoppling och svarar på frågor och ärenden i rimlig tid. E-utbildning om bemötande har genomförts inom flertalet enheter och övriga planerar ett genomförande under hösten 2025.

Inom verksamheter sker ett fortsatt säkerställande och egenkontroll i att brukare är delaktiga vid upprättande och uppföljning av genomförandeplan, vidta åtgärder vid identifierade behov av förbättringar som framkommer vid exempelvis brukardialoger, anhörigenkäter, synpunkter och klagomål med mera. En annan viktig faktor gällande god service är tillgänglighet. För att erbjuda god tillgänglighet ska medarbetare lägga in hänvisning både i tjänstetelefon och på mejl vid exempelvis semester, sjukfrånvaro, men också vid möten. Utöver det skyndsamt ringa upp vid missade samtal samt besvara mejl som inkommit. Framkommer insikter såsom att tillgänglighet i verksamheten inte är något som tidigare förknippats med god service, vilket till viss del kanske har bidragit till exempelvis telefonsamtalens utfall av svarsfrekvens.

Nämnden följer resultat för andel besvarade och andel ej besvarade inkommande externa telefonsamtal till anknytningsnumret. För perioden jan-juli 2025 är andel besvarat samtal 73%, vilket är en förbättring i jämförelse med helåret 2024 (32%) och trenden är ökande. Andel obesvarade samtal under samma period (jan-juli 2025) är 27%.

Även detta är en förbättring i jämförelse med helåret 2024 (68%) och trenden är ökande. Bakomliggande orsaker till en förbättring är dels att medarbetare och verksamheter lägger in hänvisning vid möte och frånvaro. Utöver detta, med syfte att öka tillgängligheten, har flertalet enheter/verksamheter infört Artwise, callback system och andra sätt där samtal kan tas emot i samverkan med Kundcenter, för att sedan skyndsamt ringa upp vid missade samtal och besvara mejl som inkommit.

Oavsett den positiva utvecklingen är prognosen osäker om en måluppfyllelse (90%) kommer att nås vid årets slut, avseende besvarade samtal.

Under våren genomfördes en enkätundersökning med syfte att mäta upplevelsen av nöjdheten med måltidsdistributionen. 265 svar har inkommit och i resultatet framkommer en upplevelse av god kvalitet i beställningsprocess, leverans och bemötande. Bakomliggande orsaker till detta kan vara att samarbetet med kundcenter har stärkts, vilket har förbättrat tillgängligheten via telefon. Rutiner har införts för att hantera frånvaro och kontaktuppgifter, och system som Trio och Artwise används för att skapa en mer jämlik tillgänglighet mellan hemtjänstgrupper.

Socialnämndens resultat för mätvärdet från den nationella indikatorn *Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation (andel)*, år 2024 är 75%, fördelat kvinnor 80%, män 73%, vilket är nära målvärdet (79%), men i jämförelse med 2023, är en försämring med 4% (79%). Fortsatt analys i verksamheten pågår, men framkommer ett identifierat behov såsom att verksamheten behöver förenkla information om vad socialtjänsten erbjuder för insatser för att bistå medborgare och öka upplevelsen till en förbättrad situation.

Resultatet för nationella indikatorn för *Kvalitetsindex äldreomsorg* år 2024 är 30, vilken är en förbättring i jämförelse med 2023 då värdet hamnade på 1. Indexet baseras på brukarnas bedömning av bemötande och inflytande i hemtjänst, bemötande och aktiviteter i särskilt boende, personal med adekvat utbildning i särskilt boende samt väntetid till särskilt boende. Nyckeltalen normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst. Utifrån resultatet där Luleå hamnade på 30 är värdet för året uppnått (20) och trenden är ökande.

Inom särskilt boende har väntetiden från ansökan till inflyttning minskat från 147 till 96 dagar, vilket är en tydlig förbättring i tillgänglighet. Brukarbedömningen för bemötande, förtroende och trygghet ligger stabilt på 87, vilket tyder på fortsatt god kvalitet i det dagliga mötet. Däremot är upplevelsen av aktiviteter och känsla av ensamhet fortsatt låg, trots en liten ökning från 64 till 67. Andelen undersköterskor i särskilt boende är 62 %, vilket är lägre än rikssnittet på 73 %, och kan påverka både kvaliteten i omsorgen och personalens arbetsbelastning.

Inom hemtjänsten visar kvalitetsindex en ökning i brukarbedömningen av bemötande, förtroende och trygghet från 87 till 89. Däremot är upplevelsen av inflytande och tillräcklig tid oförändrad på 67, vilket visar att detta område fortfarande behöver förbättras.

För att möta kvarstående utmaningar föreslås flera åtgärder. För att minska känslan av ensamhet och öka meningsfulla aktiviteter inom särskilt boende bör social samvaro prioriteras.

Kompetenshöjande insatser och förbättrade arbetsvillkor ska bidra till att öka andelen undersköterskor. Inom hemtjänsten ska arbetssätt utvecklas för att öka brukarnas inflytande, och schemaläggning ses över.

Dialoger med enhetschefer och personal fortsätter, liksom pilotprojekt med teamledare för att stärka det dagliga ledarskapet. Daglig uppföljning och återkoppling ska säkerställa att förbättringsarbetet är kontinuerligt och målinriktat.

Resultatet för den nationella indikatorn *Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet* är 57 (2024) vilket är en förbättring från år 2023 (39). Luleås resultat ligger i linje med medelvärdet i jämförelse med lika stora kommuner i Sverige. Andel brukare som svarat på undersökningen har också ökat från föregående år. Resultaten vad gäller delaktighet har förbättrats i områdets alla tre verksamhetsdelar mot föregående år. Medan inflytande är mer varierat, där har nöjdheten ökat inom gruppboende men ligger kvar på samma nivå som 2023 för sysselsättning SoL och minskat inom daglig verksamhet LSS.

Inom funktionshinderområdet pågår ett kartläggande arbete som avser daglig verksamhet/sysselsättning där man även ser över inriktningar. Målet med arbetet är att verksamheten ska ha tillräckligt med platser vid daglig verksamhet utifrån uppdraget att säkerställa verkställande av beslut utifrån den enskildes behov.

Gällande nationella indikatorn *Andel invånare 65+ som varit mottagare av hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för* har det skett en minskning år 2024 (10,3 %), vilket är en minskning i jämförelse med föregående år (11,5%). Inom verksamheten sker kontinuerligt arbete med att säkerställa att rätt patienter inkommer utifrån gällande hemsjukvårdsavtal. Ett kommunövergripande arbete har påbörjats där verksamheten än mer kommer fokusera på "en väg in", vilket bland annat innebär jämlika bedömningar utifrån behov av kommunal hälso- och sjukvård i hemmet.

Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag

Beskrivning:

Socialförvaltningen ska vara ett föredöme som offentlig arbetsgivare och arbeta för att förvaltningen har engagerade medarbetare, rätt kompetens och är en attraktiv arbetsgivare med gott rykte.

Ett exempel är att verksamheter säkerställer en jämlik och jämställd rekrytering och introduktion (med inkluderande uppföljningssamtal) till alla medarbetare med hänsyn till kompetens, uppdrag och roll.

Förvaltningen ska således upplevas vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare utvecklas, känner engagemang, trygghet och har bra arbetsförhållanden samt rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Utveckla befintliga arbetssätt exempelvis genom att:

- verka för ett gott ambassadörskap.
- erbjuda praktikplatser, APL och VPU platser, examensarbete, mottagande av ferieungdomar.
- enhetligt stöd till chef i rekryteringsprocessen utifrån ansvar och roll.
- säkerställa efterlevnaden av rekryteringsprocessen utifrån ansvar och roll.
- enhetligt arbetssätt för att omhänderta sökande som inte blir aktuell för sökt tjänst, men som kan passa för andra jobb inom förvaltningen utifrån sökandes kompetens och förvaltningens aktuella behov.
- utveckla nya arbetssätt i syfte att attrahera och rekrytera nya medarbetare.
- arbeta med ständiga förbättringar utifrån resultat av den digitala enkät som alla erbjuds att delta i vid avslut av sin anställning.
- socialförvaltningen behöver också utveckla befintliga arbetssätt och åstadkomma nya arbetssätt i syfte att behålla och utveckla medarbetare.

Det kan ske genom exempelvis:

- Erbjud mentorship oavsett arbetsroll.
- Genomföra riktade insatser för att utveckla arbetsmiljön och för att förstärka friskfaktorer utifrån verksamheternas behov.
- Skapa förutsättning till att erbjuda kontinuerligt lärande utifrån den enskildes kompetensplan som upprättats med ansvarig chef.
- Skapa förutsättningar till organisering av nya arbetssätt i syfte att utveckla och behålla befintlig medarbetare.
- Skapa förutsättningar till att förlänga arbetslivet och tillvarata den seniora kompetensen.
- Skapa förutsättning för medarbetare till möjlighet att utveckla svenska språket under anställningen.
- Erbjud goda förutsättningar för förvaltningens chefer att bedriva ett nära och tillitsfullt ledarskap.
- Skapa förutsättningar till fler sätt att uppmärksamma medarbetares- och verksamhetens gemensamma goda arbetsinsatser för ökad känsla av intern stolthet.

Exempel på aktiviteter som bör omhändertas:

- Utveckla möjligheten till breddad eller fördjupad karriärväg för medarbetare och chefer.
- Skapa förutsättningar till ett kontinuerligt lärande utifrån medarbetarens behov av kompetensutveckling och i linje med verksamhetens behov.

- Fortsätta att utveckla nya och hållbara arbetssätt i syfte att säkerställa kompetens och kvalitet i utförandet.

Förvaltningen ska följa utvecklingen av medarbetare som väljer att lämna sin anställning och som upplever nöjdhet och stolthet över tiden i förvaltningen och kan rekommendera förvaltningen som arbetsgivare och själv överväga att söka sig tillbaka i framtiden.

Förvaltningen ska säkerställa att de som avslutar en anställning ges en jämlik och jämställd avslutning och verksamheten ska följa upp orsaken till avslut av anställningen. Medarbetare som avslutar sin anställning ska erbjudas avslutningssamtal och informeras om vikten att fylla i den digitala avgångsenkäten. Detta med syfte att följa upp anledningen till att medarbetare slutar och arbeta aktivt med förbättringsåtgärder.

Verksamheten ska skapa förutsättningar till att genomföra strukturerade överlämningar för att säkerställa en god kompetensöverföring och minska sårbarheten i genomförande av uppdraget vid ny person i arbetsrollen.

Kommentar:

Socialnämnden bedömer målsättningen *Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag* som delvis uppfyllt. Trenden är oförändrad sedan årsuppföljningen 2024.

Sammanfattningsvis konstateras att läget gällande kompetensförsörjningen är fortfarande en stor utmaning, trots stora insatser är inte alla trender önskvärda. Positivt är att antalet som söker tjänster ökar och personalomsättningen har minskat något. Däremot pekar pensionsprognos och andelen medarbetare med adekvat utbildning åt det motsatta hållet.

I syfte att attrahera fler till att söka arbete på socialförvaltningen, sker det flera olika åtgärder. Det sker ett fortsatt samarbetet med Go Care i syfte att hitta fler kanaler att nå unga sökande. Sedan i vintras pågår ett pilotprojekt för att attrahera europeisk arbetskraft, bland annat skedde det (kommunövergripande nivå) besök i Holland och Polen. Pilotprojekten genomförs i samarbete med utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen. Intresset för norra Sverige är stort och insatserna har skett i närtid varför inga slutsatser eller resultat kan redovisas. Förvaltningen har också, i samarbete med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen, ansökt om medel ur kommunstyrelsens fond i syfte att testa att bistå med flyttbidrag.

Målgruppen är personer med adekvat utbildning i kommuner i södra Sverige som har hög arbetslöshet. Ärendet är under beredning.

Det pågår ett kontinuerligt arbete för att identifiera och lyfta fram ambassadörer för förvaltningens viktiga jobb. Den interna stoltheten behöver kontinuerligt underhållas, förstärkas och ingen marknadsföring är så effektiv som den som kommer från förvaltningens medarbetare.

För att möta en modern arbetsmarknad utforskar förvaltningen möjligheterna att bygga upp en kandidatbank för spontanansökningar.

Tanken är att den som är intresserad av att arbeta inom förvaltningen ska kunna anmäla det utan att knyta sitt intresse till en specifik utannonserad vakans.

Arbets sättet kan bidra till att korta ledtiderna vid rekrytering.

Det pågår också marknadsföring av en utbildningspool och att rekrytera personal till den. Målgruppen är nyblivna pensionärer och andra som under terminstid vill arbeta några vardagar per vecka. Ambitionen är att en utbildningspool ska underlätta för chefer att frigöra ordinarie personal för att ta del av utbildningar i syfte att uppnå adekvat kompetens för förvaltningens yrken.

Inom exempelvis verksamhetsområde stöd och service finns en arbetsgrupp bestående av enhetschefer som tillsammans utformar arbetssätt för "utveckla mottagandet av praktikanter" och möjligheten till erbjudande till Lov jobb till skolungdomar som fyllt 18 år.

Förvaltningens uppdrag att utveckla och behålla medarbetare fortsätter genom exempelvis att erbjuda fristående kurser och utbildningar i sammanhållna klasser inom uppdragsutbildningen och Äldreomsorgslyftet. Inom Äldreomsorgslyftet kan viss utbildning i svenska språket tillhandahållas. Förvaltningen har också tecknat avtal med en leverantör om licenser till en särskild applikation som stödjer inläring av vårdsvenska. Resultat gällande mätetalet om *Antal utbildningspoäng* har det uppnåtts 30 800 poäng i juni 2025, där bedömningen är att måluppfyllelse på helår (47 200 poäng) kommer att uppnås och trenden är ökande. Periodens resultat avser sammanlagt för uppdragsutbildningen (läser enstaka kurser) och sammanhållen klass, under vårterminen 2025.

Mätetalet gällande *Andel utbildade undersköterskor/stödassistenter* så framkommer att det i aug 2025 ett resultat på 40 %. Prognosen är att målet för 2025 (46%) uppnås. Andelen utbildade har ökat något sedan senaste mätningen men det kan till viss del bero på anställningar under sommaren. Den formella utbildning som avses för medarbetare inom utförarverksamhet är för undersköterskor, vård- och omsorgsutbildning på gymnasienivå. Minskningen kan även till viss del bero på att det är en viss rörlighet på grund av konkurrens med andra arbetsgivare. Åtgärder som pågår för att ge förutsättningar till att fler vill utbilda sig erbjuds exempelvis utbildningsinsatser inom ramen för Äldreomsorgslyftet.

De övriga 60 % saknar helt eller delvis utbildning. I denna grupp ingår personliga assistenter, handledare (dagverksamhet, gruppboende), rehabiliteringsassistenter och vårdbiträden. Bör dock noteras gruppen personliga assistenter har befattningen personlig assistent oaktad utbildningsnivå, så här saknas uppgift.

Kompetenscentrums arbete pågår enligt plan. Samordnare och sjuksköterska som är rekryterade är viktiga roller i att vara verksamhetens ansikte utåt.

För att nytta och goda resultat ska uppnås är det viktigt med ett nära samarbete mellan samordnare, sjuksköterska vid kompetenscentrum och socialförvaltningens verksamheter, såväl med chefer som medarbetare.

En del av samordnarens uppdrag är att vara ansvarig för att samordna introduktion och utbildningsinsatser i samarbete med sjuksköterska, socialförvaltningens verksamheter, interna utbildare och andra utbildningsanordnare. Sjuksköterskans uppdrag är att planera och genomföra kompetenshöjande insatser i samverkan och utifrån verksamheternas behov. Sjuksköterskan ansvarar även för att handleda och utbilda kollegor i medicinsk teknik och specifika vårdmoment samt delegering till sommarvikarier som ska arbeta med medicinska arbetsuppgifter.

Uppdraget inom kompetenscentrum omfattar också handledning och utbildning i enlighet med kompetenscentrums vision och verksamhetsidé.

Inom individ och familj, stöd och service, boendestöd, socialpsykiatri boende samt personlig assistans genomförs Yrkesresan med inriktning utifrån respektive område.

Verksamhetsområde vård och omsorg har under första delåret arbetat vidare med att bidra till att attrahera och bibehålla medarbetare inom det viktiga vård- och omsorgsycket med fokus på förändrade arbetssätt, utveckla karriärvägar som bidrar till en högre kvalitet i verksamheten för brukare. Till exempel pågår ett projekt vid ett vård- och omsorgsboende där en specialistundersköterska arbetar dagtid för att tillsammans med övriga kollegor säkerställa att arbetet i omsorgen av brukare görs på ett kvalitativt sätt. Exempelvis såsom att kunna hantera riskbedömningar och upprätta handlingsplaner för att vidta åtgärder.

Till stor del kommer uppdraget också vara att möjliggöra längre och bättre introduktion för medarbetare utan tidigare erfarenhet. Detta gagnar både brukare och personal vilket förhoppningsvis leder till att verksamheten upplevs som en attraktivare arbetsgivare.

Vid två andra vård- och omsorgsboenden har ett projekt påbörjats genom att tillsätta teamledare. Syftet med teamledare är att dessa bland annat ska stötta de övriga kollegorna på enheten, men även ge handledning i vardagen till kollegor som saknar erfarenhet och kompetens.

Socialnämndens mätetal av *Sjuktal* uppges som nära målvärde (8,40%) och trenden är ökande utifrån den ackumulerade sjukfrånvaron jan-juli 2025 är 8,64 %. Värdet är lägre än vid senaste uppföljningen i mars 2025 (9,2%) och juli månads resultat var 4,93 %, som förbättrar det ackumulerade värdet. Kvinnors frånvaro är högre än männens, vilket är ett mönster som också återfinns i andra branscher.

Under hösten 2025 påbörjar förvaltningen ett arbete inför nästa års arbetsmiljösatsning med fokus på olika insatser. Hur arbetet fortlöper, redovisas vid verksamhetsplanens helårsuppföljningen 2025.

Vad gäller mätetal *Personalomsättning - andel som gått till annat arbete internt (%)* är resultatet som vid förra delårsuppföljningen, 0,48 %. Utifrån resultatet har årets målvärde (1,5%) uppnåtts och trenden är ökande, så förhoppning är att den positiva utvecklingen kvarstår vid årets slut.

Mätetalet *Personalomsättning - andel som gått till annat arbete externt (%)* är detta samma som vid förra perioden, det vill säga 4 % har lämnat sin anställning hos socialförvaltningen för anställning hos en extern arbetsgivare. I jämförelse med 2024 är det en minskning från 4,6 % till 4 %. Baserat på denna uppföljning har målvärde för 2025 redan uppnåtts (10,5%) och trenden är ökande.

Sammantaget är förhoppningen att resultatet vid årets slut fortsatt visar ett positivt resultat och att allt fler väljer att stanna inom socialförvaltningens verksamheter.

När det gäller Luleå kommuns introduktion för nya chefer, har det inom förvaltningen påbörjats en integrering av detta utifrån socialförvaltningens behov av specifik introduktion för chefer som ska arbeta inom socialtjänsten. Introduktionen omfattar obligatoriska e-utbildningar, fysiska utbildningar, genomgångar med ansvarig chef, introduktionshandledare/mentor samt med viktiga stödfunktioner.

Som en del vid avslut av en anställning, förutom avslutningssamtal med närmaste chef, erbjuds alla medarbetare i Luleå kommun som avslutar sin anställning att lämna sin feedback via en avgångsenkät. Resultat för år 2025 har ännu inte erhållits, så därav kan inte mätetalets resultat redovisas.

Förvaltningen fortsätter att sträva mot att fler medarbetare vill fortsätta att arbeta även när pensionsåldern har uppnåtts. De avtal som nu under april träffats mellan arbetsmarknadens parter omfattar delar som kan komma att öka incitamenten att arbeta längre.

Medelåldern för förvaltningens anställda, som en indikator på benägenhet att arbeta längre, har inte förändrats avsevärt de senaste fem åren. Åldersspridningen har dock ökat och andelen + 55 år ökar, vilket också speglas i pensionsprognosen för de kommande åren.

Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	
---	---

Beskrivning:

Förvaltningen måste fortsätta arbetet med att utforma och säkerställa arbetssätt och metoder genom att testa och implementera digitala lösningar/teknik på ett kostnadseffektivt sätt och med god kvalitet.

Digital teknik kan förbättra livsvillkoren i vardagen. Den stöttar individer som med hjälp av tekniken får både valfrihet, integritet och självständighet.

Digital teknik ska syfta till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning.

De lösningar/nya arbetssätt med hjälp av digital teknik som planeras och ska driftsättas, ska vara anpassade utifrån nyttan ur ett medborgar-, brukar- och medarbetarperspektiv.

Den ökade konkurrensen på arbetsmarknaden är en utmaning för arbetsgivaren och kräver målinriktade aktiviteter i syfte att säkra kompetensförsörjningen. Här krävs också ett ökat fokus på att utveckla digitalisering och välfärdsteknik där det är möjligt, samt att utforma arbetssätt som är mindre personalkrävande utifrån synsättet digitalt först – fysiskt när det behövs. I utformning av arbetssätt kan en del vara införande av digital teknik som är mindre personalkrävande.

Kommentar:

Socialnämnden bedömer målsättningen *Utforma och säkerställ arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först- fysiskt om det behövs*, i hög grad uppfyllt och trenden är ökande.

För denna period framkommer pågående aktiviteter såsom exempelvis:

- hälso- och sjukvårdsverksamheten testar digital konsultation i samverkan med stöd i hemmet i Råneå.

- upphandling pågår för läkemedelsgivare, vilket färdigställs under hösten 2025.

- projekt med digital läkemedelssignering startas upp i september, och kommer pågå under 6 månader vid Kronans vård- och omsorgsboende samt inom Råneå hemtjänst.

- påbörjat införandet av digitalt läsbara medicinskåp inom ordinärt boende, i samverkan mellan vård och omsorg och hälso- och sjukvård. Syftet är att öka säkerheten vid medicinhantering, minska risken för felmedicinering och stöld samt förbättra arbetsmiljön för personalen genom en mer strukturerad hantering.
 - ett projekt är startat för digital hemtjänst, där digital tillsyn och assisterad medicingivning ska erbjudas via surfplattor. Detta ska öka upplevelsen av trygghet och självständighet för brukare som bor i ordinärt boende, samtidigt som det frigör resurser för fysiska insatser där de verkligen behövs. Projektet är i en pilotfas och kommer att testas i ett begränsat antal arbetsgrupper, med stöd från Äldresupporten.
 - bokningssystemet Tempus inom dagverksamheten för äldre.
 - måltidsprojektet Balderspyramiden där en app används för att motverka undernäring hos äldre. Utvärderingen visade fina resultat och projektet har därför utökats till fler särskilda boenden. Samtidigt har utmaningar identifierats, bland annat minskad motivation hos personalen att registrera måltider digitalt. För att möta detta har möten hållits med leverantör och ny information om syftet med registreringarna har kommunicerats till personalen.
 - inom stöd och service utbildas och implementeras webbapp DigiVi och DigiJag (en säker webbapp som hjälper personer med funktionsnedsättningar att hitta vänner, kärlek och sällskap genom att skapa profiler, prata och chatta digitalt).
 - inom öppenvården pågår upprättande av ett projekt kopplat till Previc, som är en webbaserat AI verktyg som bland annat analyserar den enskildes (användaren) beroende och hindrar återfall.
 - test av AI för enklare dokumentation och en del av socialförvaltningen har varit med i test av Microsofts Copilot inom kommunen.
 - socialpsykiatrin testar digitalt verktyg för insatsplanering och ser över digitala aktiviteter som Tv-spel och VR-glasögon.
 - inom individ- och familjeomsorgen finns det upprättat fler digitala e-tjänster och digitala mötesformer används mer.
- Framkommer utmaningar i arbetet med digitala lösningar, såsom att säkerställa teknisk användarvänlighet, skapa förståelse för nyttan med digitala verktyg och att ge personalen tillräckligt stöd och utbildning.

Det är avgörande att medarbetarna ser värdet i det digitala arbetssättet för att det ska bli hållbart över tid. Därför krävs kontinuerlig information, återkoppling och anpassning utifrån personalens behov och erfarenheter. Lärboxar "Digitala introduktionsmoduler" ska tas fram för nya medarbetare, där medarbetare får bekanta sig med de digitala verktyg som används i verksamheten. Slutligen är det viktigt att följa upp pilotprojekt systematiskt och skala upp de lösningar som fungerar väl, med fokus på både brukarnytta och arbetsmiljö.

Socialförvaltningen är med i initiativet *Handslag för digitalisering* som handlar om att kommuner och koncernen för Sveriges kommuner och regioner, SKR, går samman om konkreta digitaliseringsinitiativ. Initiativen finns inom områden som socialtjänst, skola, grundläggande infrastrukturella förutsättningar och kompetensförsörjning inom digitalisering. Inom ramen för handslaget och ett länsgemensamt projekt tillsammans med SKR kring digitalisering kommer förvaltningen arbeta vidare med försörjningsstrategier och utveckling. Detta är ett arbete som kommer ske inom mobila trygghetslarm, digital post inom kommunen samt utveckling av nationell gemensam standard för inhämtning av data inom ekonomiskt bistånd.

Genom att konsekvent utgå från digitala lösningar som förstahandsval, och endast använda fysiska alternativ där det är nödvändigt, kan verksamheten skapa ett mer effektivt, tryggt och framtidssäkrat arbetssätt – både för medarbetare och brukare. Den digitala tekniken ska även ses som en rättighet för brukaren.

Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.

Beskrivning:

Socialnämnden ska utifrån sitt ansvar och uppdrag bidra till en god hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet, genom att socialförvaltningen har en budget i balans och där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt. Förvaltningens verksamheter har ansvaret att säkerställa att budgeten är i balans, det vill säga verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och vara anpassad till efterfrågan, behov, politiska prioriteringar och ändamålsenlighet. När risk för budgetöverskridande befaras åligger det chef att informera överordnad chef/socialdirektör samt utan dröjsmål ta initiativ/ge förslag till åtgärder för att förhindra/motverka överskridandet.

Kommentar:

Socialnämndens mål att *Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektivt sätt*, bedöms för perioden som delvis uppfyllt och trenden är ökande. Bedömningen ligger främst till grund av hemtjänstens nuvarande underskott.

Underskott i verksamheterna klaras inom socialnämndens budgetram då nämnden har en budgeterad post för oförutsedda utgifter samt en större engångspost från tidigare år. Sammanfattningsvis prognostiserar socialnämnden en budget i balans i slutet av året.

Resultatuppföljning och analys gällande mätetalen om kostnad per brukare:

Individ och familjeomsorgen (IFO): År 2023 var kostnad per brukare betydligt lägre än den som visas för år 2024 (114 300) vilket förklaras av att år 2023 var inte kostnaden för förhandsbedömningarna med i resultatet.

Förvaltningen har nu kunnat fånga upp rätt belopp för jämförelse där beloppet för 2024 som uppgår till 114 300 kr per brukare ska jämföras med ett utfall året innan (år 2023) som uppgår till 110 700 kr per brukare.

Trenden mellan åren ökar, kostnadsökningen är marginell och följer inflationen. Bedömningen är att IFO kommer behöva arbeta med olika åtgärder för att komma ner i kostnader. IFO har gjort underskott de senaste åren som främst förklaras av ökade placeringskostnader för barn och unga.

Hemtjänst: Ordinärt boende har haft svårt att uppnå en budget i balans. Trenden mellan åren 2023 (149 000) och 2024 (159 600) visar på ett ökat underskott där kostnad per brukare procentuellt ökat mer än sedvanlig uppräckning.

Några orsaksförklaringar till att trenden ökar mellan åren är dels att när ett nytt verksamhetssystem infördes 2024 medförde det att verksamheten inte längre kunde tagga den tid som de varit hos burkarna vilket medförde att det blev svårt att följa upp om grupperna uppnått förväntat målvärde. Det fanns inte heller några andra rättvisande mått för cheferna att kunna nyttjas för att se om de arbete som utfördes skedde på rätt sätt. Samtidigt har det varit en större utmaning än tidigare år att varit svårt att få tag på personal som vill arbeta permanent i hemtjänsten som i sin tur medfört ökade kostnader för timvikarier och övertidsersättning.

Särskilt boende: Särskilt boende har en oförändrad trend jämfört mot tidigare år och klarade även år 2024 (706 400) att hålla sin budget. Bedömningen är därmed att målvärdet är uppnått.

Den kostnadsökning som framkommer mellan åren följer den inflationstakt som varit.

Funktionshinderområdet inklusive boende, daglig verksamhet (exklusive pers.ass): Trenden mellan åren 2023 (581 000) och 2024 (633 600) visar på en kostnadsökning runt 8

procent. Orsaksförklaring är att funktionshinderområdet, enligt lagkrav LSS, verkställt brukare med omfattande omsorgsbehov som gett en ökad kostnad för året.

För övrigt genomförs på alla chefsnivåer egna regelbundna ekonomiska månadsuppföljningar och analyser av kostnader, samt vidtar åtgärder som ska generera till att hålla budgeten i balans. Genom att följa upp beslut och insatser säkerställs bland annat att resurser används effektivt och att verksamheten anpassas efter den beslutade budgeten.

Under perioden har det exempelvis inom vård och omsorg införts ett nytt arbetssätt kring schemagenomgångar som ett ytterligare stöd för enhetschefen att förstå bemanningens påverkan på ekonomin. Detta genomförs tillsammans med schemakonsult. Arbetet följs upp löpande och handlingsplan upprättas vid avvikelse från budget.

3.3 Trygg i Luleå

Socialnämndens mål	Bedömning
I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper. Beskrivning: Verksamheterna ska genom intern och extern samverkan öka sitt fokus med att utveckla och säkerställa lättillgängliga, tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till målgrupperna, som ligger i linje med inriktningen i den nya socialtjänstlagen (från och med 1 juli 2025). Handläggning/service/stöd/uppdrag/insats/vård ska ges med respekt för individens specifika behov, förväntningar, integritet och rätt till självbestämmande i enlighet med gällande lagstiftning. Verksamheterna ska inom ramen av sitt uppdrag och genom intern- och extern samverkan utveckla aktiviteter och arbetssätt/metoder som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet, hemlöshet och utanförskap. Förvaltningens verksamheter ska möta målgruppens behov av bostad/boende för människor i livets alla skeenden. Bostadsförsörjningsplan revideras, där verksamheter bidrar med målinriktade aktiviteter som genom intern och extern samverkan främjar förutsättningarna, hos den enskilde/berörd målgrupp, för goda levnadsförhållanden. Således skapas förutsättningar för den enskilde att ha bostad/boende utifrån dennes behov, exempelvis till ett eget bostadskontrakt från ett övergångskontrakt, verkställt boendebeslut inom lagstadgad tid etcetera. Berörda verksamheter ska genom intern- och extern samverkan stärka arbetet i det avhysningsförebyggande arbetet med syfte att bland annat barn har tillgång till boende och därmed motverka att barn inte utsätts för vräkning. För att öka möjligheten för nämndens målgrupper, som ofrivilligt står utanför arbetsmarknaden och/eller uppbär ekonomiskt bistånd, ska erbjudas insats som leder till sysselsättning, studier eller arbete. Detta med målet att öka möjligheten till egen försörjning. Fortsatt våldsförebyggande arbete med fokus på tidiga insatser, samt utveckla arbetssätt som syftar till att skapa upplevelse av trygghet och säkerhet hos den våldsutsatta. Fortsätta att erbjuda stöd till de från 15 år och uppåt, som har svårt att kontrollera sin ilska och/eller har använt någon form av våld i en nära relation. Kommentar: Socialnämndens målsättning att <i>I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper</i> bedöms i hög grad vara uppfyllt och trenden är ökande.	

I och med den nya socialtjänstlagens inträde 1 juli 2025 beslutade socialnämnden den 19 juni om de insatser som efter 1 juli ska vara tillgängliga utan behovsprövning. Beslutet omfattade även villkoren för insatserna samt beslut om undantag från skyldigheten att dokumentera för några insatser där nya socialtjänstlagen skulle medfört dokumentationskrav. Verksamhetssystemet Pulsen Combine har tagit fram nya beslutsmallar och nya utförarmallar för dokumentation i verksamhetssystemet. De utförare som kommer att arbeta med insatser utan behovsprövning utbildas i de nya utförarmallarna.

Socialnämnden beslutade även om att anta förslaget till ny delegationsordning då nya socialtjänstlagen medför förändringar av lagrum och delegation.

I och med lagförändringen har även information på hemsidan lulea.se utvecklats under sommaren. Avsnittet som namnges som Omsorg och stöd har fått ny struktur och ett uppdaterat innehåll med syfte att upplevas mer lättillgängligt för Luleås medborgare.

Resultatet för mätetalet *Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare* publicerades tidigare i vintras, där det framkommer att år 2024 var 6,3 % verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn vilket är ett förbättrat resultat i jämförelse med år 2023 då utfallet var 10,1 %. Arbetet fortsätter inom förvaltningen med syfte att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet och då med särskilt fokus på barnfamiljer. Det har påbörjats ett arbete med att se över och skapa/uppdatera interna arbetssätt och rutiner samt externa strukturer för samverkan. Arbetet med att stärka intern och extern samverkan i det vräkningsförebyggande arbetet pågår i samarbete med andra enheter inom förvaltningen, övriga kommunala förvaltningar, det kommunala bostadsbolaget samt Kronofogdemyndigheten. Inledande samverkansmöte har genomförts och en gemensam samverkansplan är under framtagande.

Resultatet för mätetalet indikatorn för *Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)* publiceras nationellt i början av året 2026.

I resultatet för nationella mätetalet *Kvalitetsindex ekonomiskt bistånd* framkommer att Luleås andel år 2024 är 21%, som är detsamma som år 2023. Luleås värde är lägre än många andra kommuner. Det är färre män än kvinnor som återaktualiseras för försörjningsstöd. Sammantaget för mätetalet är att den positiva utvecklingen troligen beror på att arbetsmarknaden i norra Sverige är fortsatt god.

Vad gäller indikatorn för *Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen* är Luleås värde för år 2024, 0,65 %. Värdet har sjunkit sedan

år 2022, och har aldrig tidigare varit så lågt som nu. Luleås värde är även lägre än i riket i övrigt.

Noterbart är att för år 2024 ligger det långvariga biståndsmottagandet i Luleå på samma nivå för män som för kvinnor, föregående år har värdet för kvinnor varit något högre än för män. Den positiva utvecklingen av indikatorns resultat beror troligen på att arbetsmarknaden i norra Sverige är fortsatt god. Anledningen till långvarigt behov av ekonomiskt bistånd under 2024 var liksom tidigare år främst svag förankring på arbetsmarknaden samt långvarig psykisk ohälsa och sjukskrivning.

Luleå har ett lägre värde än socioekonomiskt liknande kommuner. Trots detta finns det i Luleå personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd som står långt i från arbetsmarknaden och har en mångfacetterad problematik. De har behov av samordnade och samtidiga insatser från flera parter för att lotsas i riktning mot egen försörjning samt för att tillvarata den arbetskraft som finns hos den enskilde individen. Strategiskt pågår en löpande samverkan med Arbetsförmedlingen och TIA (Tillväxt-integration och arbete) med flera. Exempelvis har en arbetsgrupp startat för att möta upp det kommande aktivitetskravet.

Ett utvecklingsarbete är påbörjat med att omgruppera det personella resurserna och ta fram nya arbetssätt med fokus på helhetssyn, evidens och samarbete. Detta med syfte att på ett bättre sätt än idag förebygga att människor fastnar i ett långvarigt biståndsberoende och att de resurser de har tillvaratas på arbetsmarknaden.

I linje med förvaltningens intentioner att i samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper, så pågår och planeras olika aktiviteter, såsom:

- Samverkan sker med förskolan och Regionen för att skapa en alternativ tidig insats till barn i förskolan.

- Skolsociala team för barn i åldern 6–12 år startar under hösten.

- KÄF (Kärleken är fri) Uppdraget fortsätter, där syftet med arbetet är att öka elevernas kunskap om sina rättigheter med utgångspunkt från Barnkonventionen samt vilka stödvägar som finns lokalt och nationellt.

Målsättningen är att genomföra KÄF på tre skolor, en årskurs per skola per läsår.

Områden som berörs: elevernas hälsa och välbefinnande, stärka förmågan att göra medvetna och självständiga val, bidra till förståelse för egna och andras rättigheter, förmedla betydelsen av samtycke och hedersrelaterat våld och förtryck. KÄF samverkansgrupp består elevhälsa, ung i Luleå, tjejjouren, socialtjänsten, rädda barnen, polisen, kyrkan, ungdomsmottagningen, RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners

rättigheter), BUFFF (Barn och unga som har familjemedlem, mamma, pappa eller syskon i fängelse, häkte eller frivård).

De unga och skolans personal är positiv till KÄF (Kärleken är fri), genomförandet får genomgående gott omdöme vid utvärderingar med elever och personal.

- Koll på SOC: Det är ett koncept i samverkan mellan skolan och socialtjänsten. Syftet är att ge elever i högstadiet kunskap om socialtjänsten för att minska motståndet mot myndigheten. Detta sker genom att en lektion ägnas åt att pedagogen använder webbsidan "Koll på SOC" för att ge information om socialtjänsten. Eleverna får förbereda frågor som de kan ställa till socialtjänsten som gör klassbesök. Under läsåret 2025–2026 planeras att genomföra konceptet i 4–6 årskurser och att fältverksamheten och ungdomsteamet (myndighet) gör detta gemensamt.

- Tillsammansgrupper/ Tillsammansläger "När livet krånglar": Ett uppstartsmöte med kyrkan och socialtjänsten hölls i april 2025. Fortsatt planering sker till hösten 2025.

- PIS- Prevention i samverkan: Utvecklingsarbete mellan socialtjänsten och skolan som pågår 2022–2025. Syftar till att upptäcka och ge stöd till barn/unga och deras föräldrar i ett tidigt skede för att förhindra en ogynnsam utveckling. Följer tidsplan och arbetet fortgår enligt plan. Sedan introduktion av rutinen, stödmaterial och arbetssättet startade har samtliga skolor blivit introducerade, totalt 38 skolor. Uppföljning med skolor som fått introduktionen genomförs löpande.

Uppföljningsmöten med socialtjänsten (myndighet), familjestöd barn och unga och Föräldrasupporten genomförs ungefär två gånger/ termin. Den sammantagna bilden är att både skola och socialtjänst är positivt inställda till samverkansarbetet och det sker mer samverkan i ett tidigare skede kring barn och unga. För att mäta både kvantiteter och upplevelser av samverkan ska enkäter skickats ut. Under 2025 ska PIS sammanfogas med den nya Norrbusöverenskommelsen.

Föräldramöten tillsammans: Föräldramöten under september månad på ett helt skolområde där socialtjänst (Föräldrasupport, fältverksamhet, öppenvård, myndighet, polis) håller gemensam information. Mötet sker på ett ordinarie föräldramöte. Detta är ett led i att ge föräldrar kunskap om socialtjänstens arbete och på så sätt kunna nå fler föräldrar med stöd. En bild av läget bland unga delges och något aktuellt tema berörs. Utvärderingsmötenas upplägg uppskattas mycket bland föräldrar och professionella. Vilket område som ska prioriteras beslutas under våren i beredningsgruppen för trygghet- och brottsförebyggande. Under hösten 2025 kommer föräldramöte hållas på sex olika skolor, både inom Luleå, och skolor i omkringliggande byar.

Upplägget har pågått sedan 2022 och strukturen har börjat sätta sig. Syftet är att genom systematik kunna ge alla föräldrar information om socialtjänst och polis och på så sätt verka förebyggande och med föräldrar som en kraft.

Det finns stora vinster med att ge föräldrar kunskap om polis, socialtjänstens lika verksamheter och trender.

Det kan generera i minskad rädsla och ökad tillit och föräldrar vet vad de ska vara vaksamma på och vilket stöd som finns att få. Identifierat utmaningar såsom att nå föräldrar med olika språk samt att planera upp möten med alla professioner och skola samlade.

- Fältassistenter har bland annat genomfört dialogmöte om "gängsnack" med föräldrar.

- Fortsatt arbete i samverkan för barn och ungdomar med skola, polis, fritidsgårdar är systematiskt pågående och sker i dialog.

- Föräldrabrev: Ett brev till föräldrar författas gemensamt i en grupp med elevhälsa, fältverksamheten, preventionssamordnare och polis kring viktiga ämnen att informera föräldrar om. Breven går ut fyra-sex gånger/ år i skolappen Unikum. Syftet är att ge föräldrar kunskap om saker som sker i de ungas vardag och tips kring hur de kan stötta sina barn. För att följa upp nyttan med breven finns behov av att ta reda på hur många föräldrar som öppnar breven samt vad de tycker om dem, planeras att undersökas genom exempelvis en enkätundersökning.

Föräldrabrevsstrukturen har nu funnits i cirka fyra år. Det är etablerat och fungerar väl. Det är en bra form för att upplysa föräldrar. En vinst är också att media ofta uppmärksammar innehållet och det blir även artikel kring något viktigt ämne i någon av tidningarna.

- Föräldrasupporten och familjestöd arbetar med utbildningar och evidensbaserade insatser.

- Centrum mot våld medverkar i skolornas arbete genom att delta i och hålla i insatserna Sunda relationer och Kärleken är fri inom Luleå kommun.

- Drop-in-verksamhet för ungdomar och unga vuxna erbjuds via ungdomsmottagningen.

- I och med att antalet klienter vid EQ-mottagningen minskat i jämförelse med tidigare år, bedöms det finnas fortsatt behov av utåtriktat arbete för att öka kännedomen om att det finns stöd att få även för personer som utövar våld.

- Vuxenenheten har en särskild utsedd socialsekreterare som arbetar riktat mot mötesplatsen Lyktan. Syftet är att den enskilde ska få möjlighet att möta en socialsekreterare i en trygg och kravlös miljö och där få guidning vidare till socialtjänstens enheter.

Trygghetsskapande fältarbete (Universell nivå) Denna form av fältarbete avser att särskilt fokusera på risktillfällen där unga vistas såsom valborg, cruising, skolavslutning och festivaler. 14 dagar av fältarbete under risktillfällen finns som plan för 2025.

Fältverksamheten kommer att finnas med vid tillfällena och utöver det tillkommer också ytterligare personal inom Individ- och familjeverksamheten.

Cruising och skolavslutningsveckan har skett i en bred samverkan. Polisen, kyrkan, skolan, elevhälsan, ung i Luleå och Rädda Barnen fanns med detta år. Polisen finns med som en viktig samverkanspart vid samtliga risktillfällen. Samordningen ansvaras i dagsläget av preventionssamordnare.

Ett årshjul är upprättat med planering, genomförande och uppföljning vilket gör att kvalitén på arbetet efterlevs och utveckling sker. Samverkansparterna är engagerade och positiva till arbetet. Under skolavslutningsveckan anordnar fritidsgårdarna attraktiva aktiviteter för unga som gör att dessa väljer fritidsgårdarnas aktiviteter i stället för att visas i riskmiljöer. Rädda Barnen samordnar Vuxna på stan vilket gör att det initiativet växer och fler vuxna finns bland våra unga.

Identifierade framgångsfaktorer är att det finns en utarbetad och tydlig struktur kring samverkan vilket gör att det finns många vuxna med olika funktioner som skapar trygghet bland unga.

Framkommer också identifierade utmaningar såsom att risktillfällen ökar i antal då fler arrangemang anordnas som vänder sig till unga i Luleå, som innebär ett ökat behov att utveckla en hållbar lösning kring bemanningsfrågor under trygghetsfältet.

- ANDTS (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel om pengar): Samverkansgrupp bestående av råd och stödmottagning (RoS), familjestöd barn och unga, alkoholhandläggare, studenthälsan, elevhälsan grundskola/ gymnasium, ung i Luleå, dopningansvarig, NBV, Polis, ungdomsmottagning. Arbetet syftar till att skapa en årsplan kring det drogförebyggande arbetet i kommunen. Planen grundar sig på lägesbilder och undersökningar kring läget i kommunen. Genomförs fyra träffar per år. Under 2024 och 2025 är fokus att arbeta riktat mot spel om pengar. Det har skapats informationsmaterial till professionella som arbetar med barn och unga som skickats ut för att ge dem kunskap och inspiration i sitt arbete. Föräldrabrev till mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet har också skickats ut.

Fortsatt planering sker kring att nå unga med kunskap. Ett nästa steg kan vara att koppla samman arbetet med det brottsförebyggande och psykisk ohälsa perspektivet.

- Blås Grönt: Syftet är att unga mellan 13–17 år ska avstå alkohol vid olika arrangemang såsom festivaler anordnade av Luleå kommun och även med andra arrangörer. I konceptet ingår att deltagarna har chans att vinna priser som lottas ut. Eftersom det är en vuxen som registrerar den unge till att delta bidrar det också till viktiga samtal mellan unga och vuxna om alkohol och andra överenskommelser på ett naturligt sätt.

Hittills har konceptet enbart används vid Luleås sommarfestival men det finns bredare användningsområden för detta såsom andra arrangemang för unga, cruisingar och skolavslutning.

Mötesplats Lyktan:

Sedan start i februari till och med maj har Lyktan haft 958 besökare varav 740 män (77%) och 218 kvinnor (23%). Under april och maj hade Lyktan 440 besökare, varav 32 (7%) var nya. Fördelningen mellan män och kvinnor var 80/20. Under maj minskade besökarantalet, särskilt på eftermiddagarna, jämfört med tidigare månader. En tänkbar orsak är att regelbundna besökare har under perioden fått egna bostäder och har bytt vistelseort. Verksamheten har identifierat ett ökat behov av uppsökande arbete för att informera om den service Lyktan kan erbjuda samt normalisera socialförvaltningens lågtröskelverksamhet. Ett skifte har gjorts till mer uppsökande arbetssätt för att nå målgruppen där de befinner sig och kunna stötta gäster på deras väg till varaktiga boendelösningar.

Var tredje vecka besöks mötesplatsen av Regionens sjuksköterska och läkare från Beroendemottagningen. Personalen på mötesplatsen söker samtycke från gästerna för att kontakta Beroendemottagningen och ge information om vilka som är i behov av läkarkontakt vid besöken. Detta kan syfta till att fler personer i målgruppen tar emot stöd och insatser utifrån behov, en ökad värdighet och livskvalitet för målgruppen. Personal på Lyktan samverkar även med myndighet utifrån besökarens önskemål och behov.

För övrigt pågår ett arbete med att identifiera samverkansparter samt tydliggöra och beskriva strukturer för samverkan mellan mötesplatsen och interna och externa parter. Samverkan sker idag med bland annat Svenska kyrkan, polis och Föräldraföreningen mot narkotika.

Att nå ett tryggare centrum är ännu inte uppnått, men arbete sker i form av uppsökande och relationsskapande för att fånga upp gäster till mötesplatsen och det har lyckats med ett fåtal personer.

Fokus framöver ska också ligga på det uppsökande arbetet. Detta inkluderar avhysningsförebyggandeinsatser, motiverande samtal, stöd vid ID-kort, bankärenden och socialtjänstbesök.

I samarbete med Kvinnojouren har det under våren startats upp en kvinnoträff med en träff per månad. Samarbetet med kristna samfund fortsätter med regelbundna avstämningar för att anpassa verksamheten efter aktuella behov.

Råd- och stödverksamheter:

För perioden 1 januari - 11 juni 2025 framkommer det att anhörigstöd, personliga ombud, råd- och stödmottagning, Nykter idag och Äldresupporten sammanlagt haft 506 nya kontakter, fördelat på 301 kvinnor och 157 män.

Det är en liten ökning jämfört med föregående års delårsuppföljning då det var 497 nya ärenden. Att vi når fler beror troligen på att verksamheterna blir mer etablerade och kända i Luleå.

I utvärderingen av besökarna vid dessa råd- och stödverksamheter framkommer fortsatt att 100 % är nöjda eller ganska nöjda med bemötandet (94,5 % mycket nöjda 5,5 % ganska nöjda). Detta visar på att vi ska fortsätta att utveckla och hålla bemötande och relation aktuella i alla forum.

Projekt Hälsonätet - Främjande av social delaktighet för äldre

Under våren har Äldresupporten, i samverkan med Luleå tekniska universitet (LTU), drivit projektet Hälsonätet. Syftet med projektet har varit att stärka den sociala delaktigheten bland äldre. Totalt har sex deltagare, fördelat på fyra män och två kvinnor, deltagit i projektet, som omfattat sex träffar. Projektet har varit mycket uppskattat och har haft positiva effekter även utanför de planerade aktiviteterna. Flera deltagare har på eget initiativ fortsatt att träffas för gemensamma aktiviteter såsom resor, promenader och fikastunder. Projektet visar på värdet av sociala insatser som främjar gemenskap och ökad livskvalitet för äldre. Önskemål har framkommit om fortsatta digitala träffar.

Projekt DöBra

DöBra är ett forskningsprogram vid Luleå tekniska universitet (LTU) som syftar till att underlätta och främja samtal kring döden, döende och sorg. Genom innovativa metoder, inklusive användandet av en kortlek, strävar programmet efter att skapa förutsättningar för tidiga, proaktiva samtal om livets slutskede. Detta bidrar till en mer medveten och trygg vårdprocess för de involverade.

Totalt har nio träffar genomförts inom projektet. Under denna period har Äldresupporten haft kontakt med seniorer för att undersöka deras vilja att delta som testpersoner för den första digitala versionen av DöBra-kortleken.

Män talar (inte) om livet

Äldresupporten har rekryterat till gruppen "Män talar (inte) om livet". Gruppen består av sex deltagare och drivs av Hjärnkolls ambassadörer. Arbetet sker i samverkan med Norrbottens kommuner som står för kostnaden för ledarna från Hjärnkoll.

Förvaltningens kommunövergripande samordningsansvaret för området Psykisk hälsa

Inför Veckan för psykisk hälsa (oktober) är föreläsare och aktiviteter klara. Allt sker i samverkan med skolan och kultur- och fritidsförvaltningen. Kommunikatörer från samtliga förvaltningar är med. En viktig del i samverkan är att tillsammans hjälpas åt med att sprida information om psykisk ohälsa och den planerade veckan.

Vid årets planering sker det en ökad samverkan mellan förvaltningar inom kommunen som också visar på ett större engagemang hos fler förvaltningar.

En trolig orsak till detta är att socialförvaltningen som samordningsansvarig för Psykisk hälsa har arbetat aktivt med att få med fler förvaltningar och involvera dem i detta arbete. Inom ramen av denna samverkan har förslag framkommit såsom att skapa en stärkande grupp för unga tjejer. Detta utifrån att fler tjejer mår psykiskt dåligt, känner press och allt oftare söker vård för självskada. Ett arbete är startat med att se över intresse och möjligheter att starta en sådan grupp.

En del inom ramen av Psykisk hälsa ligger den av kommunstyrelsens beslutade *Lokal plan för suicidprevention 2025–2028*. Samtliga förvaltningar förväntas vara delaktiga och bidra enligt den lokala planens intentioner. En kommunövergripande arbetsgrupp har upprättats under våren och regelbundna möten sker varje termin. Vid förvaltningars återslagning av hur aktiviteter fortlöper, framkommer att det efter några månader visar på höjd kunskap och medvetenhet om psykisk ohälsa, risk för suicid och efterlevandes situation samt vikten av att känna igen varningstecken och fått kännedom om de checklistor och handlingsplaner som finns upprättade i ämnet.

Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen återkopplar att de under våren har gett information till skolorna och skolans ledning om planen för suicidprevention som har antagits av kommunstyrelsen, samt om de prioriterade aktiviteter som gäller för tidsperioden 2025–2028.

Arbetet med planen har övergripande tagits emot väl av verksamheterna. En planering och en utredning av möjliga prioriterade insatser har påbörjats, förankrade i verksamhetens behov och planens prioriterade områden.

Bland annat har det genomförts inköp av material boxar för "livsviktiga snack" och som har introducerats. Pågår pilotstudier och information om skolmaterialet "Våga berätta" och "Stör döden" håller på att ges ute på skolorna. För övrigt även upprättande av beslutstöd vid akut självmordsrisk, checklista, som satts in i krisplanen. Information om veckan för psykisk hälsa har skickats ut. Under suicidpreventiva dagen 10 september planeras deltagande vid ljusmanifestation. Enkät för utvärdering kommer skickas ut under hösten.

SERN, är ett nätverk som främjar samarbete mellan norra och södra Europa, med särskilt fokus på Sverige och Italien. SERN arbetar särskilt inom områden som utbildning, lokal/regional utveckling, social integration, energi och miljö samt vård och hälsa. Här har Luleå kommun presenterat delar av det suicidpreventiva arbetet så som den återkommande Veckan för psykisk hälsa.

I den sammanfattande återkoppling från *räddningstjänsten* framkommer att de följer upp händelser då genomgång efter utryckningsinsats inom området kopplat till suicid har genomförts. Det planeras en repetitionsutbildning för hela Räddsam Nord under hösten 2025/2026. Utbildningen har legat vilande, däremot har Räddningstjänsten cirka 10 påringningar varje dygn där de bedömer om de behöver åka ut eller avvakta.

Inom *kultur- och fritidsförvaltningens* ledningsgrupp har förslag på aktiviteter diskuterats i ledningsgruppen. Samtliga medarbetare ska få utbildning eller kompetenshöjande insatser runt psykisk ohälsa och suicidprevention. Det har även förts dialog om socialförvaltningens rutin "Rutin risk för suicid" ska implementeras i hela kultur- och fritidsförvaltningen.

Inom *infrastruktur- och serviceförvaltningen* kommer perspektivet suicid, arbetas in i projekteringsanvisningen som kommer ske under året. Under året kommer även kontakt tas med polisen för att ta reda på var eventuella hotspots finns i kommun. Under 2026 kommer möjligheten att genomföra följande åtgärder undersökas inom infrastruktur- och serviceförvaltningen:

- Installation av fysiska hinder såsom räcken och stängsel. Vilket skulle kunna ske vid broar och järnvägar. Denna åtgärd har, enligt rapporten "Förebygga suicid i fysisk miljö" vidtagits av några kommuner i Sverige.
- Belysningen. Installation av belysning för att öka synligheten och försvåra för människor att ta sitt liv.

- Begränsa åtkomst till platser med hög risk (hotspots).
- Hitta samverkansformer med räddningstjänst, polis och Trafikverket samt andra aktörer.
- Felanmälan och skötselplaner prioritera utifrån risk för suicid.

Inom *socialförvaltningen* har det inom ramen för Psykisk hälsa och den lokala planen för suicidprevention, tagits fram ett APT-material. Materialet är fritt att använda och anpassa efter den egna verksamhetens behov. Till materialet bifogas även korta informationsfilmer med fokus på suicid och förebyggande insatser. Även Våga Fråga Pocket är utskickad till den lokala planens arbetsgrupp och till socialförvaltningens verksamhetschefer för spridning. Utbildningen tar ca 20 min att genomföra.

För att kartlägga ytterligare behov har en behovsinventering skickats ut till samtliga verksamhetsområden inom socialförvaltningen. Syftet är att identifiera potentiella utvecklingsområden och behov av kompletterande aktiviteter som respektive verksamhetsområde har behov av att arbeta med.

Vid uppföljning framkommer att några verksamheter inom socialförvaltningen har genomfört utbildningen och pågår fortsatt planering av olika aktiviteter, utifrån identifierade behov.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det finns en ökad medvetenhet om psykisk ohälsa inom kommunen. Man pratar mer om ämnet och är mer observant på den psykiska hälsan även hos kollegor. Kommunen är således på god väg att få en höjd kunskap om suicid och psykisk ohälsa, där många verksamheter/enheter bland annat redan genomfört Våga fråga pocket.

Mätetalet gällande *Andel (%) som gått från bostad med övergångskontrakt till eget boendekontrakt* har det fram till 30 juni 2025 2 % (5 personer) som lämnat ett övergångskontrakt för ett eget kontrakt. Målet för året är 5%.

För perioden 1 januari tom 30 juni 2025 har 21 beviljats övergångskontrakt varav fem aktualiserades via Bostad först. Totalt var antalet 228 övergångskontrakt vid mättillfället.

I Bostad först har stödteamet uppdrag på två deltagare varav den ena har flyttat in i egen lägenhet.

Andel (%) som gått från tillfälligt boende till annat boende är resultatet för perioden 20 % varav 15 % har fått övergångskontrakt.

Under perioden januari till och med maj 2025 har det varit 1 209 bokade nätter på akutboendet. Av bokningarna övernattade gästerna 74% av tillfällena. 10% av bokningarna gjordes via beredskapen.

Under samma period har 48 beslut verkställts på träningsboendet. Av dessa har 25% haft sammanbrott och 23% planerat avslut av sin vistelse. Andelen kvinnor utgör ett medelvärde på 30 %.

Av de 48 besluten har 85% aktualiserats till träningsboendet med anledning av en hemlöshetssituation. Av de i tidigare hemlöshet har 20% gått vidare till andra boendelösningar varav 15% av dessa har gått till ett övergångskontrakt.

Då hälften av de som lämnar träningsboendet gör det på grund av att de ej klarar verksamhetens regler om drogfrihet ser verksamheten ett behov av att i samverkan med interna och externa aktörer utveckla arbetssätt som exempelvis möjliggör flexibla lösningar för att tillgodose vår målgrupps komplexa behov. Detta för att i högre utsträckning främja medbeslutande, delaktighet och engagemang hos klienter och därigenom motverka passivitet och återfall i skadliga beteenden.

Hittills under året har socialtjänsten utfärdat 12 yttranden om social förtur till bostad under 2025 det är två yttranden fler än 2024. Av dessa har sex yttranden beviljats förtur och två yttranden väntar på kompletteringar.

Resultatet gällande mätetalet *Invånare 65–79 år i särskilt boende, andel (%)* framkommer att 2024 låg siffran på 1,60 % som i jämförelse med 2023 är en minskning (1,8 %) och som är lägre andel kopplat till målsättning som lagts för 2025 (1,70%).

Verkställande av boendeplats:

Uppdraget om att verkställa beslut om boende inom tre månader uppnås inte.

En mer detaljerad information och bakomliggande analys om detta delges socialnämnden i ett eget ärende som följer tidsrapportering till IVO (inspektionen för vård och omsorg).

Vid denna periods uppföljning framkommer att för boendebeslut inom SoL äldre är det 48 ej verkställda (31 kvinnor och 17 män). Av dessa är 10 beslut nu verkställda, samt ett beslut avslutat då brukaren avlidit.

Vid analys gällande att verkställa boendebeslut inom lagstadgad tid så har det visat sig att flertalet av brukare på väntelistan för en plats på ett vård- och omsorgsboende väljer att tacka nej till erbjudande. En djupare analys bör genomföras angående bakomliggande orsaker, samt se över åtgärder i samverkan, både internt och externt. Detta med syfte för att skapa alternativ av tidiga förebyggande insatser som bidrar till att möjliggöra kvarboende inom ordinärt boende.

När det gäller verkställande av boendeplats för LSS gruppboende och serviceboende framkommer det inom LSS gruppboende 19 ej verkställda, fördelat på fem kvinnor och 14 män. Två, fördelat på en kvinna och en man, som tidigare rapporterade som ej verkställt beslut inom gruppboende har nu verkställts.

Inom LSS servicebostad är det sex ej verkställda, fördelade på två kvinnor och fyra män. En tidigare rapporterad som ej verkställt beslut inom serviceboende har återtagits (kvinna), samt en tidigare rapporterad som ej verkställd, är nu verkställd.

Under perioden är det två ej verkställda, fördelat på en kvinna och en man, inom SoL socialpsykiatriboende.

Inom verksamhetsområdet socialpsykiatriboende planeras att i oktober 2025 starta upp Trygghetstelefon som brukare i ordinärt boende med boendestöd kan ta kontakta vid försämrat mående. Trygghetstelefonen ska finnas i verksamheter med vaken natt.

Vid uppföljning framkommer att Mötesplats Ekan har varit öppen hela sommaren och erbjudit olika aktiviteter. Just nu ses verksamheten över för att vidareutvecklas med fokus på att bredda utbudet av aktiviteter.

Ekan haft fler deltagare än tidigare både från olika boenden inom socialpsykiatri och stöd och service samt från allmänheten. Många har uppskattat aktiviteterna och uttryckt önskemål om utökade öppettider.

Information om Ekan och dess aktiviteter finns tillgänglig på Instagram och på www.lulea.se där verksamheten också marknadsförs.

Verksamhetsområdet vård och omsorg har påbörjat samverkan med Äldresupporten med fokus att skapa alternativ av tidiga, förebyggande insatser genom till exempel hänvisning av behov avseende hälsosamtal. Samverkan kommer intensifieras i samband med projektet "digital hemtjänst" som beräknas vara i gång under hösten 2025. Om projektet uppnår goda resultat för verksamheten, samt att brukarna känner trygghet av insatsen och detta möjliggör kvarboende inom ordinärt boende, kommer det ske en implementering i hela verksamheten under vårterminen 2026.

I syfte att intensifiera samverkan mellan bland andra biståndshandläggarna, stöd i hemmet och vård- och omsorgsboende har ett arbete påbörjats för att gemensamt upprätta en handlingsplan för implementering av nya SoL (2025:400).

Utöver behöver det fortsatt säkerställa ett nära samarbete mellan förvaltningens verksamheter/enheter och externt. Detta med syfte att utveckla aktiviteter och arbetssätt/metoder som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet och utanförskap.

Säkerställ och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.	
Beskrivning: Berörda verksamheter/enheter upprättar och följer upp målinriktade aktiviteter som går i linje med uppdraget i det brottsförebyggande- och trygghetsfrämjande arbetet som sker i samverkan internt och externt. Kommentar: Socialnämnden bedömer målsättningen att <i>Säkerställ och utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framförallt bland barn och unga</i>, som i hög grad uppfyllt och trenden är ökande. Utifrån samordningsansvaret i Luleå kommun för det brottsförebyggande arbetet utgår bedömningen bland annat från de ökade aktiviteter som genomförs i samverkan med såväl interna som externa samverkansparter. Socialnämndens brottsförebyggande ansvar innebär bland annat att förvaltningens brottsförebyggande samordnare är ansvarig i uppgiften att samordna berörda samverkansforum. För att förebygga brott i Luleås intention att vara en växande kommun krävs ett strukturerat och kunskapsbaserat arbete, där alla förvaltningar deltar och bidrar utifrån lägesbild av brottsligheten och åtgärdsplaner. Detta tillsammans med samverkan med andra myndighet, organisationer, polisen och andra aktörer är avgörande för att skapa värde utöver vad varje part kan åstadkomma ensamt. I uppdraget identifieras ett ökat behov att förvaltningar är mer aktiva att bidra i det brottsförebyggande arbetet. Resultat kopplat till mätetalet <i>Antal rapporterade störningar via EST (Effektiv samordning för trygghet)</i> har det till och med 11 juni 2025 inkommit 496 EST rapporter, vilken är en markant ökning i jämförelse med uppföljning i april 2025 (321 fler). Avseende det rapporterade störningarna står Polisen för 72 % av antalet rapporter, Lulebo står för 15 %, Trygghetsverket 7 % och resterande 13 % tillskrivs dom kommunala förvaltningarna gemensamt. Viktigt att beakta är att ökade rapporteringar i Trygghetsverket per automatik inte innebär en ökad upplevelse av trygghet hos Luleås medborgare. Det krävs en längre tids serie för att kunna göra generella bedömningar utifrån resultatet från datamaterialet. <i>SSPF (socialtjänst, skola, polis, fritid)</i> är en samverkansmodell som syftar till att tidigt och genom samverkan fånga upp och sätta in åtgärder för unga som riskerar att hamna i kriminalitet och/eller beroende.	

Ett utvecklingsarbete kring SSPF har startat utifrån mål inom fältprojektet samt initiativ från beredningsgruppen och ett tydligt uttryckt behov av att fånga upp unga i risk för beroende och kriminalitet. Fyra arbetsmöten har hållits där en struktur kring SSPF har börjat ta form. Deltagare i arbetsgruppen är: Preventions och brottsförebyggande samordnare, enhetschef elevhälsan, enhetschef Föräldrasupporten, enhetschef ungdomsteamet, specialistsocionom, områdeschefer grundskolan, rektor gymnasiet, enhetschef fritidsgårdarna, kommunpolis, chef områdespoliserna. Arbetsgruppen har lämnat förslag och frågor till den nyskapade samverkansgruppen. Möten har hållits med verksamhetschef IFO, enhetschef förebyggande verksamheten. Förslaget som uppkommit är att starta ett projekt över tre år för att skapa en struktur som sedan blir stadigvarande. Detta ska föras tillbaka till arbetsgruppen. Brottsförebyggande medel från Socialstyrelsen ska användas till detta.

Medling vid brott: Arbetet utförs av preventions/ brottsförebyggande samordnaren. Ett ärende har kommit in under 2025. Under 2024 kom det in sex ärenden. Utifrån den nya socialtjänstlagen blir medling en insats som kommer kräva viss dokumentation. Ett utvecklingsbehov som identifierat med syfte till fler medlingsärenden skulle kunna vara möjligt genom information- och kommunikationsinsatser hos polis och inom socialtjänsten.

Sammanfattningsvis pågår fortsatta aktiviteter kopplade till lägesbild som finns. Förutom förvaltningens egna aktiviteter som sker genom samverkan kopplat till förebyggande arbete till exempelvis barn och unga, så genomförs även ett intensivt arbete inom ramen av lägesbild såsom brottsförebyggande aktiviteter kopplat till:

- Entreprenörsbostäder
- Arbetskraftskriminalitet
- Organiserad brottslighet

I samverkan skapa försättningar för barn- och unga till en jämlik, trygg uppväxt – och trygga livsvillkor.

Beskrivning:

Förvaltningen ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. Utöver det bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa.

Berörda verksamheter utformar målinriktade aktiviteter som inom ramen av uppdraget, stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer, sett till den enskildes behov och sett till målgruppen barn och unga.

Säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras inför beslut som rör barn, direkt/indirekt. Exempelvis framtagande av riktlinjer, rutiner och budget eller förändringar i verksamheter.

Barn och unga ska erbjudas delaktighet under hela processen i det som berör dem.

Förvaltningens berörda verksamheter ska präglas av ett barnrättsperspektiv. Barnets bästa är given utgångspunkt i arbetet och att barnet ska vara delaktigt så långt det är möjligt. Barnets röst ska höras.

Barn har rätt att få relevant information och vara delaktiga i frågor som rör dem. Informationen ska anpassas utifrån barnets ålder och mognad och ges på ett sådant sätt att barnet kan ta den till sig. Barnet behöver också få möjlighet att uttrycka sina tankar, frågor och farhågor.

Kommentar:

Socialnämndens målsättning att *I samverkan skapa förutsättningar för barn och unga till en jämlik, trygg uppväxt- och livsvillkor* bedöms vara i hög grad uppfyllt och trenden är ökad.

Viktigt att tillsammans med utfallet av denna målsättning, också beakta resultat som framkommer i redovisning under målsättningen *I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper* som även inkluderar syftet att skapa goda förutsättningar för barn och unga.

Ett exempel är arbetet som pågår i och med den nya socialtjänstlagen, där det också inom barn och unga pågår ett arbete med syfte att forma verksamheten på ett sätt som stämmer överens med intentionerna i nya socialtjänstlagen.

För övrigt säkerställer verksamheterna inom barn och unga att barnkonsekvensanalyser genomförs och dokumenteras inför beslut som rör barn, direkt/indirekt.

Kan även nämnas att vård- och omsorg har i planeringen av nytt vård- och omsorgsboende även haft dialog gällande barnperspektivet. Att barnets röst ska höras, är något som är ett kontinuerligt arbete som måste säkerställas, såsom exempelvis att barnet ska få komma till tals vid träffar med familjen. Barnet ska delges information och ska delta i insatsen utifrån ålder och mognad.

Inom främjande förebyggande har fältverksamheten påbörjat arbete med att inhämta önskemål och förslag från barn och ungdomar rörande förhoppning och önskemål gällande stöd från fältgruppen. Kuratorerna på ungdomsmottagningen har börjat följa arbetet rörande ålder, kön och huvudsaklig orsak till att barn och ungdomar sökt kontakt med dem. Inom öppenvården barn och unga fortsätter arbetet med att säkerställa barns delaktighet.

Familjehem:

Av sex granskade utredningar har barnet varit delaktig i fyra genom enskilda samtal med socialsekreterare och där det tydligt framgår vad barnet har för inställning till vården. I två av dessa har barnets inställning och röst ej inhämtats utifrån barnens låga ålder. I samtliga sex utredningar saknas information om återkoppling till barnet.

Familjerätten:

I granskning av fem som slutförts under perioden framkommer att barnets röst och delaktighet finns med i samtliga. I alla utredningar har samtal förts med barn. Antal barnsamtal har varit ett till tre gånger. Barnet har i samtliga utredningar även beskrivits av båda föräldrarna samt av utomstående referenter. I samtliga utredningar har hembesök genomförts. I fyra av fem utredningar har barnet medverkat vid hembesök hos vardera föräldern. Mognadsbedömning finns i samtliga utredningar, likaså framkommer att kommunikering skett till barnet i samtliga utredningar.

Centrum mot våld:

Enheten Centrum mot våld har deltagit i uppsökande insatser genom medverkan i Kärleken är fri och Sunda relationer, med särskilt fokus på att nå unga i deras egna miljöer. Genom dessa initiativ skapas trygga forum där unga får möjlighet att uttrycka tankar, ställa frågor och få information om rättigheter, relationer och stöd. För att stärka ungas delaktighet anpassas samtalen till målgruppens ålder och mognad, och verksamheten arbetar aktivt med tillitsfulla bemötanden och bekräftande dialog.

Enheten har även tagit emot studiebesök från andra verksamheter för att sprida kunskap om sitt uppdrag och hur ungdomsperspektivet konkretiseras i det praktiska arbetet.

Säkerställ arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap

Beskrivning:

Arbetet med säkerhet och beredskap ska säkerställas genom att utveckla arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap.

Kommentar: Socialnämnden bedömer målsättningen om att *Säkerställa arbetssätt och organisering av förvaltningens egen kris- och krigsberedskap* som i hög grad uppfyllt och trenden är ökad.

Förvaltningens säkerhetssamordnare arbetar, tillsammans med representanter från kommunens avdelning för säkerhet och beredskap, med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) hos samtliga verksamheter. Under våren har samtliga verksamheter inom förvaltningen kallats och/eller genomfört inledande risk- och sårbarhetsanalys (RSA) som är ett led i Kontinuitetshantering. Alla verksamheter beräknas ha gjort del ett till och med september 2025. Kontinuitetsplaner förväntas vara klara innan årsskiftet 2025/2026.

Andra aktiviteter som genomförts och pågår:

- Bedömningar av förändrad verksamhet vid höjd beredskap.
- Kris-/krigsledningsstab uppdaterar en krisledningsplan och ser över lokalfråga.
- Förvaltningsövergripande kontinuitetsplaner upprättas för vatten, livsmedel, läkemedel, hygien/latrin och ett arbete med en kommunövergripande nödvattenplanering pågår.
- Socialförvaltningen genomför ett arbete med att välja modell och underlag för stabsarbete. Nästa steg är att planera för stabsutbildningstillfälle för ledningsgruppen.
- Planering med socialförvaltningens kommunikatör inför framtagning av kommunikationsplan kopplat till kriskommunikation. En kommunövergripande kommunikatör kommer tillsättas för ett kommunövergripande samarbete.
- Information om krisberedskap har genomförts till chefer vid frukostmöte i maj 2025.
- Framtagning av kontinuitetsplaner ska kommuniceras av ansvarig enhetschef till respektive arbetsgrupp.
- Beredskapsveckan med innehåll som erbjuds till alla medarbetare ska genomföras v.39. aktiviteter kommer pågå under tre dagar, några timmar under för- och eftermiddag. Kommer bland annat informera och instruera förvaltningens medarbetare i de förändrade arbetssätt de förväntas utföra i sina uppdrag vid en olycka/kris/konsekvenser av krig.
- Krisberedskapsinköp har anlänt, färdigställande av diverse "krislådor" pågår.
- Arbete inom KHOSS-uppdraget (stärkning av beredskapen inom kommunal hälso-, sjukvård och socialtjänst) har specificerats med inriktning mot den kommunala förmågan att hantera fler och sjukare brukare/patienter vid en masskadehändelse som i första ledet drabbar Regionens verksamheter.
- Arbete pågår med upprättande av en handlingsplan vid större kriser för Gemensam kost- och servicenämnd
- Pågående arbete sker fortsatt mellan Luleå, Öjebyns produktionskök samt Samhall som transporterar måltiderna. En telefonlista är upprättad där enhetschef vid Öjebyns produktionskök, kundcenter Öjebyns produktionskök, Områdeschef Samhall, arbetsledare transport Samhall, kundcenter Luleå Kommun samt måltidsutvecklare Luleå finns med.

Sammanfattningsvis och i enlighet med den handlingsplan för säkerhets- och beredskapsarbete som tagits fram för 2025, kommer socialförvaltningen fortsatt utveckla sitt arbete rörande kris- och krigsorganisation, informationssäkerhet, säkerhetsskydd samt kris- och krigsledning inklusive tillhörande stabsarbete.

3.4 Resultat mätetal KOMPLETTERAD

Mätetal	Utfall 2024	Utfall aug 2025	Mål 2025
Mål: Socialnämndens verksamheter erbjuder en tillgänglig, jämlik och jämställd service med god kvalité			
Brukarbedömning individ- och familjeomsorgtotalt - förbättrad situation, andel (%)	79% (2023)	75% (2024)	79%
Kvalitetsindex äldreomsorg	1 (2023)	30 (2024)	20
Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet	39 (2023)	57 (2024)	42
Invånare 65+ som varit mottagare av hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för (hemsjukvård), andel (%)	11,8% (2023)	10,3% (2024)	11,5%
Andel (%) besvarade samtal (totalt Soc)	Ingen aktuell statistik	73%	90%
Andel obesvarade samtal (totalt Soc)	Ingen aktuell statistik	27%	10%

Mätetal	Utfall 2024	Utfall aug 2025	Mål 2025
Mål: I samverkan förstärka och skapa alternativ av tidiga, förebyggande och evidensbaserade insatser till förvaltningens berörda målgrupper.			
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv.	10,1(2023)	6,3 (2024)	0
Invånare, 0–19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	12% (2022)	Nationellt resultat finns ännu inte publicera t	12%
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,75% (2023)	0,65% (2024)	0,90%
Kvalitetsindex ekonomiskt bistånd	21% (2023)	21% (2024)	16%
Andel (%) som gått från bostad med övergångskontrakt till eget boendekontrakt	4%	2%	5%
Andel (%) som gått från tillfälligt boende till annat boende	27%	20%	30%
Invånare 65–79 år i särskilt boende, andel (%)	1,8% (2023)	1,6%	1,7%

Mätetal	Utfall 2024	Utfall aug 2025	Mål 2025
Mål: Säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag			
Andel utbildade undersköterskor/stödassistenter	45%	40%	46%
Antal utbildningspoäng	60 000	30 800	47 200
Sjuktal	8,6%	8,64%	8,40%
Upplevelse av nöjdhet över tiden i förvaltningen (medelvärde %)	6,4%	Resultat presenteras vid årets slut	6,5%
Personalomsättning - andel som gått till annat arbete internt (%)	1,31%	0,48%	1,5%
Personalomsättning- andels om gått till extern arbetsgivare (%)	11%	4%	10,5%

Mätetal	Utfall 2024	Utfall aug 2025	Mål 2025
Mål: Säkerställa en budget i balans där personella resurser och service ska utvecklas på kostnadseffektiva sätt.			
Kostnad per brukare IFO	110 700tkr (2023) 2024 utfall prognostiseras som större än 2023)	114 300 (2024)	Samma som 2024
Kostnad per brukare hemtjänst	149 tkr (2023) 2024 utfall prognostiseras som större än 2023	159 600 (2024)	Lägre än 2024
Kostnad per brukare särskilt boende	6 70 tkr (2023) 2024 utfall prognostiseras som lägre än 2023	706 400 (2024)	Samma som 2024
Kostnad per brukare funktionshinderområde, inklusive boende, daglig verksamhet (exl pers.ass)	581 tkr (2023) 2024 utfall prognostiseras	633 600 (2024)	Lägre än 2024

	som större än 2023		
--	-----------------------	--	--

Mätetal	Utfall 2024	Utfall aug 2025	Mål 2025
Säkerställ och fortsätta utveckla i samverkan ett systematiskt brottsförebyggande arbete, framför allt bland barn och unga.			
Antal rapporterade störningar via EST (Effektiv samordning för trygghet)	850	496	425

3.5 Resultat kvalitativa mått

Kvalitativt mått	Svar
Utforma och säkerställa arbetssätt och metoder utifrån synsättet digitalt först – fysiskt om det behövs.	
Öka utbudet av trygghetsskapande välfärdsteknik för medborgare/brukare (ja/delvis/nej)	Ökad
Beskrivning: Nämnden har ett mål att arbetet med att förvaltningen och dess verksamheter ska fortsätta utforma och säkerställa arbetssätt och metoder genom att testa och implementera digitala lösningar/teknik på ett kostnadseffektivt sätt och med god kvalitet. De lösningar/nya arbetssätt med hjälp av digital teknik som planeras och ska driftsättas, ska vara anpassade utifrån nyttan ur ett medborgar-, brukar- och medarbetarperspektiv. Den ökade konkurrensen på arbetsmarknaden är en utmaning för arbetsgivaren och kräver målinriktade aktiviteter i syfte att säkra kompetensförsörjningen. Här krävs också ett ökat fokus på att utveckla digitalisering och välfärdsteknik där det är möjligt, samt att utforma arbetssätt som är mindre personalkrävande utifrån synsättet digitalt först – fysiskt när det behövs. I utformning av arbetssätt kan en del vara införande av digital teknik som är mindre personalkrävande.	

4 Ekonomisk redovisning

4.1 Driftsredovisning med prognos för helår

Driftsredovisning, mkr	Utfall jan-aug 2025	Utfall jan-aug 2024	Prognos	Budget 2025	Avvikelse 2025
	-1 463,3	-1 453,0	- 2 232,6	-2 232,6	0

4.1.1 Kommentar till driftsredovisningen

Kommentar utfall

Socialförvaltningen visar på perioden en positiv budgetavvikelse på +25,4 mkr.

Samma period förra året låg avvikelsen på -9,3 mkr.

Kommentar prognos

Socialförvaltningen sammantagna årsprognos är 0 mkr.

Myndighet uppvisar ett underskott på -12,2 mkr, främst på grund av ökade kostnader för familjehem och institutionsplaceringar. Årsprognosen är -14 mkr.

Hälso- och sjukvård uppvisar ett underskott på -4 mkr, orsakat av höga personalkostnader under sommaren. Prognosen för helåret är i balans.

Särskilt boende inkl. korttidsvård uppvisar ett underskott på -19,9 mkr, till följd av sommarens personalkostnader samt att ersättning för lönerevision och utbildningskostnader ännu inte tillförts. Trots detta bedöms budgeten kunna hållas för helåret.

Ordinärt boende uppvisar ett underskott på -42 mkr för stöd i hemmet. Även här påverkar sommarens ökade lönekostnader, lönerevision och utbildningskostnader resultatet, men i mindre omfattning. Verksamheten arbetar aktivt med likvärdig planering, optimal planering och utlån av personal, vilket har bidragit till viss stabilitet.

Stöd och service uppvisar en avvikelse på -17,8 mkr. Under hösten 2024 har flera brukare med omfattande behov flyttat in till gruppboendestäder där kostnaden för i år uppgår till runt 12 mkr. Inom verksamhetsområdet pågår ett arbete kring schemaläggning. Boendena har delats in i områden vilket kommer innebära bättre planering av alla

arbetspass och även bör medföra en viss besparing av personalkostnader.

Verksamhetsområdets prognos är -18 mkr.

Socialpsykiatri och öppenvård inkl. personlig assistans uppvisar ett överskott på +4,5 mkr.

Inom stöd- och serviceboende finns en utmaning kring 11-timmars dygnsvila och jourverksamhet samtidigt som Personlig assistans prognostiserar ett plus på helår.

Verksamhetsområdets prognos på helår är +4 mkr.

4.2 Investeringsredovisning med prognos för helår

Investeringsredovisning, mkr	Utfall jan- aug 2025	Budget 2025	Periodens avvikelse 2025	Årsbudget 2025
	1 201	90 760	89 559	136 140
Total summa	1 201	90 760	89 559	136 140

4.2.1 Kommentar till investeringsredovisningen

Kommentar utfall

Socialförvaltningen visar på perioden en positiv budgetavvikelse på +89,6 mkr.

Samma period förra året låg avvikelsen på +15,6 mkr.

Kommentar prognos

Socialförvaltningen sammantagna årsprognos för investeringar är 0 mkr.

Prognosen följer senaste tidsplanen för byggnation. Budget flyttas över till Infrastruktur-och serviceförvaltningen vid uppstart.

§ 68

Delårsuppföljning januari-augusti 2025 - Socialnämndens plan för internkontroll 2025

Ärendenr 2024/1023-3.9.0.2

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna delårsuppföljning av internkontroll för perioden januari-augusti 2025.

Sammanfattning av ärendet

Internkontroll är nämndens verktyg för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt och efterlever de bestämmelser i lag och författningar som gäller verksamheten.

Internkontrollen syftar till att säkerställa kvalitet i verksamheten.

Delårsuppföljningen av socialnämndens plan för internkontroll innehåller periodens resultat inom kontrollmomenten för 2025. Där ingår kontrollmoment gällande välfärdsbrott, säkerställande av anställningsprocessen och verksamhetsnära processer.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att godkänna delårsuppföljning av internkontroll för perioden januari-augusti 2025.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Uppföljning av internkontroll för perioden januari-augusti 2025 behandlas av de fackliga företrädarna vid förvaltningens fora för information och förhandling.

Beslutsunderlag

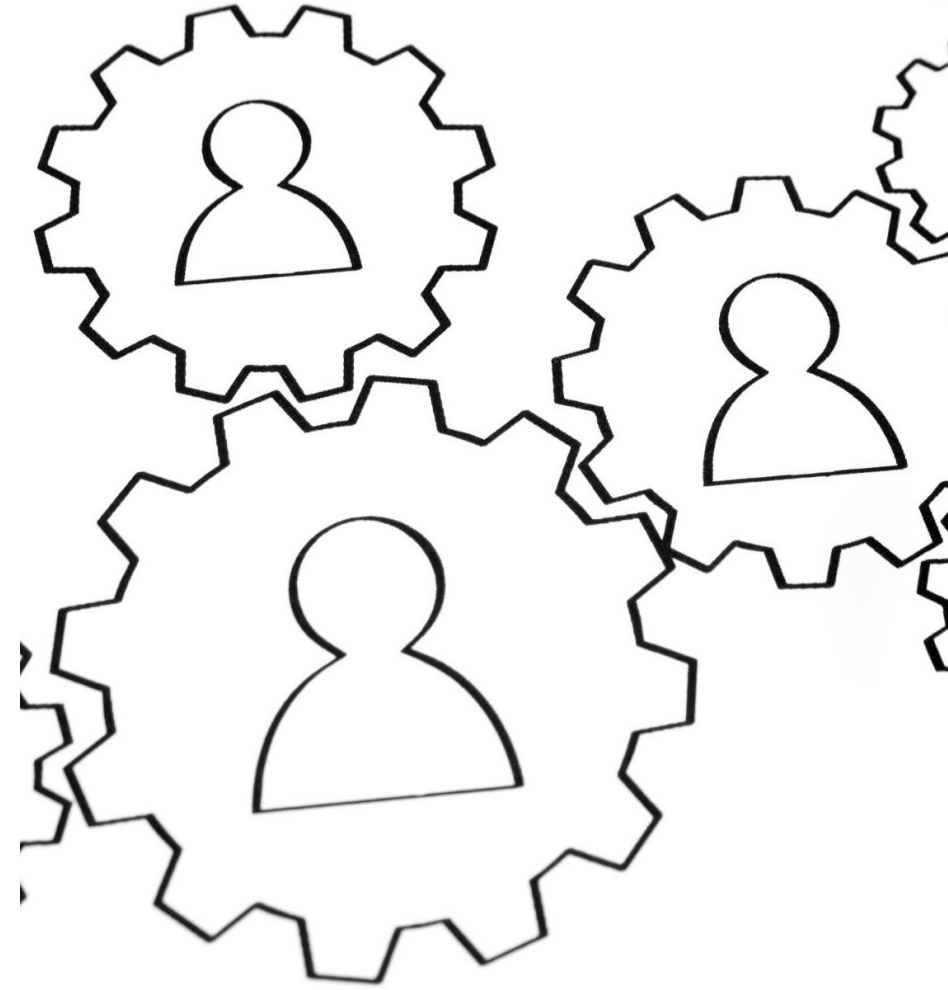
- Rapport delårsuppföljning internkontroll januari-augusti 2025, SOC Hid: 2025.2575
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande delårsuppföljning januari-augusti 2025 - Socialnämndens plan för internkontroll 2025, SOC Hid: 2025.2548
- Presentation - Delårsuppföljning internkontroll, januari - april 2025, SOC: 2025.1485

Delårsuppföljning internkontroll januari – april 2025

Sammanfattning

- Internkontrollen syftar till att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert.
- I plan för internkontroll 2025 ingår 12 kontrollmoment
- Planen berör viktiga formalia inom till exempel området välfärdsbrottslighet, HR och huvudprocesser som berör kärnverksamheten.
- I delårsuppföljning framkommer det både sådant som fungerar och där det finns fortsatt behov av åtgärder/aktiviteter.

Uppnått målvärde

- utbetalning av ekonomiskt bistånd sker på ett ändamålsenligt sätt.
- debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris.
- process för hemgång för den enskilde efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.
- lagkrav efterlevs om överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.

Uppnått nära målvärde

- förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning.
- efterlevnad av rekryteringsprocessen.
- efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)
- efterlevnad av rutinen om riskanalys genomförs och kopplat till brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring, sker på ett ändamålsenligt sätt.
- social dokumentation upprättas enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt.

Ej uppnått accepterat värde

- förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplad till förhandsbedömning efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid (inom 14 dagar).
- utredning och dokumentation inom barn och unga sker i enlighet med lagar och föreskrifter
- delegeringsuppdraget efterlevs enligt rutin

Slutsats

Betydelsen av internkontroll

Internkontrollen är avgörande för att säkerställa trygghet och effektivitet i Socialnämndens verksamhet.

Områden för förbättring

Inom identifierade områden ska åtgärder/aktiviteter genomföras av ansvarig för att optimera verksamhetens effektivitet och säkerhet.

Uppföljning av kontrollmoment

Fortsatt kontinuerlig uppföljning av kontrollmoment är nödvändig för att stärka verksamheten och uppfylla åtaganden.

Delårsuppföljning, jan – aug 2025

Socialnämnden

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad
Delårsuppföljning Internkontroll, jan-aug 2025	Aktiverande styrdokument	• Evolution

Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
2024/1023	Socialnämnd	2025-xx-xx	2025-12-31

Ersätter	Dokumentägare	Gäller för
	Socialdirektör	Förvaltningens alla verksamheter

Syfte

Socialnämndens följer upp internkontroll vid del- och helår, för kontroll av att verksamheten når sina mål med effektivitet, säkerhet och stabilitet, utifrån 2025 års valda kontrollområden och tillhörande kontrollmoment.

Internkontrollen beskriver vilka risker som nämnden bedömer som höga och därmed kontrollera och säkerställa att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande, samt att verksamheten efterlever lagar, regler och avtal mm. Om avvikelser identifieras ska åtgärder vidtas och ansvariga för dessa ska framkomma.

Uppföljning

Uppföljning av socialnämndens plan av internkontroll sker vid del- och helår.

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Hantera administration och juridik.....	4
2.1 Våldsbrottsslighet	4
2.1.1 Kontrollera att utbetalning av ekonomiskt bistånd sker på ett ändamålsenligt sätt.	4
2.1.2 Kontrollera att alla debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris.	4
2.1.3 Kontrollera och förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning.	5
3 Hantera HR	7
3.1 Rekryteringsprocess	7
3.1.1 Kontrollera och säkerställ att processen vid nyanställning efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.....	7
4 Huvudprocess (kommunala uppdraget).	9
4.1 Process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)	9
4.1.1 Kontrollera och säkerställ att efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)	9
4.2 Rutin - Riskanalys inför förändring för att säkra kvalitet, patient- och rättssäkerhet som berör flera lagrum/verksamheter.....	10
4.2.1 Kontrollera och säkerställ att efterlevnad av rutinen om riskanalys genomförs och kopplat till brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring, sker på ett ändamålsenligt sätt.	10
4.3 Förhandsbedömningar och dokumentationskrav inom barn och unga genomförs i enlighet med lag och föreskrift (14 dagar).....	11
4.3.1 Kontrollera och säkerställa att förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplad till förhandsbedömning efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid (inom 14 dagar).	11
4.4 Utredningar inom barn och unga genomförs och dokumenteras i enlighet med lagar och föreskrifter.	13
4.4.1 Kontrollera och säkerställ att utredning och dokumentation inom barn- och unga sker i enlighet med lagar och föreskrifter.	13
4.5 Social dokumentation.....	15
4.5.1 Kontrollera och säkerställa att socialdokumentation upprättas enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt.....	15
4.6 Process Delegeringsuppdraget	16
4.6.1 Kontrollera och säkerställa att delegeringsuppdraget efterlevs enligt rutin Delegering av medicinska insatser och på ett ändamålsenligt sätt.....	17
4.7 Process Hemgång	17
4.7.1 Kontrollera och säkerställ att process för hemgång för den enskilde efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.	18
4.8 Överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.....	18
4.8.1 Kontroll och säkerställande att lagkrav efterlevs om överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.	19

1 Sammanfattning

Internkontrollen syftar till att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert.

Socialnämnden har i plan för internkontroll 2025, 12 kontrollmoment som både berör viktiga formalia inom till exempel området välfärdsbrottslighet, HR och huvudprocesser som berör kärnverksamheten.

I delårsuppföljning jan-aug 2025 framkommer det både sådant som fungerar och där det finns fortsatt behov av åtgärder/aktiviteter.

Fyra av kontrollområdena **uppnår målvärde**, dessa är:

- utbetalning av ekonomiskt bistånd sker på ett ändamålsenligt sätt.
- debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris.
- process för hemgång för den enskilde efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.
- lagkrav efterlevs om överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.

Åtta kontrollområden är **nära målvärde**, dessa är:

- förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning.
- efterlevnad av rekryteringsprocessen.
- efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)
- efterlevnad av rutinen om riskanalys genomförs och kopplat till brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring, sker på ett ändamålsenligt sätt.
- social dokumentation upprättas enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt.
- förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplad till förhandsbedömning efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid (inom 14 dagar).
- utredning och dokumentation inom barn och unga sker i enlighet med lagar och föreskrifter
- delegeringsuppdraget efterlevs enligt rutin

2 Hantera administration och juridik

2.1 Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrottslighet är ett hot mot demokratin och därmed allas problem. Välfärdsbrottslighet är när en extern aktör – enskild eller juridisk person – otillbörligen utnyttjar kommunkoncernens medel för egen vinning. Det kan vara fråga om bidragsbrott, bedrägerier mot välfärdssystemen eller bedrägerier i samband med upphandling kommunkoncernen gör. Det kan till exempel handla om att enskilda personer, som genom att lämna felaktiga uppgifter, beviljas bistånd eller bidrag som de inte har rätt till eller brott som begås av företag eller föreningar inom ramen för kommunala upphandlingar eller genom föreningsbidrag eller avtal om Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Det kan också handla om organiserad brottslighet. Det berör många olika verksamheter i kommunen och tar olika uttryck. Sveriges kommuner och regioner (SKR) ger en mängd exempel: ekonomiskt bistånd, bostadsanpassning, anhöriganställning, LSS, särskilt boende, hemtjänst, färdtjänst, förskola, hem för vård eller boende (HVB), personlig assistans, korttidsvård, parkeringstillstånd, föreningsbidrag, bygglov, alkoholtillstånd, hyreskontrakt, markrättigheter samt bygg- och exploateringsverksamhet. Riskerna kan vara ekonomiska förluster, avbrott i verksamheten eller minskat förtroende för kommunen. Även risker för otillåten påverkan och korruption finns.

Kommunövergripande riskbedömning visar på att risken är sannolik att det ska inträffa (4) och konsekvensen är kännbar (3) vilket resulterar i ett riskvärde på 12, det vill säga kritisk.

2.1.1 Kontrollera att utbetalning av ekonomiskt bistånd sker på ett ändamålsenligt sätt.

Bakgrund: Socialnämnden har valt att följa kontrollområdet ekonomiskt bistånd, det vill säga att utbetalning sker på ett ändamålsenligt sätt. Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (2) och konsekvens (4) ett riskvärde på 8. Oavsett lågt riskvärde beslutas att under 2025 ska det vid såväl del- som vid helår, kontrollera och säkerställa att utbetalning av ekonomiskt bistånd inte sker på fel sätt på grund av felaktiga eller avsaknad av uppgifter.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Verksamhetschef IFO	Vid såväl del- som helår.	Stickprov bland 30/delår	 Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att målvärdet är uppnått avseende att utbetalning av ekonomiskt bistånd sker på ett ändamålsenligt sätt. Vid periodens stickprov framkommer inga avvikelser.

2.1.2 Kontrollera att alla debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris.

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (3) och konsekvens (3) ett riskvärde på 9. Momentet kommer att hanteras under 2025. Vid såväl del- som vid helår, kontrollera och säkerställa att debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Enhetschef Ekonomi & Infrastruktur	Vid såväl del- som helår.	Kontroll av alla	▶ Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att målvärde är uppnått. Utifrån förvaltningens arbetssätt och tillämpning av rutiner med faktureringskontroller, har det under sommaren 2025 identifierats två avvikelser:

- En leverantör har fakturerat kostnader som inte överensstämmer med gällande avtal. En dialog har inletts med Inköpskontoret och leverantören för att klargöra vad som har hänt.
- En faktura har inkommit från en butik, ställd till socialförvaltningen, där personen som står som ansvarig inte längre är anställd i kommunen. En utredning har påbörjats för att klarlägga omständigheterna.

Åtgärd/aktivitet:

Fortsätta tillämpa enligt gällande rutiner. Revidering av rutiner kommer ske utifrån vad som framkommer i samband med utredning av händelserna.

2.1.3 Kontrollera och förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning.

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (3) och konsekvens (4) ett riskvärde på 12. Under 2025 ska det vid såväl del- som vid helår, kontrollera, förhindra och säkerställ kunskap om området att förhindra mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av sin ställning.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Chef HR, Ekonomi & Infrastruktur	Del- och helår	Kontrollera om avvikelser identifierats gällande mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande ställning för sin egen eller annan vinning Utöver detta, följa upp resultat att nya och befintliga medarbetare genomfört e-utbildning Luleå kommun mot korruption.	▶ Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer kontrollmoment som nära målvärde.

Inom kontrollmomentet ingår bedömningen främst utifrån aktivitet/åtgärd om att samtliga medarbetare under året ska ha genomfört e- utbildningen Luleå kommun mot korruption. Det framkommer att många medarbetare inom förvaltningen har genomfört utbildningen och resterande kommer genomföra utbildningen under hösten. Respektive chef ansvarar att följa upp att utbildningen genomförts via statistik portal som finns att tillgå för e-utbildningar.

Inom kontrollmomentet ingår även att kontrollera och förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning. Inom ramen av detta hänvisas till kontrollmoment: *Alla debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris*, där två avvikelser har upptäckts under perioden utifrån att rutin har efterlevts med att genomföra faktureringskontroller av debiteringsuppgifter.

Åtgärd/Aktivitet:

Fortsätta tillämpa enligt gällande rutiner. Revidering av rutiner avseende förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning, kommer ske utifrån vad som framkommer i samband med utredning av händelserna som nämns under kontrollmoment *Alla debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris*.

3 Hantera HR

3.1 Rekryteringsprocess

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (4) och konsekvens (4) ett riskvärde på 12. Under 2025 ska det fortsatt vid såväl del- som vid helår, kontrollera och säkerställa att processen vid nyanställning efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.

3.1.1 Kontrollera och säkerställ att processen vid nyanställning efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.

Stickprovskontroll av att referenser tagits, arbetstillstånd finns, kompetenskrav svenska språket.

Genomförs av HR-konsulterna.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
HR chef (socialförvaltningen)	Del -och helår	Stickprov	 Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att efterlevnaden av rekryteringsprocessen vid nyanställning är nära målvärdet.

Under perioden har 20 stickprov tagits där chef rekryterat utan stöd från Kompetensförsörjningsenheten. Kontrollen har omfattat att:

- utdrag ur belastningsregistret utförts
- arbetstillstånd kontrollerats
- referenser tagits
- den sökande har styrkta kunskaper i svenska språket motsvarande åk 9

Kontrollen visar att efterlevnaden av rutin kopplat till rekryteringsprocessen har förbättrats, men framkommer fortsatt brister i kontroll av de formella svenska kunskaperna, vilket framför allt är ett hinder för vidareutbildning inom vårddyrkena, givet att de praktiska kunskaperna är tillfyllest. Förvaltningen gör undantag för kravet på formella svenska kunskaper för sommarvikarier vilket kan ha påverkat resultatet.

Minskande tillgång på sökande med adekvata språkkunskaper antas också ha påverkat.

Åtgärd/aktivitet:

- Ansvariga chefer (oavsett ledningsnivå) ska säkerställa att rekryteringsprocessen efterlevs i samtliga rekryteringar. Rutiner och instruktioner finns tillgängliga för socialförvaltningens chefer på Intranätet.
- Chefer ska följa socialförvaltningens riktlinjer och rutiner för rekrytering.
- Rekryterande chef ska kontakta kompetensförsörjningsenheten vid rekrytering av tillsvidare anställda och vikarier.

4 Huvudprocess (kommunala uppdraget).

4.1 Process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (2) och konsekvens (4) ett riskvärde på 8. Socialnämnden beslutade att även under 2025 fortsatt kontrollera området vid såväl del- som helår, kontrollera och säkerställa att processen efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.

4.1.1 Kontrollera och säkerställ att efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)

Kontrollen ska genomföras av chef (oavsett ledningsnivå) och respektive ansvarig ska uppge resultat, analys och vid ej uppfyllda resultat, ge förslag på ytterligare åtgärd/aktiviteter utifrån resultat och bedömning vid del- och helår.

MAS, MAR och SAS gör utifrån det, ett säkerställande och kontrollerar för en bedömning av efterlevnaden på förvaltningsövergripande nivå.

Ansvärg	Frekvens	Metod	Status
Avdelningschef HR, Ekonomi & Infrastruktur	Del- och helår	Stickprov	 Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att kontrollområdet angående att efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL) är nära målvärde.

Verksamhetsområdena fortsätter arbetet med att säkra avvikelprocessen genom fortsatta utbildningar i upprättande av avvikelser. Vid stickprov av avvikelser framkommer att i tillämpning av rutiner för avvikelsearbetet finns en del brister i utredning/dokumentation, såsom att dokumenterade bakomliggande orsaker till händelsen fortfarande ofta saknas. Detta innebär att de åtgärder som vidtas inte kan härledas till en analys av händelser. Ytterligare förbättringsåtgärder efterlyses gällande uppföljning av insatta åtgärder för att säkra att åtgärden ger önskad effekt.

Utifrån analys av verksamheternas systematiska kvalitetsuppföljning framkommer i det flesta ett fortsatt stort fokus på fall och läkemedelsavvikelser. Det har dock skett en förbättring i jämförelse med tidigare uppföljning, som innebär att fokus nu även ligger på övriga avvikelseområden.

Samtliga chefsled informerar om avvikelser vid ledningsmöten och kvalitetsråd. Alla verksamhetsområden beskriver att avvikelser informeras till medarbetare vid APT och kvalitetsråd.

Åtgärd/aktivitet:

Ansvarig chef på såväl enhets- som verksamhetsnivå (oavsett lagrum) ska fortsatt säkerställa och genomföra åtgärder för att säkra avvikelseprocessen i verksamhet/enhet och genomföra detta tillsammans när flera verksamhetsområden är involverad.

Den systematiska kvalitetsuppföljningen behöver förbättras genom att gå från att rapportera antal avvikelser på individnivå, till att dokumentera en sammanfattande analys om vad avvikelserna innebär, bakomliggande orsaker, samt vilka åtgärder som behöver vidtas på enhets- och/eller verksamhetsnivå. Detta med målet att det ska ske kvalitetsförbättring i uppdragen/insatserna nu och framåt, samt framkomma vem/vilka som ansvarar för genomförandet av åtgärder/aktiviteter.

4.2 Rutin - Riskanalys inför förändring för att säkra kvalitét, patient- och rättssäkerhet som berör flera lagrum/verksamheter.

Risk finns för att riskanalys kopplat till brukarkvalité och patientsäkerhet inte genomförs inför förändringar som berör flera verksamheter/lagrum, enligt rutin.

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (3) och konsekvens (4) ett riskvärde på 12. Socialnämnden beslutade att under 2025 kontrollera området vid såväl del- som vid helår.

4.2.1 Kontrollera och säkerställ att efterlevnad av rutinen om riskanalys genomförs och kopplat till brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring, sker på ett ändamålsenligt sätt.

Kontrollera och säkerställ att riskanalys genomförs kopplat till brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring av arbetssätt, metoder, teknik som berör flera lagrum/verksamhetsområden.

Kontrollen ska genomföras av nedan och respektive ansvarig chef ska uppge resultat, analys och vid ej uppfyllda resultat, ge förslag på ytterligare åtgärder/aktiviteter.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Socialdirektör	Del- och helår	Kontroll av alla	▶ Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer kontrollområdet som nära målvärde.

Vid kontroll i diariet framkommer att verksamheterna har genomfört fler riskanalyser enligt rutin att säkra brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring.

För övriga verksamheter pågår en plan för implementering som syftar till att ansvarig chef säkerställer att rutinen blir känd samt öka efterlevnaden utifrån dess syfte.

4.3 Förhandsbedömningar och dokumentationskrav inom barn och unga genomförs i enlighet med lag och föreskrift (14 dagar).

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (3) och konsekvens (4) ett riskvärde på 12. Socialnämnden beslutade att under 2025 kontrollera området vid såväl del- som vid helår.

4.3.1 Kontrollera och säkerställa att förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplad till förhandsbedömning efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid (inom 14 dagar).

Förhandsbedömning i nya och pågående ärenden:

- Beslut om att inleda utredning eller inte ska fattas inom fjorton dagar från det att anmälan kom in.
- Om andra kontakter behöver tas inleds en utredning.
- När socialtjänsten har bedömt om man ska inleda eller inte inleda en utredning ska ett formellt beslut fattas. Socialnämnden ska fatta beslut om att inleda eller inte inleda en utredning inom 14 dagar från det att en anmälan kommit in. Om det finns synnerliga skäl kan förhandsbedömningen ta längre tid än 14 dagar.
- Exempel på synnerliga skäl kan vara att ett polisförhör behöver hållas eller att det trots ansträngningar inte går att få tag i familjen. Organisatoriska problem, arbetsanhopning eller brist på resurser är inte sådana skäl.

Dokumentation:

- Beslut om att inleda en utredning dokumenteras i barnets akt.
- Beslutar socialnämnden att inte inleda en utredning, bör beslutet också dokumenteras i barnets akt.
- Om barnet inte har en akt sedan tidigare, dokumenteras beslutet på eller i anslutning till den handling som upprättades eller inkom i samband med att anmälan kom in.
- Beslutet ska diarieföras och sparas, men inte på ett sätt som gör det möjligt att söka på namn eller personnummer. Socialtjänsten samlar sådana beslut och beslutsunderlag i kronologisk ordning i pärmar eller digitalt.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Verksamhetschef Individ- och familjeomsorg	Vid del- och helår.	Via stickprov kontroller 30 (st) om dessa uppfyller kraven.	 Pågående

Kommentar:

Socialnämndens bedömning att förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplad till förhandsbedömning inom barn och unga, efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid (inom 14 dagar), är nära målvärdet. Värdet är lagt utifrån att det skett en förbättring av efterlevnad sedan föregående uppföljning.

Vid kontroll framkommer vid stickprov att samtliga 30 granskade förhandsbedömningar uppfyller kriterierna för att skyddsbedömning gjorts inom skälig tid, det vill säga samma dag eller senast dagen efter. Samtliga skyddsbedömningar innehåller namn och titel på den som gjort bedömningen samt datum när den utförts.

Av de 30 granskade förhandsbedömningarna har 23 efterlevt kriteriet om 14 dagar. Sju (7) av de granskade ärendena har dessa överstigit 14 dagar och saknas dokumentation om anledningen till att tiden överskridits.

I 11 av 30 granskade förhandsbedömningar har barnets röst inhämtats. I 17 av de granskade förhandsbedömningar finns en rimlig orsak angiven till varför barnets röst inte inhämtats tex låg ålder, inget samtycke eller att barnet inte vill. I två (2) av 30 finns ingen anledning eller rimlig orsak angiven.

Återkoppling på anmälan kan endast ges till personer med anmälningsplikt som begär återkoppling. I två (2) av 30 ärende har återkoppling gjorts till anmälaren, i 24 har återkoppling ej begärts eller så har anmälan gjorts av privatperson.

Sammanfattningsvis har det i fyra (4) av de 30 ärendena inte genomförts återkoppling trots begäran och anledning framkommer inte. Anmälningar av allvarigare karaktär hanteras alltid skyndsamt.

Sammanfattningsvis framkommer att skyddsbedömningar genomförs enligt lagkrav och barnets röst beaktas i hög grad (28 av 30).

Återkoppling på anmälan har ej genomförts i fyra ärenden. Att färdigställa inom 14 dagar är kopplat till bemanning och det är något som arbetas med ständigt.

Åtgärd/aktivitet:

Ansvarig enhetschef inom barn och unga

- ska säkerställa att förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplat till detta efterlevs. Inkluderat i detta också säkerställa att återkoppling till anmälaren genomförs och här kan administratörer vara behjälpliga.

- fortsätter att tillämpa den fördelningsmodell som är framtagen för att ärenden ska fördelas snabbare. Personalbemanning är pågående arbete med rekrytering och att behålla personal.

- fortsätter och utifrån behov att erbjuda medarbetare vägledning, stöd och utbildning i utredningsarbetet.

4.4 Utredningar inom barn och unga genomförs och dokumenteras i enlighet med lagar och föreskrifter.

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (4) och konsekvens (4) ett riskvärde på 16. Socialnämnden beslutade att under 2025 kontrollera området vid såväl del- som vid helår.

Utredning ska genomföras inom 4 månader från det ärendet inleds. Om mer tid behövs ska detta beslutas av nämnd.

4.4.1 Kontrollera och säkerställ att utredning och dokumentation inom barn- och unga sker i enlighet med lagar och föreskrifter.

- Säkerställa den interna kontrollen avseende att utredningar genomförs och dokumenteras i enlighet med lagar och föreskrifter.
- Säkerställa att de dokumenterade arbetssätten gällande hanteringen av ärenden om misstanke om brott mot barn följs. En utredning om socialnämnden behöver ingripa till barns skydd eller stöd ska bedrivas skyndsamt och vara slutförd senast inom fyra månader.
- Socialnämnden får besluta att förlänga utredningstiden en viss tid om det finns särskilda skäl för det. Som särskilda skäl räknas sådana omständigheter som socialtjänsten inte själva råder över, exempelvis att man inväntar ett referentunderlag eller om familjen inte medverkar till utredning.
- Kvartalsvis redovisas till enskilda utskottet hur många utredningar som överskridit utredningstiden samt varför.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Verksamhetschef Individ- och familjeomsorg	Vid del- och helår.	Via stickprov kontroller 30 (st) om dessa uppfyller kraven.	🟡 Pågående

Kommentar:

Socialnämndens bedömning av att utredning och dokumentation inom barn- och unga sker i enlighet med lagar och föreskrifter, är nära målvärdet. Bedömningen baseras utifrån att en förbättring till efterlevnad har skett sedan föregående uppföljning.

Vid kontroll framkommer att flertalet utredningar var försenade och anledningen till detta informeras till EU 10 september 2025.

Utredningar som inte efterlever kravet om lagstadgad tid, har under våren minskat för att sedan under sommaren ökat, bl. a utifrån inflöde och semesterperiod.

Vid stickprov har 30 ärenden granskats. I ett av dessa har löpande skyddsbedömningar gjorts. Nya skyddsbedömningar är genomförda i samtliga ärenden där en ny anmälan inkommit.

Ställningstagande om polisanmälan har det i endast tre (3) ärenden varit relevant att göra ett ställningstagande. Av dessa har det i ett (1) ärende gjorts ett ställningstagande och i två (2) har det ej gjorts. I de övriga 27 granskade ärendena har detta ej varit relevant då ärendena inte handlat om våld.

Barnets röst har hörts i 24 av de 30 granskade utredningarna. I de övriga sex (6) ärenden finns anledning till att samtal med barnet ej har hållits (låg ålder, ej samtycke från vårdnadshavare samt svårare funktionshinder).

I de ärenden där barnet varit delaktig i utredningen, så har tre (3) barn varit delaktiga i utredningsplaneringar. Samtliga barn har varit delaktiga i informationshämtningsfasen och 21 barn har varit med i analys/bedömningsfasen.

Av de 30 granskade utredningarna, framkommer i 14 utredningar risk på kort och lång sikt. I tre (3) ärenden finns en riskbedömning men det är ej angivet om den avser lång eller kort sikt. I 13 ärenden saknas således en riskbedömning.

Sammanfattningsvis har barnsamtal eller relevant anledning genomförts i samtliga granskade ärenden. Fler av dessa har genomförts en gång och fler samtal bör genomföras. Löpande skyddsbedömningar i pågående ärenden är ett utvecklingsområde. Barnets röst har beaktats.

Anledningen till sena utredningar handlar om arbetsbelastningen vid barn- och ungaenheten. Åtgärder som vidtagits är rekrytering av medarbetare men även tjänsteköp av externa socionomkonsulter har varit nödvändigt.

Åtgärder/aktivitet:

Ansvarig enhetschef ska

- genomföra löpande dialog med medarbetarna om vikten av att handläggning och dokumentation sker enligt lagkrav.
- säkerställa att utredningar fördelas i tid för att kunna motverka att utredningar försenas.
- vid kvalitetsråd informera om vikten av löpande skyddsbedömningar samt barnsamtal i pågående ärenden.
- informera specialistsocionomer att de tillsammans med medarbetarna ska följa upp sena utredningar och utredningsplanering, då utredningstiderna är en viktig del som beakta.
- fortsätta rekrytera, genomföra arbetsmiljöinriktade aktiviteter och sträva mot att attrahera och behålla personal för att uppnå en god kvalitet i uppdraget, såsom exempelvis att minska antalet sena utredningar, samt öka upplevelsen av en god arbetsmiljö.

4.5 Social dokumentation

4.5.1 Kontrollera och säkerställa att socialdokumentation upprättas enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt.

Bakgrund: Vid nämndens riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (4) och konsekvens (4) ett riskvärde på 16. Under 2025 ska det vid såväl del- som vid helår - ska chef (oavsett ledningsnivå) för sina enheter kontrollera och säkerställa, genom stickprov, att kravet av social dokumentation efterlevs enligt rutin. Socialt ansvarig samordnare, SAS, gör utifrån det, ett säkerställande och kontrollerar för en bedömning av efterlevnaden på förvaltningsövergripande nivå.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Avdelningschef HR, Ekonomi och Infrastruktur	Del- och helårsuppföljning	Stickprov	▶ Pågående

Kommentar:

Socialnämndens sammantagna bedömning är för kontrollmoment om efterlevnad av rutin för socialdokumentation uppnår nära målvärdet.

Vid stickprov framkommer att den sociala dokumentationen till stor del upprättas enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt men att ytterligare åtgärder/förbättringar återstår innan målvärdet är uppfyllt.

Det framkommer att flertalet verksamheter arbetar med implementering av rutin och vägledning gällande social dokumentation för att detta blir känt hos medarbetarna och efterlevs. Nya medarbetare genomför i hög utsträckning webbutbildning i social dokumentation, repetition genomförs vid behov. Dokumentationsombud finns inom samtliga områden.

Förutsättningar för dokumentationsombudens utrymme och möjlighet till att ge stöd till sina kollegor vid social dokumentation är en viktig framgångsfaktor, andra faktorer är att identifiera vilka brister som finns inom enheten/verksamhetsområdet och vidta åtgärder för att säkra kvaliteten i den sociala dokumentationen. Flera områden har kommit en bra bit i den processen och har därmed kunskap om vilka åtgärder som behöver vidtas. Här har stickprov av den egna enhetens sociala dokumentation varit en viktig del i arbetet.

Vid förvaltningsövergripande stickprovskontroll av social dokumentation framkommer att det inom alla verksamhetsområden brister i dokumentationen kopplat till avvikelser, såsom att händelsen som legat bakom avvikelserna relativt ofta inte finns beskriven i journalen, att det saknas dokumentation om att avvikelser/lex Sarah rapporter upprättas eller dokumenterats en hänvisning till ID nummer på avvikelserna.

Verksamheterna behöver säkerställa att de medarbetare (vikarier) som saknar behörighet till verksamhetssystemet överrapporterar dagens händelser till en kollega som genomför dokumentationen.

Den sammanfattande bedömningen är att alla verksamhetsområden har åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa att efterlevnaden gällande social dokumentation sker enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt.

Åtgärd/aktivitet:

Samtliga chefer ansvarar för att

- säkerställa att rutin, vägledning och e- utbildning är känd och efterlevs på enheten/verksamheten.
- säkerställa att medarbetare hjälps åt när medarbetare (vikarier) som saknar behörighet till verksamhetssystemet, överrapporterar dagens händelser till en kollega som genomför dokumentationen.
- regelbundet kontrollera att social dokumentation genomförts och innehåller adekvat information.
- identifiera vilka brister som finns inom enheten/verksamhetsområdet och vidta åtgärder för att säkra kvaliteten i den sociala dokumentationen.
- dokumentation har skett när avvikelser/lex Sarah rapport upprättats, händelseorsak till avvikelserna samt att det finns dokumenterat ett ID nummer på avvikelserna.
- de medarbetare (vikarier) som saknar behörighet till verksamhetssystemet ska överrapportera dagens händelser till en kollega som genomför dokumentationen.
- skapa förutsättningar för dokumentationsombudens utrymme och möjlighet till att ge stöd till sina kollegor vid social dokumentation.
- genomföra systematisk kvalitetsuppföljning med att upprätta, genomföra och följa upp åtgärder som krävs för att öka efterlevnaden.

4.6 Process Delegeringsuppdraget

Risk har identifierats att processen för delegeringsuppdraget brister.

Bakgrund: Vid nämndens riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (3) och konsekvens (4) ett riskvärde på 12. Under 2025 ska ansvarig chef (oavsett ledningsnivå) vid såväl del- som vid helår - via stickprovskontroll, kontrollera och säkerställa att kravet i delegeringsuppdraget efterlevs enligt rutin (Rutin Delegering av medicinska insatser).

Medicinsk ansvarig sjuksköterska, MAS, Medicinska ansvarig för rehabilitering, MAR och SAS gör utifrån det, ett säkerställande och kontrollerar för en bedömning av efterlevnaden på förvaltningsövergripande nivå.

4.6.1 Kontrollera och säkerställa att delegeringsuppdraget efterlevs enligt rutin Delegering av medicinska insatser och på ett ändamålsenligt sätt.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Verksamhetschef Hälso- och sjukvård	Del- och helår	Stickprov	 Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att efterlevnad av delegeringsuppdraget uppnår nära målvärdet, vilket är en förbättring sedan förra uppföljningen.

Vid den uppföljningen framkom det vid stickprov att efterlevnaden av delegeringsrutinen brast inom flera verksamhetsområden. Bland annat identifierades ogiltiga delegeringar hos medarbetare, vilket påvisade behovet av förbättrad kontroll och uppföljning.

Uppföljningen av nuvarande period framkommer vid stickprov att flertalet enheter/verksamheter har stärkt sitt arbete med delegeringsrutinen. Rutiner efterlevs i större utsträckning, och det pågår ett aktivt utvecklingsarbete för att ytterligare förbättra processen.

Exempelvis har utbildningsinsatser och tydligare genomgångar vid delegering införts, och det sker kontinuerlig dialog mellan sjuksköterska och chef vid nyanställningar.

Åtgärd/aktivitet:

Fortsatt systematisk uppföljning av ansvariga funktioner (leg. sjuksköterska, fysioterapeut, leg arbetsterapeut, enhetschef, delegerad personal. MAS, MAR) utifrån sitt uppdrag och roll, med syfte att säkerställa långsiktig kvalitet och patientsäkerhet. således är det viktigt att enheter och verksamheterna fortsätter att arbeta enligt rutinen och att efterlevnaden vidmakthålls.

4.7 Process Hemgång

Bakgrund: Vid nämndens riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (3) och konsekvens (4) ett riskvärde på 12. Risk för att beslut/verkställande inför hemgång inte sker inom ram för utskrivningstid.

Under 2025 ska ansvarig chef, oavsett ledningsnivå och vid såväl del- som vid helår, kontrollera och säkerställa att process för hemgång efterlevs enligt rutin.

Risk för att beslut/verkställande inför hemgång inte sker inom ram för utskrivningstid.

4.7.1 Kontrollera och säkerställ att process för hemgång för den enskilde efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Verksamhetschef vård- och omsorg	Del- och helår.	Kontroll av alla – efterlevnad av processen för hemgång från sjukhus enligt rutin: Samordnad planering vid utskrivning fr sluten vård och från korttids, enligt rutin: "Hemgångprocess korttids"	▶ Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att målvärde är uppnått. Samtliga verksamheter har fortsatt bidragit till att processen fungerat. Verksamheten (korttidsverksamhet/stöd i hemmet) genomför dagligen uppföljningsmöte tillsammans med kommunens hälso- och sjukvårdsverksamheten och biståndsenheten med syfte att säkerställa processen och vid behov stötta verksamheten.

4.8 Överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem

Bakgrund: Vid riskbedömning framkommer bedömningen av sannolikhet (2) och konsekvens (3) ett riskvärde på 6. Trots lågt riskvärde, kommer detta kontrollmoment genomföras under 2025 för att säkerställa att det fortsatt efterlevs. Kontroll genomförs vid såväl del- som vid helår.

4.8.1 Kontroll och säkerställande att lagkrav efterlevs om överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Verksamhetschef Individ- och familjeomsorg	Del- och helår.	Stickprov av alla.	 Pågående

Kommentar:

Socialnämnden bedömer att målvärde är uppnått gällande att lagkrav efterlevs om överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.

Vid kontroll framkommer att det under perioden och inom familjehem ansökt om vårdnads överflyttning i tre ärenden under perioden. Detta sker enligt rutin och lagkravet efterlevs.

SNAU

11 sep 2025

Delårsuppföljning, jan – aug 2025

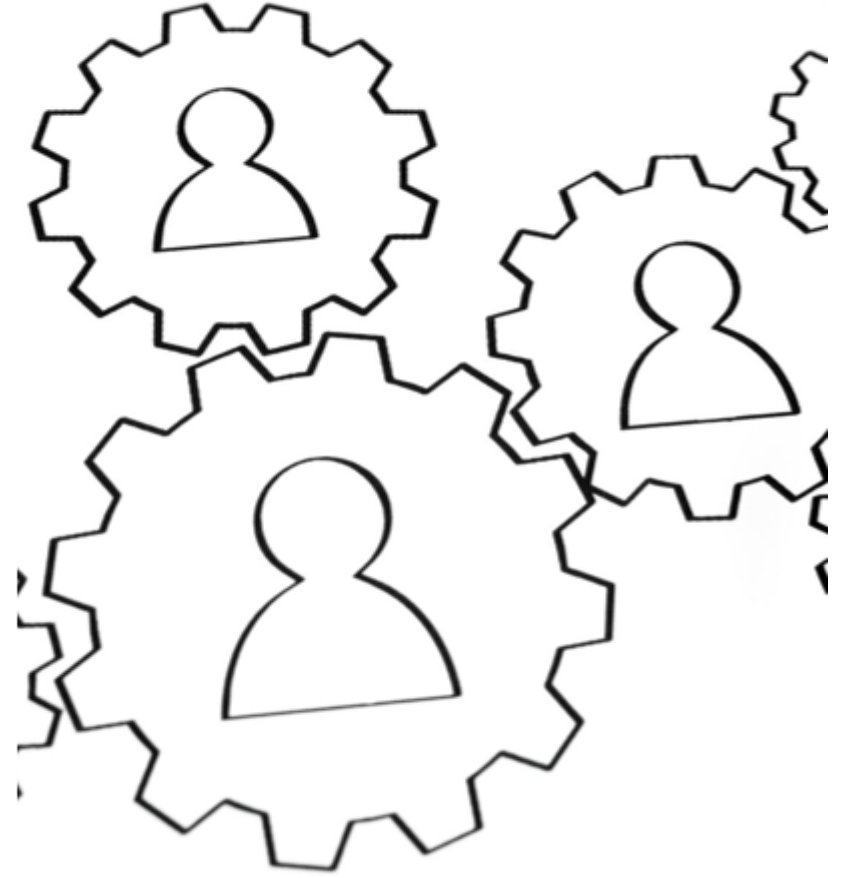
Socialnämnden

Sammanfattning

- Internkontrollen syftar till att verksamheten ska bedrivas effektivt och säkert.
- I plan för internkontroll 2025 ingår 12 kontrollmoment
- Planen berör viktiga formalia inom till exempel området välfärdsbrottslighet, HR och huvudprocesser som berör kärnverksamheten.
- I delårsuppföljning framkommer det både sådant som fungerar och där det finns fortsatt behov av åtgärder/aktiviteter.

Fyra kontrollområden **uppnår målvärde**

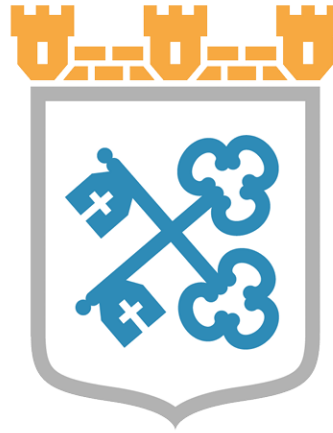
- utbetalning av ekonomiskt bistånd sker på ett ändamålsenligt sätt.
- debiteringsuppgifter stämmer överens med avtalets upphandlade pris.
- process för hemgång för den enskilde efterlevs på ett ändamålsenligt sätt.
- lagkrav efterlevs om överflyttning av vårdnad av placerade barn och unga i familjehem.

Åtta kontrollområden uppnår nära målvärde

- förhindra att mutbrott, trolöshet mot huvudman och utnyttjande av ställning för sin egen eller annans vinning.
- efterlevnad av rekryteringsprocessen.
- efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelshantering (SoL, LSS och HSL)
- efterlevnad av rutinen om riskanalys genomförs och kopplat till brukarkvalité och patient- och rättssäkerhet inför en förändring, sker på ett ändamålsenligt sätt.
- social dokumentation upprättas enligt rutin och på ett ändamålsenligt sätt.
- förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplad till förhandsbedömning efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid (inom 14 dagar).
- utredning och dokumentation inom barn och unga sker i enlighet med lagar och föreskrifter
- delegeringsuppdraget efterlevs enligt rutin

Tack!

LULEÅ KOMMUN

Anette Hedman, kvalitetsstrateg
Socialförvaltningen

§ 69

Delårsuppföljning 2 - Privata utförare 2025

Ärendenr 2024/1337-3.9.0.1

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna delårsuppföljning januari till augusti 2025 av privata utförare.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens uppföljningsplan för privata utförare 2025 omfattar upphandlade tjänster gällande placering vid hem för vård eller boende, HVB, av barn och vuxna samt förstärkta familjehem.

Socialnämndens plan för uppföljning av privata utförare är underordnad kommunfullmäktiges program för privata utförare.

Uppföljningen har två övergripande syften:

- Kontrollera att den privata utförarens verksamhet utförs i enlighet med lagstiftning, mål och riktlinjer för verksamheten.
- Utgöra ett underlag i kommunens förbättringsarbete för att utveckla och förbättra verksamhet och tjänster till medborgarna.

Uppföljning av kontrollmoment för perioden januari till augusti 2025 delårsuppföljningens resultat, redovisas i bilaga.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att godkänna delårsuppföljning januari till augusti 2025 av privata utförare.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med särskilt förordnade inköpssamordnare inom verksamheten och med socialt ansvarig samordnare inom kvalitetsorganisationen.

Beslutsunderlag

- Delårsuppföljning 2 – Privata utförare, SOC Hid: 2025.2550
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande delårsuppföljning 2 - Privata utförare 2025, SOC Hid: 2025.2549

Delårsuppföljning 2 – Privata utförare

Försättsblad beställs hos kommunikationskontoret och infogas av nämndsekreterare efter att dokumentet har fastställts i nämnd eller annan beslutsinstans (se Riktlinjer för styrdokument på lulea.se).

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Delårsuppföljning	2024/1337		
Dokumentansvarig	Senast reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Myndighet socialtjänst		Socialnämnden	Myndighet socialtjänst

Uppföljning kontrollmoment för perioden januari-augusti 2025

Punkt 1 säkerställa privata utförare har kvalitetsledningssystem

Barn och ungaenheten, familjehemsenheten och vuxen enheten har under perioden anlitat privata aktörer för tjänster i form av konsulentstödda familjehem, HVB-hem och stödboende. Behovet av privata aktörers insatser har blivit aktuella då socialtjänstens öppna insatser inte är tillräckliga för att tillgodose enskilda individers behov i form av skydd, stöd och behandling. Inom barn och unga området har privata aktörers insatser blivit aktuellt då placerade barn och unga haft särskilda behov och/eller utagerande beteende. Vid flera tillfällen har privata aktörer anlitats då sammanbrott skett i våra egna familjehem till följd av vårdtyngd. Samtliga privata aktörer som anlitats har kvalitetsledningssystem.

Punkt 2 köp privata utförare och kostnader

Familjehemsenheten är den totala kostnaden delår 2: 23 333 665 kronor

Barn- och ungdomsenheten är den totala kostnaden delår 2: 22 586 093 kronor

Vuxenenheten är den totala kostnaden delår 2: 7 656 789 kronor

Punkt 3: Direkt upphandling

Under perioden har det genomförts 8 direktupphandlingar gällande barn-och ungdomsplaceringar, 3 direktupphandlingar inom familjehemsenheten och inom vuxen enheten totalt 6 varav 2 inom skyddat boende.

Vid upphandlingsförfarandet har rutinen för direktupphandling följts.

Punkt 4: Delegationsbeslut

Samtliga delegationsbeslut är hanterade enligt rutinen förvaras i diariet.

Punkt 5: Allmänhetens insyn

Allmänhetens insyn beaktas enligt rutin och förenklas genom hantering i diariet.

Nyckeltal:

Antal sammanbrott i HVB och förstärkta familjehem under uppföljningsperioden

Ungdomsgruppen har haft 8 sammanbrott i placeringar på HVB, avseende 6 unika individer. Samtliga har omplacerats till nya boendeformer. Sammanbrotten har skett på grund av utåtagerande beteende eller att behandlingshemmen inte kunde hantera ungdomarnas

problematic eller stödbehov. Ett av sammanbrotten har skett på grund av att IVO återkallat tillståndet för HVB-hemmet.

Familjehemsenheten har haft 6 sammanbrott under period, de flesta sammanbrotten sker fortsatt i konsulentstödda familjehem. Av dess berodde 4 sammanbrott på missförhållande i familjehemmet. De andra 2 sammanbrotten berodde på att familjehemmet sagt upp uppdraget. Bristen av familjehem gör att socialtjänsten måste använda sig av bolag. Vid placering i bolag har vi inte samma kännedom om familjehem jämfört med den kännedomen som finns om egna kontrakterade familjehem. Detta gör att matchningen är svårare och risk för sammanbrott ökar samt att vi inte har samma insyn i stödet bolaget ger till familjehem.

Vuxenenheten har under perioden haft 10 sammanbrott i samband med placeringar. Av sammanbrotten har 7 sammanbrott berott på att individer har återfallit i missbruk på behandlingshemmen. Ett sammanbrott har skett på grund av att den placerade individen uttryckt missnöje med val av behandlingshem samt eftervårds planeringen och uttryckt önskemål om bostad i annan kommun. Individen blev kort därefter omedelbart omhändertagen enligt LVM och placerad frivilligt igen. En individ avbröt enstaka dagar innan planering och en annan individ avbröt under pågående fördjupad behandling. Hälften av de individer som har haft sammanbrott i sina placeringar har haft en mycket svår beroendeproblematik och samsjuklighet. Alla har varit bostadslös, stått långt ifrån arbetsmarknaden och haft bristande socialt nätverk. Behandlingshemmen har matchats utifrån problematik och det har inte framkommit brister i vården. Analysen är att sammanbrotten för dessa individer ej hade gått att undvika.

Kostnaden under delår 2 för placerade barn- och unga har ökat inom familjehemsvård och institutionsvård jämfört med föregående år. Analysen är att barn- och ungas vårdbehov inte kunnat tillgodoses genom andra insatser.

Samverkan inköpsavdelningen

Under delår 2 har verksamhetssystemet Combine påbörjat utveckla en tjänst för privata utförare vilket medför att nya arbetssätt kommer implementeras i samverkan med objekt-specialist, särskilt utsedda inköpssamordnare och kommunens inköpsavdelning.

§ 70

Ansökan om statsbidrag 2026 - Motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först

Ärendenr 2025/924-2.4.3.1

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att ansöka om 564 000 kronor i statsbidrag 2026 för att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först med antagen korrigering.

Sammanfattning av ärendet

Socialstyrelsen har i uppdrag att fördela statsbidrag till kommuner genom den nationella hemlöshetsstrategin för omfattande satsningar för att motverka hemlöshet under strategiperioden 2022 – 2026. Medlen ska stärka arbetet mot hemlöshet inom kommunerna genom att starta eller utöka sitt arbete enligt metoden Bostad först.

Socialnämnden ansöker om statsbidrag 2026 för att utöka den befintliga Bostad först-verksamheten (fler personer ska få tillgång till Bostad först), och förbättra (utveckla) verksamhet enligt metoden Bostad först inom Luleå kommun i samverkan med Infrastruktur och serviceförvaltningen och Lulebo.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att ansöka om 564 000 kronor i statsbidrag 2026 för att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet med följande korrigering, under rubriken sammanfattning av ärendet, andra stycket, enligt följande:

Socialnämnden ansöker om statsbidrag 2026 för att ~~förbättra verksamheten enligt metoden Bostad först inom Luleå kommun~~ *utöka den befintliga Bostad först-verksamheten (fler personer ska få tillgång till Bostad först), och förbättra (utveckla) verksamhet enligt metoden Bostad först inom Luleå kommun i samverkan med infrastruktur och serviceförvaltningen och Lulebo.*

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag med föredragen korrigering under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Bostad först är en boendeinsats som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för personer i hemlöshet med missbruk eller beroende och/eller personer med psykisk sjukdom.

Bostad först, eller housing first, kommer ursprungligen från USA, och modellen går ut på att personer i hemlöshet med missbruk och/eller som lider av psykisk ohälsa, först får ett eget boende utan krav på nykterhet eller drogfrihet. Sedan får personen ett brett och individuellt anpassat rehabiliteringsstöd av myndigheter och socialtjänst. Modellen går tvärt emot den princip som används i Sverige, boendetrappan, som ställer krav på personer i hemlöshet att först bli fria från sitt beroende och sedan få chans till ett boende. Inom Bostad först blir bostaden en fast punkt i tillvaron som gör att det blir enklare att ta tag i andra svårigheter som fysisk och psykisk hälsa, missbruk, börja arbeta med sitt personliga nätverk och få arbete eller sysselsättning.

Metoden är att deltagaren i Bostad först ska tilldelas bostad på samma premisser som hyresgäst. De som deltar i metoden omfattas av hyresregler i allmännyttan såsom att betala hyran i tid och inte störa sin omgivning. Samtliga som ingår i metoden Bostad först upprättas en individuell handlingsplan och kontakt med Bostad först-teamet.

Modellen har även testats i andra länder som Tyskland och Finland. Resultaten har varit goda. I de försök som utvärderats i New York och Hannover har cirka 90 procent av de som fått en bostad i kombination med intensiv rehabilitering lyckats behålla sina kontrakt.

Vinsten med detta arbetssätt är att metoden är ekonomiskt fördelaktig samtidigt som klienterna själva upplever ökad livskvalité och självbestämmande. Det förefaller även som metoden ger klienterna rejält förbättrade möjligheter till social och fysisk rehabilitering.

Grundläggande förutsättningar för arbetet med Bostad först:

Samverkansrutin mellan parterna har upprättats mellan socialförvaltningen och Lulebo.

- Fortsatt planering, informera om metoden, samverkan och ett långsiktigt flexibelt arbete är viktiga framgångsfaktorer för att metoden ska vara hållbar över tid.
- Metodsäkra metoden Bostad först.
- Störningsjour och hälso- och sjukvården inklusive beroendevård är centralt för arbetet med Bostad först.

Andra grundläggande förutsättningar och framgångsfaktorer är att:

- Samverkan internt inom Socialförvaltningen.
- Samverkansrutiner med nuvarande partners såsom Infrastruktur och serviceförvaltningen och Lulebo.
- De boende har tillgång till ett stöd som är långsiktigt och flexibelt.
- De boende kan ha någon form av sysselsättning.
- Personal får utbildning om modellen Bostad först och kompetensutveckling utifrån behov.

Dialog

Dialog har genomförts med verksamhetschef individ- och familjeomsorg samt med enhetschef för träningsboendet.

Beslutsunderlag

- Statsbidrag anvisningar bostad först 2026, SOC Hid: 2025.2552
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande ansökan om statsbidrag 2026 - Motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först, SOC Hid: 2025.2551

Anvisningar för att ansöka om statsbidrag till kommuner 2026 för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet, enligt metoden Bostad först

Socialstyrelsen har i uppdrag att fördela statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet. Syftet med statsbidraget är att stärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet genom att erbjuda insatsen [Bostad först](#). För detta arbete avser regeringen att rikta ett flerårigt statsbidrag till kommunerna under strategiperioden 2022–2026.

Bidragets storlek

Bidraget fördelas under förutsättning att riksdagen avsätter medel 2026. Bidragets storlek fastställs i regleringsbrev till Socialstyrelsen i december 2025.

Vilka kan söka medlen?

Samtliga kommuner.

Vad kan ni söka medel för?

Statsbidraget kan sökas för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet genom att erbjuda insatsen Bostad först. Det vill säga att tillhandahålla bostäder i kombination med individuellt behovsanpassat stöd till personer som lever i hemlöshet och samtidigt har ett omfattande stödbehov till följd av skadligt bruk eller beroende och/eller annan psykisk sjukdom.

Bidrag lämnas inte för utförande av sådana uppgifter som kommuner enligt lag eller förordning är skyldiga att genomföra.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen planerar att betala ut medlen under våren 2026. Bidraget får användas för kostnader som uppstår från 1 januari 2026 till och med den 31 december 2026.

När behöver Socialstyrelsen ha er ansökan?

Ansökan ska ha kommit in till Socialstyrelsen senast den 15 oktober 2025. Vi beräknar att fatta beslut senast i mars 2026.

Villkor för statsbidraget

Villkor för att få del av statsbidraget är att tillhandahålla bostäder i kombination med individuellt behovsanpassat stöd, i enlighet med metoden [Bostad först](#). Mer information om Bostad först finns på statsbidragets webbplats. Där finns också länkar till förordning (2022:1220) om statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet och regeringsbeslut (S2022/02526) med uppdrag att utlysa medel till kommuner för att stärka arbetet att motverka hemlöshet.

Särskilda prioriteringar

Socialstyrelsen får prioritera och ge företräde till de ansökningar som bäst bedöms uppfylla syftet med bidraget. Socialstyrelsen kommer att göra en helhetsbedömning utifrån de beskrivna aktiviteterna inom ramen för metoden Bostad först, samt angiven tidsplan och budget. Om bidraget blir översökt kommer Socialstyrelsen inte att prioritera ansökningar som avser förberedande insatser för andra året i rad. Socialstyrelsen prioriterar inte kostnader som exempelvis avser lokalhyror för personal, mobiltelefoner och datorer, leasing eller inköp av fordon och drivmedel samt personallarm. Statsbidraget omfattar inte kostnader för lägenhetshyror eller iordningsställande av lägenheter för boenden. Kommuner som ansöker om bidrag för första gången kan komma att prioriteras förutsatt att de uppfyller syftet med bidraget.

Hur gör ni ansökan?

Ansökan görs via Socialstyrelsens e-tjänst. [Läs mer om e-tjänsten för statsbidrag.](#)

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av medel?

Kommuner som beviljats medel ska senast den 15 februari 2027 rapportera hur 2026års statsbidrag har använts. Socialstyrelsen skickar ett webbaserat återrapporteringsformulär till kommunens registratur i januari 2027.

Medel som inte har använts under året, eller som inte har använts för de ändamål som det lämnats för, ska återbetalas till Socialstyrelsen. Bidraget kan också återkrävas om det har beviljats på felaktig grund eller med för högt belopp, om bidragsmottagaren inte har återrapporterat på föreskrivet sätt eller om villkor i beslutet om bidrag inte har följts.

Socialstyrelsen får besluta att helt eller delvis avstå från återkrav om det finns särskilda skäl för det.

§ 71

Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur

Ärendenr 2025/211-1.1.1.5

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har lämnat in en motion om handlingsplan för hederskultur. Motionen har anmälts vid kommunfullmäktige 2025-01-27 § 2.

Motionären skriver att hedersrelaterat våld har ökat i samhället och yrkar därför:

- att Luleå kommun inför en kommunövergripande handlingsplan gentemot hedersrelaterat våld- och förtryck.
- att Luleå kommun kartlägger den omfattning som unga drabbas av hedersrelaterat våld- och förtryck.

Socialförvaltningens yttrande

Luleå kommun har en övergripande sammanhållande lägesbild för våldsbejakande extremism (VBE). Inom ramarna för den ovan nämnda lägesbilden omnämns hedersrelaterat våld- och förtryck. Kommunstyrelsen (KS) informerades om lägesbilden 2022-03-14 § 55, vilket grundar sig i dåvarande ordning om kommunala beslut av aktivitetsplaner.

En gemensam revidering av den kommunala lägesbilden och åtgärdsplanen har påbörjats under 2025. Deltagande parter är förutom Socialförvaltningen även Kultur-fritidsförvaltningen, Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen, Kommunstyrelseförvaltningen samt Polismyndigheten. Ambitionen är en förstärkning och samordning av preventiva, förhindrande, skyddande och hanterande insatser för att motverka hedersrelaterat våld- och förtryck och våldsbejakande extremism i sin helhet.

Under år 2023 infördes lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. I enlighet med detta sammanställs återkommande en samlad lägesbild och åtgärdsplan avseende brottsligheten inom Luleå kommun. I kartläggningen återfinns bland annat polisens data avseende anmälda brott i parrelation samt släktskap/familj.

Vidare samverkar länets 14 kommuner i frågan om hedersrelaterat våld. Samarbetet sker i strukturerad form via kompetensteamet Una. Här följs det hedersrelaterade våldets omfattning på individnivå. Socialförvaltningen i Luleå kommun har en samordnande funktion.

Socialförvaltningen anser att det finns fördelar att inkludera hedersrelaterat våld i planen för våldsbejakande extremism och i de fördjupade lägesbilderna då det ger en bättre helhetssyn och kan påvisa samband.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med brottsförebyggande samordnare och med preventionssamordnare.

Beslutsunderlag

- Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur, SOC Hid: 2025.552
- Våldsbejakande extremism – lokal lägesbild och aktivitetsplan 2022, SOC Hid: 2025.1509
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande motion (SD) om handlingsplan för hederskultur, SOC Hid: 2025.2553

Motion till kommunfullmäktige Luleå

Handlingsplan för hederskultur

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket har ökat kraftigt i Sverige till följd av decennier av okontrollerad massinvandring och misslyckad integrationspolitik. Hederskultur är ett importerat fenomen som härstammar från kulturer och samhällsstrukturer som saknar våra grundläggande värderingar. I dessa samhällen har man historiskt sett förlitat sig på familjens eller släktens egen rättsskipning för att upprätthålla sin status, där familjens rykte stått över individens rättigheter. Nationellt centrum för hederskultur- och förtryck förklarar hedersrelaterat våld och förtryck såhär:

“Hedersrelaterat våld och förtryck kan ses som ett samlingsbegrepp för användandet av kontroll, hot, isolering, förskjutning och våld i syfte att tvinga en familjemedlem till lydnad, för att upprätthålla en familjs och släkts heder eller anseende. Det kan också handla om att återupprätta familjens eller släktens anseende om det anses ha skadats. Även om det saknas en enhetlig definition av begreppet finns det en bred konsensus, bland såväl myndigheter som forskare, gällande våldets utmärkande drag.”

Särskilt utsatta är flickor och unga kvinnor som begränsas i sina liv och tvingas leva under hedersnormer. Detta förtryck grundar sig på hedersnormer som bygger på patriarkala föreställningar, vilket kan innebära allt från regler kring klädsel och umgänge till inskränkningar i val av utbildning, arbete och äktenskap. I sin värsta form leder dessa normer till allvarliga brott, inklusive dödligt våld, där de som trotsar kontrollen riskerar allvarliga konsekvenser. Tyvärr har vi sett exempel på det även här i Luleå kommun.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

- att Luleå kommun inför en kommunövergripande handlingsplan gentemot hedersrelaterat våld- och förtryck
- att Luleå kommun kartlägger den omfattning som unga drabbas av hedersrelaterat våld- och förtryck

För Sverigedemokraterna Luleå

Dexter Krokstedt

2025-01-11

Våldsbejakande extremism – lokal lägesbild och aktivitetsplan 2022

Inledning

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. En våldsbejakande extremistmiljö avser enligt Säkerhetspolisen

- individer, grupper och organisationer som hålls samman av en ideologi och
- betraktas som våldsbejakande genom att de utifrån denna förespråkar, främjar, eller utövar våld, hot, tvång eller annan allvarlig brottslighet
- för att uppnå förändringar i samhällsordningen; påverka beslutsfattandet eller myndighetsutövningen eller hindra enskilda individer från att utöva sina grundlagsfästa fri- och rättigheter

Säkerhetspolisen följer tre huvudsakliga våldsbejakande extremistmiljöer i Sverige:

- Den högerextrema miljön, tidigare kallad vit makt-miljön.
- Den vänsterextrema miljön, tidigare kallad autonoma miljön.
- Den våldsbejakande islamistiska miljön

Centrum mot våldsbejakade extremism (CVE) är ett nationellt center inom Brottsförebyggande rådet (Brå) som bland annat har i uppgift att främja utvecklingen av förebyggande arbete och att verka för högre grad av samordning. Vidare har CVE ett uppdrag att ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism. Budskapet från nationell nivå är att det i kommunerna bör finnas kunskap, handlingsberedskap och aktuella lägesbilder gällande VBE. Mot bakgrund av detta har föreliggande lägesbild och aktivitetsplan tagits fram, i enlighet med kommunstyrelsens beslut 2020-06-01 § 140.

Beredningsgruppen för trygghet och brottsförebyggande har varit möjliggörare för arbetsgruppsbildande, har löpande tagit del av återrapporteringar av arbetets fortskridning, samt efter förankring godkänt aktivitetsplanen. Kommunstyrelsen har informerats om planen 2022-03-14.

Säkerhetspolisens årsbok 2021

Enligt SÄPO kommer hotet i första hand från våldsbejakande högerextremism och våldsbejakande islamism, men hotet bedöms vara föränderligt. Våldsbejakande extremister har till stor del flyttat ut på digitala plattformar som skapar mötesplatser för radikaliserings, rekrytering och planering. Utvecklingen inom den våldsbejakande extremismen i Sverige, att virtuella gemenskaper i allt högre grad ersätter de fysiska, följer utvecklingen globalt. Enligt SÄPO attraheras allt fler unga framförallt av den nätbaserade högerextremismen.

De traditionella organisationerna blir mindre relevanta i förhållande till sakfrågor som olika individer brinner för, och får även mindre betydelse i förhållande till de brott som individer begår, enligt SÄPO. Det är inte nödvändigtvis de som tillhör en specifik organisation som är mest benägna att begå brott vilket gör att det är svårt att hitta hoten och individerna.

SÄPO ser en utveckling där allt fler sympatiserar med våldsbejakande extremisters ideologi, och allt fler attraheras av deras propaganda. De senaste åren är det i första hand individer som agerat på egen hand, eller tillsammans med ytterligare någon, som utfört attentat i västvärlden. Flertalet av dessa har befunnit sig i utkanten av extremistmiljöerna, men de har utgått från samma narrativ och gemenskaper som både formar hat och försvarar användandet av våld för att förändra samhällsordningen.

I flera fall har SÄPO sett en koppling mellan psykisk ohälsa och mottagligheten för propaganda. Vidare att det är allt yngre personer som tar del av våldsbejakande budskap och instruktioner kring hur vapen och sprängmedel kan tillverkas. Enligt SÄPO ser de i informationsflödet fler unga tonåringar som uttrycker att de mår dåligt, refererar till terrorister och olika typer av attentat och uttrycker sin vilja att "göra något". De senaste årens utveckling visar att antalet minderåriga i Sverige som både har avsikt och förmåga att delta i högerextremistiskt terrorrelaterad brottslighet förefaller öka. Utvecklingen drivs på av radikaliseringsprocessen på digitala plattformar.

Sociala medier har enligt SÄPO de senaste åren kommit att bli den kanske främsta plattformen för våldsbejakande extremister, som flyttat delar av den fysiska verksamheten till digitala plattformar. De gör det möjligt för våldsbejakande extremister att radikalisera och rekrytera, men också att uppmana till brottsliga aktiviteter och planera brott. Dessutom kan de digitala plattformarna användas för att bygga gemenskap.

SÄPO konstaterar att ett flertal aktörer inom den våldsbejakande extremismen har kopplingar till den organiserade brottsligheten. Kopplingarna består framför allt av de metoder som används, både sett till brottslighet, men även sett till hur och vilka de rekryterar. Både den våldsbejakande extremismen och den grovt organiserade brottsligheten göds av utanförskap i samhället och lyckas attrahera samma unga målgrupp som inte upplever att de har någon framtid. När de väl har slagit in på en väg, vare sig det handlar om extremism eller kriminalitet, så sker en ganska snabb radikaliseringsprocess där våld blir en rationell lösning på problem, enligt SÄPO.

Vidare gör SÄPO och Polisen bedömningen att i vissa områden har extremister och kriminella aktörer ett stort inflytande med ett alternativt system för ekonomi och rättskipning, och där det råder andra normer än i det svenska samhället i övrigt. En utveckling som SÄPO ser är att aktörer i dessa miljöer gått från att bara verka illegalt till att nu allt mer sammanflätas med legala strukturer. Det tar sitt uttryck både genom att kriminella liksom extremister använder företag för att kunna bedriva illegal verksamhet och samtidigt upprätthålla en vit fasad, men även genom ett större visat intresse för den lokala politiken. Att dessa aktörer börjar intressera sig för det lokala näringslivet eller den lokala politiken tyder på att de börjar vilja ta kontroll över dessa ytor.

Enligt SÄPO kan det på sikt mindre relevant att dela in extremistmiljöer på en vänster- eller högerskala, eller utifrån religiös och politisk åskådning, då de som uttrycker ett hot mot samhällsföreträdare snarare är antidemokratiska och samhällsföraktande än våldsbejakande.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning (nct) – helårsbedömning 2022

Det sammantagna terrorhotet mot Sverige utgör ett förhöjt hot (3) på en femgradig skala enligt NCT:s helårsbedömning, vilket innebär en bedömning att terrorattentat kan ske under 2022.

Det strategiska terrorhotet utgörs enligt NCT sammantaget av attentatshot, rekrytering och radikaliserings samt finansiering av våldsbejakande extremism och terrorism. Terrorhotet från de våldsbejakande extremistmiljöerna i Sverige utgörs huvudsakligen av den stödverksamhet som engagerar aktörerna snarare än att falla inom ramen för konkreta attentatshot.

Av helårsbedömningen för 2022 framgår bl a följande:

- Terrorattentatshotet mot Sverige under 2022 kommer främst från aktörer som motiveras av en våldsbejakande högerextremistisk eller en våldsbejakande islamistisk ideologi. Antalet aktörer med motivation, avsikt och förmåga att genomföra ett attentat under 2022. I de fall terrorattentat genomförs kommer det troligen utföras av en ensamutförande gärningsperson eller möjligen av en mindre grupp.
- Det är i virtuella gemenskaper på digitala plattformar som ensamutförande gärningspersoner har funnit en ideologisk kontext som sannolikt drivit dem till att utveckla attentatsavsikt. Troligen har de flesta attentaten varit självinitierade och inspirationsdrivna. Majoriteten av individerna uppfattar dock sannolikt sig själva som en del i en större virtuell gemenskap baserat på en gemensam kamp.
- I Sverige kan noteras en trolig uppåtgående trend under senare år gällande terrorattentatshotet från individer som anammar en våldsbejakande högerextremistisk ideologi. Troligen kommer denna trend att stabiliseras, alternativt möjligen öka, under 2022.
- Våldsbejakande extremistgrupper har sannolikt utnyttjat den oro och isolering som uppstått i samhället till följd av hanteringen av covid-19 pandemin till att sprida ideologiska narrativ och desinformation i syfte att främja polarisering, radikalisering och rekrytera fler sympatisörer. Pandemins effekter i termer av social isolering, ökad internetanvändning jämte en ökad spridning av konspirationsteorier har sannolikt gynnat radikalisering till våldsbejakande extremistmiljöer. Sannolikt är detta utmaningar som kommer bestå och påverka tillväxten till våldsbejakande extremistmiljöer under 2022.
- De senaste åren har det skett en ökning av antalet minderåriga individer i Sverige med avsikt och förmåga att delta i våldsbejakande högerextremistisk verksamhet och terrorism. Sannolikt kommer detta att fortgå under 2022. En utveckling med sjunkande åldrar hos våldsbejakande högerextremistiska individer som inspireras av terrorbudskap på internet kan möjligen medföra att fler attentat utförs vid platser i närområden som har relevans för dessa individer.
- Ett antal individer som varit anslutna till Daesh i Syrien har återvänt under 2021, och ytterligare ett antal svenska konfliktresenärer kan komma att återvända till Sverige under 2022. Sannolikt kommer dessa individers påverkan på terrorhotet mot Sverige under året, inklusive på miljöns tillväxt genom radikaliserande och rekryterande verksamhet, att vara begränsad.
- Det finns våldsbejakande extremister i Sverige som vill resa till Ukraina i syfte att ansluta sig till stridigheterna. Det är emellertid tveksamt att kriget i Ukraina kommer ha en signifikant påverkan på terrorhotet mot Sverige under bedömningsperioden.

Lokal lägesbild

Under hösten 2021 har en arbetsgrupp bestående av representanter från olika kommunala förvaltningar, Luleå lokaltrafik, Lulebo och Polisen arbetat med att kartlägga riskbilden vad gäller förekomst av våldsbejakande extremistmiljöer i Luleå kommun. Kartläggningen har genomförts med stöd av skriften "Handledning och rekommendationer för att ta fram lokal lägesbild och handlingsplan", vilken togs fram av dåvarande Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism och som av CVE fortfarande lyfts fram som gällande rekommendationer för det lokala arbetet.

Förekomst av extremistmiljöer

Den kartläggning som gjorts visar inte på någon hög förekomst av eller stora problem med våldsbejakande extremistiska miljöer i Luleå kommun. Det som generellt har inrapporterats är förekomst av flygblad, affischering och klotter som främst kan kopplas till sympatier med högerextrem extremistmiljö. Kartläggningen visar vidare att vissa verksamheter som arbetar nära invånarna ute i samhället upplever att det är vanligt att stöta på personer med olika yttringar som tyder på sympatier med den högerextremistiska miljön. Vidare att det emellanåt förekommer situationer som tyder på förekomst av hederskultur, vilket kan utgöra en del av en riskbild kopplat till extrema åsikter och handlingar inom den våldsbejakande islamistiska miljön.

Den samlade bilden är att utåtriktade aktiviteter inom den högerextrema miljön sett till en ettårscykel ökar under våren, att det ökar vid särskilda manifestationer för jämlikhet (exempelvis Pride) samt att det ökar under ett valår. Den vänsterextrema miljön ger sig oftast till känna som en reaktion på utåtriktade aktiviteter inom den högerextrema miljön, såsom vid parader och demonstrationer.

Informationssäkerhetsavdelningen har genomfört intervjuer med politiker och tjänstepersoner för att bilda sig en uppfattning rörande förekomst av utsatthet för hot och hat. Intervjuerna om hot och hat samt om samtalsklimatet är inte kopplade till olika våldsbejakande extremistiska miljöer, men förekomst av hot och hat samt hur samtalsklimatet ser ut kan utgöra en del av riskbilden vad gäller extrema åsikter och handlingar. Enligt Informationssäkerhetsavdelningen ger intervjuerna bilden av att hot och hat har blivit allt mer normaliserat i takt med ett allt hårdare samtalsklimat. Risk finns att beslutsfattande och myndighetsutövning på olika nivåer påverkas.

Kunskap och utbildningsbehov

Av kartläggningen framgår att det generellt är svårt att veta vad som kan ha kopplingar till en våldsbejakande extremistmiljö. I den fysiska miljön är vissa tecken uppenbara, såsom hakkors, men det finns en uppsjö av olika symboler som dessutom är under ständig förändring. Den samlade bilden är att tecken på sympatier med en högerextrem miljö är mer vanligt än tecken på sympatier med de övriga extremistmiljöerna, vilket dels bekräftar NCT:s bild av att högerextrema miljöer i hög grad synliggör sin närvaro och sina aktiviteter, dels att det kan finnas ett kunskapsglapp när det gäller att veta vad man ser. Detta gäller såväl tecken i den fysiska miljön som i sociala situationer där det sker möten med kommunens invånare i olika sammanhang.

För att öka förmågan att arbeta förebyggande och förmågan att arbeta förhållandevis med insatser och åtgärder som riktas mot personer som befinner sig i våldsbejakande extremistmiljöer, visar kartläggningen att främst grundskoleverksamheten och vissa verksamheter inom socialförvaltningen respektive arbetsmarknadsförvaltningen signalerar behov av utbildning.

Verksamheter som jobbar med fastigheter upplever också ett visst behov av mer kunskap, främst kopplat till symboler som klottras/affischeras på fastigheter, i syfte att kunna bidra till en lägesbild över eventuell förekomst av sympatier med extremistmiljöer.

Rutiner

På kommunövergripande nivå finns inga rutiner som tydliggör arbetet mot våldsbejakande extremism från centralt håll, exempelvis vad gäller kommunens samordnare mot våldsbejakande extremism och samverkan med interna och externa parter. Det finns heller inga rutiner för att upprätthålla en aktuell lägesbild och aktivitetsplan.

I detta sammanhang bör det dock nämnas att kommunen har infört metoden "Effektiv samordning för trygghet" (EST) vilken bygger på att tillsammans med Polisen och Lulebo löpande arbeta med och analysera lägesbilder utifrån ett antal givna indikatorer som har betydelse för trygghet. Lägesbilderna tas fram med hjälp av att olika verksamheter rapporterar händelser/iakttagelser. I viss mån kan EST-rutinerna komma att kunna fånga upp signaler som berör VBE-området.

Socialförvaltningen har en framtagen rutin; Socialförvaltningens rutin mot våldsbejakande extremism (2020-03-26). Rutinen förklarar vad våldsbejakande extremism är samt redogör för signaler som kan utgöra tecken på risk för radikalisering samt vilka kontakter som kan respektive ska tas om oro uppstår, inklusive identifierade signaler som kan utgöra risk för rekrytering. Enligt kartläggningen är rutinen inte tillräckligt implementerad och känd i socialförvaltningens verksamheter. Därtill har socialförvaltningen rutiner för olika typer av individärenden vilka kan aktualiseras såväl när det gäller signaler om våldsbejakande extremism som annan problematik.

Inom barn- och utbildningsförvaltningen och dess skolor finns rutiner avseende orosmålningar, vilket är av betydelse exempelvis när det gäller förutsättningar för samverkan mellan skola, socialförvaltningen och polis kring barn som är eller kan vara i riskzon.

Vad gäller kultur- och fritidsförvaltningen bedömer de att det finns rutiner som täcker ett förebyggande arbete i förhållande till risker, exempelvis för att uthyrning av lokaler och bidrag inte ska gå till icke-demokratiska aktörer.

I övrigt kan det nämnas att det i vissa verksamheter som själva inte har behov av egna rutiner har behov av att veta till vem eller vilka man kan vända sig om man ser några tecken som föranleder oro.

Organisation, roll- och ansvarsfördelning samt samverkan

Det finns ingen särskild organisering för arbetet mot våldsbejakande extremism. Luleå kommun har en samordnare mot våldsbejakande extremism med placering på kommunstaben. Rollen är en del i tjänsten som strateg med inriktning mot demokratiutveckling där det även ingår en roll som brottsförebyggande samordnare. Vad som ingår i rollen som samordnare mot våldsbejakande extremism finns inte nedtecknat och är inte tydliggjord. Det är heller inte tydliggjort gentemot övriga delar av den kommunala organisationen och relevanta samverkansparter att det finns en samordnare och vilken roll denne har. Sannolikt saknas kunskap i verksamheterna om att kommunen har en samordnare i dessa frågor förutom hos vissa enskilda personer.

En samverkansorganisation med representanter för olika förvaltningar och polis har etablerats inom ramen för samverkansöverenskommelsen med polisen (2020-2023). Det är inte tydligt uttalat att denna organisation även ska omfatta ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Strukturen innebär bl a ett kontaktnät och regelbundna möten med chefer i kommunens olika förvaltningar samt polisen i vad som kallas Beredningsgrupp. Beredningsgruppen har mandat att tillsätta arbetsgrupper för att analysera orsaker och genomföra insatser riktat mot lokala problembilder, bland annat utifrån den information som kommer in via EST. Arbetet mot våldsbejakande extremism skulle kunna utgöra en del av detta övergripande brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet i kommunen.

Uppföljning och återkoppling

I dagsläget saknas ett strukturerat och samlat arbete på området, så även vad gäller uppföljning inom såväl tjänstepersonsorganisationen som till politisk nivå. Rekommendationen från CVE är att en lägesbild bör tas fram och hållas aktuell över tid. Vidare att en plan för arbetet tas fram och hålls aktuell med hänsyn till den lokala lägesbilden och eventuella förändringar. Detta är den första lägesbild som tagits fram i Luleå kommun och därmed finns ännu inte några rutiner för uppföljning och återkoppling av lägesbild och aktivitetsplan.

Aktivitetsplan

Aktivitet	Syfte	Tidplan	Ansvarig
Tydliggör samordnarens roll och skapa kännedom om funktionen hos förvaltningar och relevanta externa samverkansparter	Öka förmåga att samordna förebyggande och förhindrande arbete	Vt 2022	Kommunstab
Integrera arbetet mot våldsbejakande extremism i kommunens övriga brottsförebyggande arbete	Öka förmåga att samordna förebyggande och förhindrande arbete	Vt 2022	Kommunstab, i samverkan genom Beredningsgruppen
Etablera ett rutinmässigt arbets sätt för att hålla lägesbild och aktivitetsplan aktuell över tid, inklusive uppföljning och återkoppling	Skapa och ajourhålla underlag för att möjliggöra ett effektivt arbete i förhållande till lokala problembilder och orsaker	Vt 2022	Kommunstab, i samverkan genom Beredningsgruppen och med Amf
Inventera vilka personalkategorier som bedöms ha störst behov av riktade utbildningsinsatser	Skapa underlag för vilka verksamheter som ska erbjudas utbildning	Vt 2022	Kommunstab, i samverkan genom Beredningsgruppen och med Amf
Genomföra grundläggande utbildning för personal	Öka verksamheters förmåga att upptäcka risksignaler och vid behov vidta ändamålsenliga åtgärder	Ht 2022 – Vt 2023	Kommunstab, i samverkan med de förvaltningar som har personal i behov av utbildning
Ta fram ett symbollexikon över våldsbejakande extremistiska budskap och kommunicera detta med relevanta verksamheter	Öka förmåga att upptäcka förekomst av våldsbejakande extremistiska budskap	Ht 2022	Kommunstab
Revidera och implementera socialförvaltningens rutin mot våldsbejakande extremism	Öka förmåga att upptäcka risksignaler och säkerställa ändamålsenliga åtgärder vid behov	2022	Socialförvaltningen
Se över och vid behov revidera riktlinjer och rutiner av betydelse för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism (exempelvis rutiner för orosanmälan, utbyte av information med polis, lokaluthyrning o s v)	Säkerställa ett ändamålsenligt arbete (som en del i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism)	2022	Socialförvaltningen, Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Arbetsmarknadsförvaltningen
Se över behov av kommunövergripande riktlinjer/rutiner för kommunens arbete mot våldsbejakande extremism	Tydliggöra kommunens arbete för att förebygga och förhindra våldsbejakande extremism	2022	Kommunstab

2025-09-15

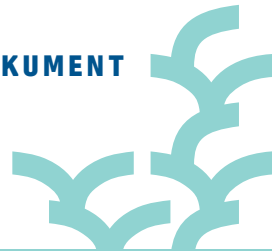
Marcus Junkka Bideke
Brottsförebyggande samordnare

Bilaga Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur 2025/211

Under år 2023 infördes lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. I enlighet med detta sammanställs återkommande en samlad lägesbild och åtgärdsplan avseende brottsligheten inom Luleå kommun. Utöver detta har Luleå kommun 2022 utarbetat en övergripande sammanhållande plan mot VBE (våldsbejakande extremism).

Under innevarande år samt 2026 kommer båda ovan nämnda planer revideras.

- Arbetet med revidering av lägesbild och åtgärdsplan avseende VBE har påbörjats tillsammans med övriga förvaltningar samt Polismyndigheten. Planerat färdigställande slutet av 2025.
- Arbetet med revidering av övergripande lägesbild och åtgärdsplan avseende brottsligheten i Luleå kommun är pågående. Planerat färdigställande maj 2026.
- Lägesbild avseende VBE kommer i likhet med föregående lägesbild även inkluderas i det övergripande lägesbilsarbetet i Luleå kommun.

Samlad lägesbild och åtgärdsplan för Luleå kommun

Dokumentnamn Samlad lägesbild och åtgärdsplan för Luleå kommun	Dokumenttyp Internt dokument	Fastställd	Giltighetstid
Dokumentansvarig	Ärendenummer	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Syfte			

Innehållsförteckning

Inledning	4
Omvärld och samhällsomställning med lokal påverkan	6
Geografiska och socioekonomiska förutsättningar i Luleå kommun	6
Lokal lägesbild	10
Analys och slutsatser	18
Åtgärdsplan	19

Inledning

Luleå ska vara en trygg och säker plats att leva och vistas i. Kommun och polis har i och med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ett likvärdigt och gemensamt brottsförebyggande ansvar.

Kommuner ska bidra till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt sätt genom att fullgöra uppgifterna i lagen.

Trygghetsundersökningar har över tid visat att Luleå är en trygg kommun med låg brottsutsatthet i jämförelse med många andra kommuner. Luleå och andra kommuner i regionen står dock inför stora förändringar i och med flera aktörers satsningar på grön omställning. Etableringar och tillväxt förväntas vilket är positivt för regionen och kommunerna. Samtidigt innebär detta sannolikt utmaningar kopplat till sociala strukturer och risker kopplat till olika former av brottslighet. Myndigheter, organisationer, civilsamhälle, näringsliv och kommunens invånare behöver tillsammans arbeta för ett Luleå i positiv utveckling.

Genom en samverkansöverenskommelse mellan Luleå kommun och Lokalpolisområde Luleå-Boden har parterna åtagit sig att samverka för ett tryggt Luleå. Arbetet ska bedrivas långsiktigt och uthålligt och det goda arbetet som görs ska synliggöras. Det övergripande målet för kommunen och lokalpolisområdet är enligt överenskommelsen att öka tryggheten, minska brottsligheten samt möta utmaningarna med samhällsomställningen.

Viktiga delmål är att tillsammans:

- Förebygga och bekämpa organiserad brottslighet i lokalsamhället
- Utveckla samverkan med civilsamhället och näringslivet
- Arbeta systematiskt och kunskapsbaserat
- Stärka den situationella preventionen
- Bygga broar mellan den situationella och sociala preventionen.

Vidare framgår av samverkansöverenskommelsen att en styrgrupp bestående av lokalpolisområdeschefen, kommundirektör, kommunalråd, VD Lulebo samt socialdirektör är beslutande för den samlade lägesbilden och åtgärdsplanen i enlighet med rådande lagstiftning. Föredragande i styrgruppen är kommunpolisen samt kommunens samordnare för brottsförebyggande.

Kunskapsbaserat lägesbildsarbete

En samlad lägesbild tas fram minst vartannat år inom det geografiska området Luleå enligt ett systematiskt och kunskapsbaserat arbetssätt, det vill säga grundat i forskning, empiri, beprövade metoder och orsaksanalyser. Lägesbilden ska sammanställas från aktuell statistik och relevanta aktörers kartläggningar i Luleå. Utöver den långsiktiga lägesbilden görs även lägesbilder vecko-, månads- och kvartalsvis.

Åtgärdsplan

Utifrån den samlade långsiktiga lägesbilden prioriteras behoven i en åtgärdsplan, vilken ska uppdateras minst vartannat år. Åtgärder kan även vid behov vidtas utifrån det löpande lägesbildsarbetet. Kommunpolisen och kommunens samordnare för brottsförebyggande ansvarar, utifrån styrgruppens mandat, för att tillsätta arbetsgrupper som utför arbetsuppgifter utifrån åtgärdsplanen samt uppkomna händelser. Uppföljning av åtgärdsplanen bör ske minst vartannat år.

Omvärld och samhällsomställning med lokal påverkan

Brottsligheten kan nu beskrivas som "Glokal"; ett brott som begås lokalt kan ha möjliggjorts av händelser eller brott som sker i ett globalt perspektiv. Företag blir i allt större omfattning arenor och möjliggörare för organiserad brottslighet som kan påverka lokalsamhället, men ansvariga finns i en annan del av världen. Detta ställer helt nya krav på kommunen och Polisen att samverka med andra myndigheter i arbetet med att förebygga brott.

Luleå står inför en stor samhällsomvandling. Satsningar på grön omställning inom industrier i Norrland är väldigt omfattande och drar till sig uppmärksamhet internationellt. Världsledande teknikutveckling av till exempel fossilfri stålframställning med hjälp av vätgas sker i Boden och Luleå och skapar arbetstillfällen och stora investeringar. Luleås hamn är en avgörande kugge i de stora industrisatsningarna kring konstgödsel, sällsynta jordartsmetaller, gruvindustrin, vätgasframställning och andra utvecklingsområden. Stora naturtillgångar i kombination med tillgång till fossilfri el har satt Norrbotten i fokus för investerare.

Med stora investeringar följer även utmaningar. Mycket pengar i omlopp drar till sig kriminella aktörer. Det kan handla om oseriösa upphandlingar, svart arbetskraft, människohandel och välfärdsbrottslighet. De här brotten utgår från företag och är svåra att upptäcka och själva motverka. Vid stora byggprojekt kommer många arbetare tillfälligt bo och verka från entreprenörsbostäder eller uppköpta villor och liknande. Stora mängder tillfällig arbetskraft kan skapa lokal påverkan med ökad narkotikahandel, rattfyllerier, prostitution, misshandel och störningar av ordningen i offentlig miljö. Sammantaget visar omvärldsfaktorerna att Luleå kommun behöver vara proaktiva och aktivt arbeta förebyggande i ett så tidigt skede som möjligt, såväl i egen verksamhet som i samverkan, för att adressera risker och problem.

Geografiska och socioekonomiska förutsättningar i Luleå kommun

Antalet invånare i Luleå vid slutet av 2023 var 79 352 och antalet har ökat med 3 386 över de senaste tio åren vilket innebär en genomsnitt befolkningstillväxt på 397 invånare. Andel kvinnor i kommunen ligger på 48,9% och medelåldern är 42,2 totalt sett. Utsikten för en högre befolkningstillväxt finns beskriven i kommunens befolkningsprognoser drivet av stora industrietableringar i Luleå med omnejd. Givet att bostadsmarknaden utvecklas i takt med befolkningsutvecklingen kan Luleå enligt prognos nå 86 138 invånare år 2032 vilket i så fall innebär en kraftig befolkningstillväxt på kort tid.

Socioekonomisk kommunanalys 2022 (Sociala kompassen)

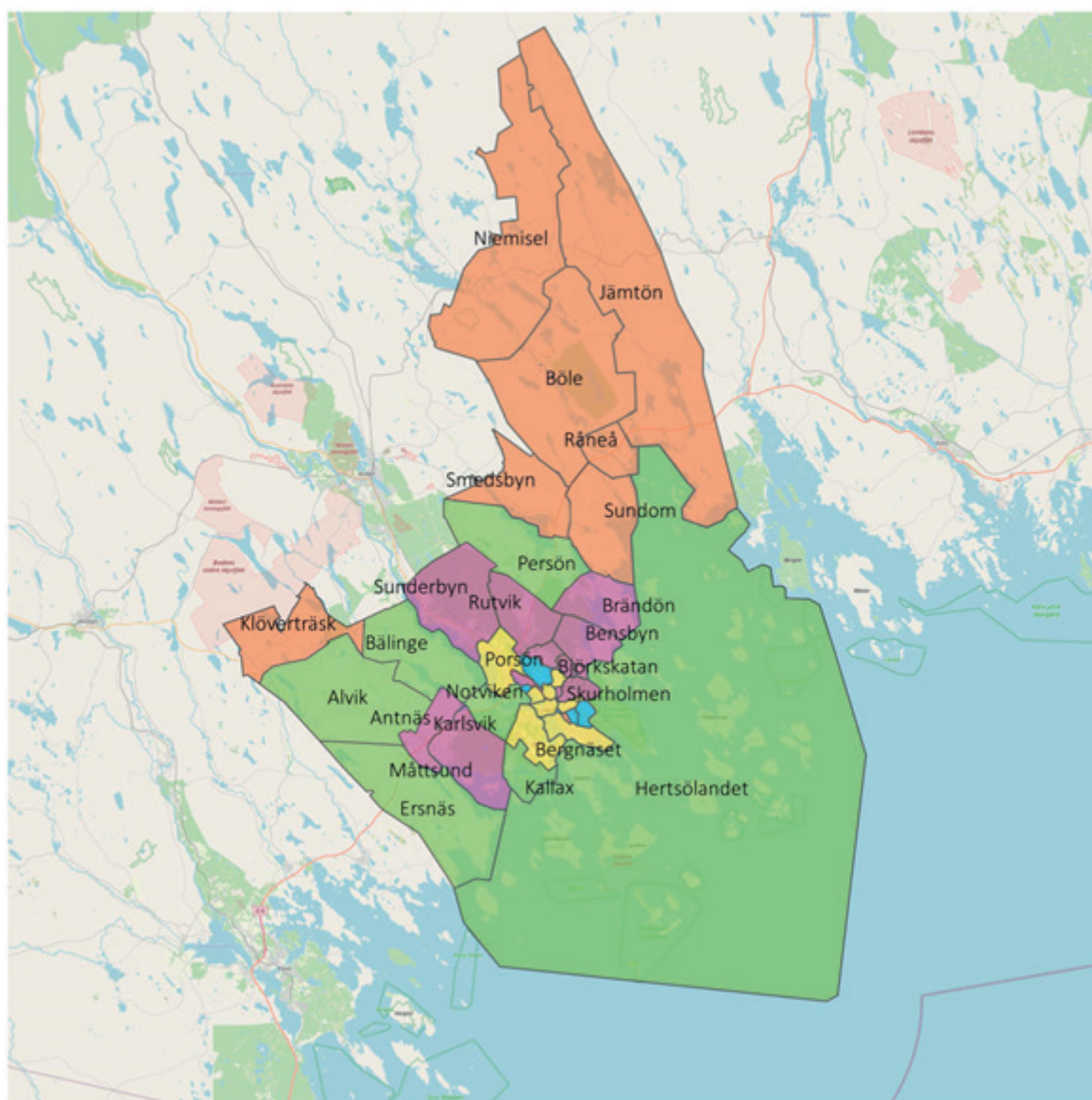
På uppdrag av Luleå kommun har Statisticon genomfört en socioekonomisk kommunanalys (även kallad social kompass). Analysen bygger på den vid tidpunkten för genomförandet senast tillgängliga data vilket är data avseende år 2020/2021. Följande variabler ingår i analysen:

- Andel öppet arbetslösa (18-64 år, 2021-10-31)
- Andel invånare med ek. bistånd (invånare 20+ år, 2020-12-31)
- Ohälsotalet per invånare (invånare 16-64 år, 2021-12-31)
- Andel förvärvsarbetande (invånare 20-64 år, 2020-12-31)
- Förvärvsinkomst (invånare 20+ år, 2020-12-31)
- Andel invånare med eftergymnasial utbildning (invånare 20-64 år, 2020-12-31)
- Andelen invånare födda utanför EU/EFTA (av hela befolkningen, 2021-12-31)
- Andel unga 0-19 år (av hela befolkningen, 2021-12-31)
- Andel äldre 65 år+ (av hela befolkningen, 2021-12-31)

Analysen ger upphov till fem åtskilda s k SEKOM-grupper; en lila, en grön, en orange, en gul och en blå vilka visar Luleå kommuns delområden grupperade efter socioekonomisk och demografisk samhörighet:

SEKOM-grupp	Karaktär	Kommundelar
Lila	I den lila gruppen bor drygt 13 700 invånare, vilket motsvarar 17 procent av kommunens befolkning. Här är utbildningsnivån liksom medianinkomsten högst i kommunen. Andelen som har ekonomisk bistånd eller är öppet arbetslösa är låg. Befolkningen består av en stor andel barnfamiljer har och kommunens lägsta ohälsotal. Områdena är placerade runt omkring de centrala delarna i kommunen	Antnäs Bensbyn Björnsbyn Brändön Hällbacken Kronan Lulsundet Måttsund Notviken Rutvik Sunderbyn
Grön	I den gröna gruppen bor närmare 5 800 invånare, motsvarande 7 procent av Luleås folkmängd, den minsta gruppen sett till folkmängd. Gruppen har hög förvärvsgrad och är i flera avseenden lik den lila, men här är andelen barnfamiljer lägre, andelen äldre högre, utbildningsnivå och inkomstnivåer något lägre. I ett geografiskt perspektiv ligger områdena i den gröna gruppen strax utanför centrum dvs runt om de lila.	Alvik Bälinge Ersnäs Hertsölandet Kallax Karlsvik Persön
Orange	I den orange gruppen bor ca 6 200 invånare, motsvarande 8 procent av Luleås folkmängd. Den orange gruppen har den högsta andelen äldre och den lägsta utbildningsnivån i kommunen. Jämfört med de två tidigare grupperna så är ohälsotalet väsentligen högre. De orangea områdena är belägna i kommunens utkant på landsbygden.	Böle Jämtön Klöverträsk Lövskatan Niemisel Råneå Smedsbyn Sundom
Gul	I den gula gruppen bor närmare 36 600 invånare, vilket motsvarar 46 procent eller nästan hälften av kommunens befolkning. Denna grupp har en stor del äldre i befolkningen och relativt höga utbildningsnivåer. Andelen födda utanför EU/EFTA är också lite högre än i tidigare grupper. Geografiskt hittar vi gula områden i de centrala delarna av Luleå.	Bergnäset Bergviken Björkskatan Centrum Gammelstad Lerbäcken Mjöludden Skurholmen Svartösten
Blå	I den blå gruppen bor drygt 16 500 invånare, motsvarande 21 procent av kommunens folkmängd. Här återfinns en låg förvärvsgrad och höga ohälsotal. Gruppen har hög arbetslöshet och hög andel med ekonomiskt bistånd. Här bor även förhållandevis många som är födda i ett land utanför Europa. Geografiskt är områdena i den blå gruppen, likt den gula, centralt placerade i Luleå	Hertsön Malmudden Porsön Tuna Örnäset

Följande karta visar översiktligt de områden som ingår i analysen och vilken SEKOM-grupp respektive område tillhör:

Lokal lägesbild

Lokal trygghetsundersökning 2023

Undersökningen genomfördes hösten 2023. Samma undersökning har även genomförts 2006, 2009, 2012, 2016 och 2019. Frågeformuläret gick ut till 3 600 boende i Luleå kommun mellan 16–85 år, jämnt fördelade på tolv bostadsområden/kommundelar: Bergnäset, Björkskatan, Centrum, Gammelstad, Hertsön, Norrbyarna, Notviken, Porsön, Råneå, Sunderbyn, Sörbyarna och Örnäset. Svarsfrekvensen var 61 procent.

Resultatet visar följande:

- De boende i Luleå kommun upplever få problem i jämförelse med de flesta andra kommuner i Sverige.
- Luleå kommuns problemindex är 1,38 på en skala 0-6, där 0 motsvarar närmast obefintliga problem och 6 motsvarar alarmerande påtagliga problem. Luleå kommuns resultat kan anses vara mycket bra år 2023 och ett av de bättre värden som en kommun noterat i Sverige mellan åren 1997 – 2023, särskilt med tanke på kommunens storlek.
- Undersökningen visar att kommunen som helhet i stort sett saknar allvarliga kontinuerliga ordningsstörningar, de fåtal som finns återfinns i vissa kommundelar.
- Undersökningen visar på en låg brottsutsatthet vad gäller mängdbrott för kommunen som helhet och kan sägas ha reducerats med minst 30 % under 2000-talet. Ett område avviker dock negativt i detta sammanhang
- Även utsatthet för våld har reducerats sedan 2019 och ligger på låga nivåer.
- Vad gäller "trygg ensam sent på kvällen utomhus", "otrygg ensam sent på kvällen utomhus" och "rädsla för speciella personer" har resultatet förbättrats sedan 2019 och ligger på bra nivåer för kommunen som helhet. Ett område avviker dock negativt i detta sammanhang.
- Andelen kritiker av polisens lokala arbete i bostadsområdena är mycket låg sedan 2019 och är nu anmärkningsvärt låg även i nationell jämförelse.
- De upplevda problem som kommuninvånarna lyfter fram är framförallt hastighetsöverträdelser, buskörning och missbruksproblematik.
- Fler kvinnor än män uppfattar problem.
- Boende i hyresrätt uppfattar problem i större utsträckning än boende i bostadsrätt och villa.

Problemindex för respektive kommundel visar generellt på låga nivåer av problemobservationer. Av följande tabell framgår att det är två områden som ligger jämförelsevis högt i förhållande till övriga kommundelar.

Kommundel / År	2023	2019	2016	2012	2009	2006	Kommentar 2019 jfr 2023
Luleå kommun	1,38	1,40	1,43	1,52	1,56	2,03	Oförändrat
Bergnäset	1,35	1,63	1,49	1,13	1,16	1,28	Förbättrat efter ökning 2016–2019
Björkskatan	0,65	1,14	1,63	1,42	1,45	2,39	Mycket lågt värde
Centrum	1,46	1,49	1,49	1,48	1,55	e.u.	Stabilt lågt i varje mätning
Gammelstad	1,32	1,34	0,97	1,13	1,35	e.u.	Stabilt
Hertsön	2,16	2,06	1,46	1,65	2,23	2,94	Två år i rad högt för Luleå
Norrbyarna	0,97	1,17	e.u.	e.u.	e.u.	e.u.	Lågt värde
Notviken	1,35	1,63	1,49	1,38	1,50	e.u.	Förbättrat
Porsön	2,24	1,89	e.u.	e.u.	e.u.	e.u.	Högt för Luleå
Råneå	0,95	1,49	1,26	1,94	1,44	1,72	Lågt värde
Sunderbyn	1,14	0,83	0,97	1,13	0,91	e.u.	Fortsatt lågt värde om än högre
Sörbyarna	0,73	1,14	e.u.	e.u.	e.u.	e.u.	Mycket lågt värde
Örnäset	1,46	1,54	1,29	1,81	1,72	e.u.	Stabilt

Nationell trygghetsundersökning (NTU) 2023

Den nationella trygghetsundersökningen genomförs årligen av Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och resultatet presenteras för kommunen som helhet. Frågorna som ställs i enkäten rör utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott samt förtroende för rättsväsendet. I jämförelse med den lokala trygghetsmätningen har NTU färre respondenter som besvarat enkäten; 1 082 stycken har medverkat under insamlingsperioden 2021/2022.

Vad gäller upplevda problem tar undersökningen upp

- Skadegörelse i det egna bostadsområdet
- Klotter i det egna bostadsområdet
- Fortkörning i det egna bostadsområdet
- Störande körning i det egna bostadsområdet
- Personer påverkade av alkohol eller droger i det egna bostadsområdet
- Öppen narkotikahandel i det egna bostadsområdet
- Cykelstölder, självrapporterad utsatthet
- Kortbedrägerier, självrapporterad utsatthet
- Försäljningsbedrägerier, självrapporterad utsatthet
- Personrån, självrapporterad utsatthet
- Sexualbrott, självrapporterad utsatthet
- Misshandel, självrapporterad utsatthet

Sett till en treårsperiod ligger de flesta resultat ganska stabilt sedan 2018/2019 utan några större svängningar och i regel något bättre än i jämförelse med riket som helhet. En noterbar försämring gäller störande körning där 11 % anger det som ett problem i det egna bostadsområdet 2021/2022 i jämförelse med 7 % år 2019/2020.

Medborgarundersökningen 2023

SCB:s medborgarundersökning genomförs årligen och innehåller bl a frågor rörande trygghet/otrygghet, oro för brottsutsatthet och i vilken utsträckning man upplever vissa problem. Vad gäller upplevelse av problem ställs frågorna i ett kommunperspektiv till skillnad mot NTU:n där frågorna ställs utifrån bostadsområdesperspektiv. Antal respondenter i 2023 års undersökning uppgick till 524 personer.

Vad gäller upplevda problem i kommunen ställs frågor kring

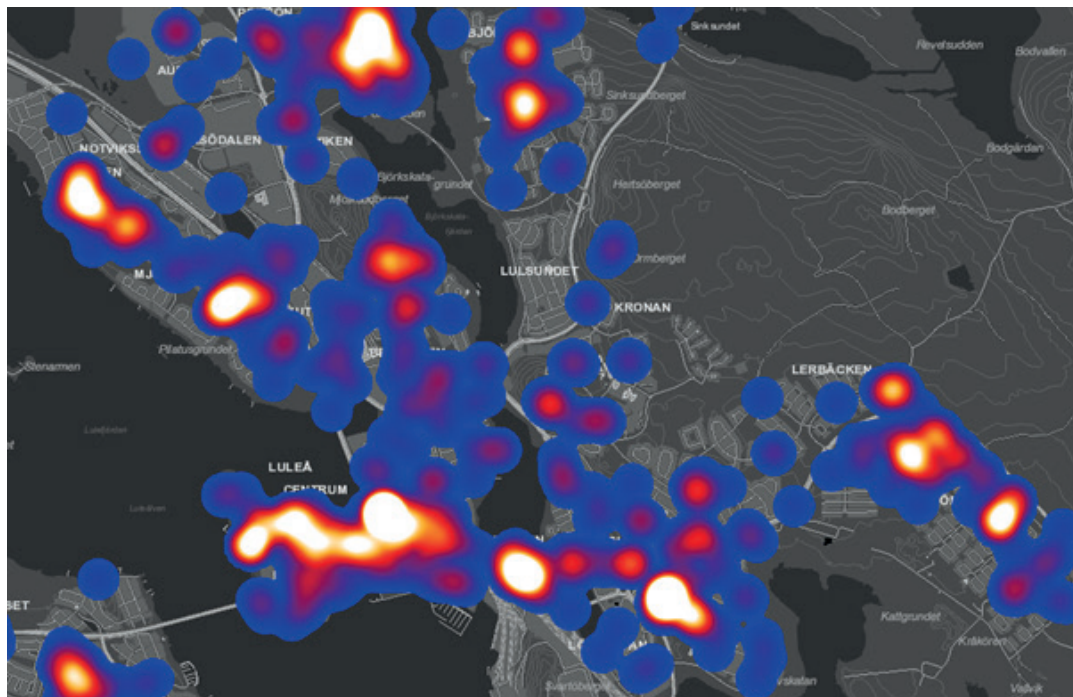
- Personer eller gäng som bråkar eller stör
- Personer som är påverkade av alkohol eller narkotika
- Narkotikahandel
- Våldsbrott
- Inbrott eller stöld
- Störande trafik med motorfordon
- Hot och trakasserier på nätet
- Bristande eller trasig belysning
- Skadegörelse eller klotter
- Nedskräpning

Resultaten i dessa frågor är uteslutande positiva i den meningen att det antingen skett en positiv utveckling sedan föregående år eller att kommunen uppvisar siffror som tillhör de 25 % av kommunerna som har bäst resultat. Narkotikahandel, inbrott/stöld och nedskräpning är de områden som får sämst resultat i jämförelse med övriga upplevda problem.

Effektiv Samordning för Trygghet (EST)

Luleå kommun, Polisen och det allmännyttiga bostadsbolaget Lulebo arbetar sedan 2021 tillsammans utifrån samverkansmodellen Effektiv Samordning för Trygghet (EST). I Luleå innebär detta kontinuerlig inrapportering av faktorer och händelser som bedöms kunna påverka känslan av trygghet i det offentliga rummet. Luleå kommuns och Lulebo:s verksamheter rapporterar in faktorer/händelser via en GIS-lösning och Polisen rapporterar in anmälda brott som bedöms vara relevanta för EST. Parterna har veckovisa möten kring vad som inrapporterats för att följa utvecklingen i kommunen och möjliggöra åtgärder i ett tidigt skede.

Följande karta visar rapporterade faktorer/händelser 2022-2023 vilket indikerar att det finns vissa områden med högre koncentration av vissa brott och sådant som kan påverka tryggheten negativt.

Bland de områden med högst koncentration kan nämnas Centrum, Porsön, Tuna, Mölkudden, Malmudden, Örnäset, Hertsön, Bergnäset och Gammelstad. Majoriteten av samtliga rapporter avser skadegörelse och klotter. Kommundelar utanför centralorten har få inrapporterade händelser.

Även om EST-rapporteringen infördes redan 2021 pågår alltså implementeringsarbete för att öka rapporteringen. Bland annat finns utvecklingspotential att öka rapporteringen i andra kommundelar än centralorten samt att få fler relevanta verksamheter generellt att bidra i rapporteringen.

Anlagda bränder

EST-rapporter om anlagda bränder är få till antalet. Av räddningstjänstens egna rapporteringssystem framgår följande avseende förmodade anlagda bränder fördelat på olika miljöer:

**Brand eller brandtillbud, inom eller utomhus,
förmodad avsiktlig**

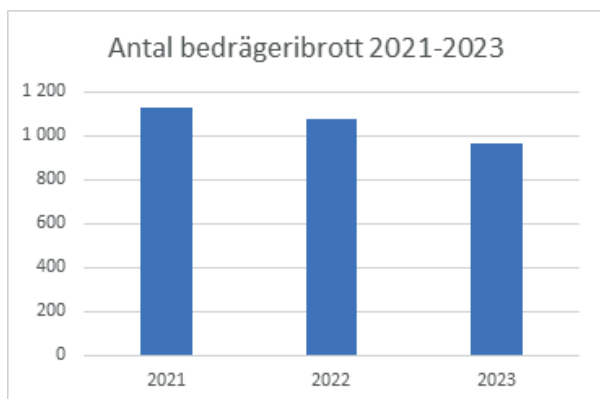
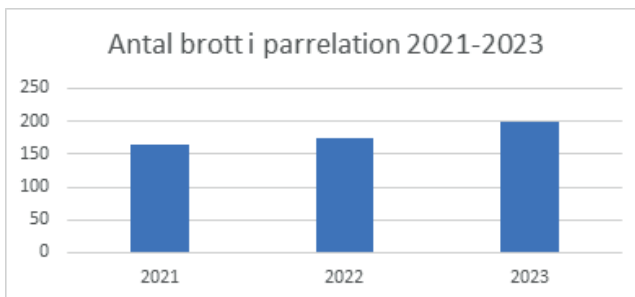
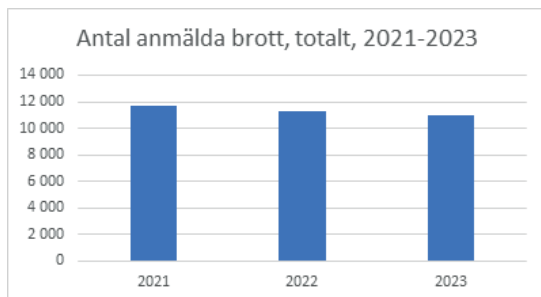
	2021	2022	2023
Förskola, skola	3	5	4
Idrott, bad eller motion	0	1	2
Kyrka, moské eller motsvarande	0	1	1
Kontor eller förvaltning	0	0	0
Parkeringshus	0	1	0
Parkeringsplats	3	2	0
Väg eller gata	2	0	2
Grönområde	0	2	2
Skog eller mark	1	1	3
Annan utemiljö	0	2	2
Vanligt boende	1	0	2

I vissa fall rapporteras att det ej gått att bedöma om branden/tillbudet var avsiktligt eller ej. Under 2023 rapporterades två bränder/tillbud på skola, tre i skog eller mark, en i annan utemiljö samt en i vanligt boende som ej gick att bedöma. Sammantaget visar rapporteringen under perioden 2021-2023 att det är förskole- och skolmiljöer som har flest bränder/tillbud där händelsen förmodas vara avsiktlig.

Anmällda brott och brottsutveckling

Det totala antalet anmällda brott i Luleå minskar marginellt de senaste åren (2021-2023).

- Minskning sker på områdena skadegörelse, rån, tillgrepp, och bedrägerier och trafikbrott.
- Våld i offentlig miljö ökar från 2022 och är åter på samma nivå som 2021 och här är det huvudsakligen unga män som är brottsoffer och brotten sker utomhus.
- När det gäller anmällda brott i parrelation så ökar de och här är det kvinnor som är majoritet som brottsoffer och de sker i stor grad inomhus. I Luleå anmäls dubbelt så många brott i parrelation som våld i offentlig miljö.
- Antalet anmällda brott i släktskap/familj ökade från 2021 till 2022 för att sen minska 2023. Som jämförelse anmäldes ca 200 brott i parrelation och 40 brott i släktskap/familj.
- Våld mot barn är ett område där antal anmällda brott ligger kvar i samma nivå över tid, ca 100 brott per år.
- Tillgreppsbrotten fortsätter att minska, inklusive antalet fullbordade inbrott i villa/radhus, och det vanligaste brottet inom kategorin är inbrott i källare eller vindsutrymmen.
- Bedrägerierna minskar på helheten i Luleå kommun, vilket de inte gör i ett nationellt perspektiv, men brott genom social manipulation ökar.
- Antalet anmällda narkotikabrott har ökat med knappt 200 mellan åren 2021-2023. Ökningen är dock svårtolkad eftersom statistiken till stor del speglar polisens arbete mot denna brottslighet.

Övrig lokal information

Beredningsgrupp trygghet och brottsförebyggande

Beredningsgruppen består av representanter för olika förvaltningar samt Polisen. Gruppen träffas månadsvis för att dela lägesbild och vid behov samordna insatser. Under 2023 har behov och insatser främst varit kopplat till grupper av unga i riskzon eller som det finns oro kring samt händelser och trender bland unga, ex-vis kraftigt normbrytande beteenden, boffning, vejpning och kränkningar på sociala medier genom s k "exposed-konton". En stor del av insatserna från skola, socialtjänst, polis och fritidsgårdar har rört oro kring en gruppering av unga med bl a kraftigt normbrytande beteenden. Sammantaget är erfarenheten från beredningsgruppen att händelser inte nödvändigtvis är knutna till ett särskilt område, snarare att det rör sig över hela kommunen men främst inom centralorten. Bedömningen är att behovet av ett aktivt arbete med denna typ av problematik kommer att kvarstå under lägesbildsperioden.

I vissa delar av centralorten samt i Centrum finns platser där det återkommande har förekommit ordningsstörningar och/eller otrygghetsskapande beteenden, främst kopplat till missbruksproblematik samt grupper av unga i riskzon.

Arbetet samordnas av kommunens brottsförebyggande samordnare och kommunens preventionssamordnare (tillika ANDTS-samordnare).

Fastighetsägarforum för trygghet

Luleå kommun och Polisen har sedan 2021 kvartalsvisa träffar med fastighetsägare, bl a för att dela lägesbilder och möjliggöra samordning av insatser. Utifrån dessa träffar kan följande punkter lyftas fram:

- Klotter och skadegörelse har vanligtvis en tydlig uppgång under maj månad sett till polisanmälningar, men fastighetsägarna upplever att det är ganska jämt fördelat över året.
- Inbrott i källare och vindsutrymmen ökar under den mörkare/kalla perioden av året.
- Det finns en problematik med personer som tar sig in för att sova i trapphus, källare och allmänna utrymmen under den kallare perioden av året. Problematiken finns i de flesta hyreshusbestånd i centralorten.
- Olovlig andrahandsuthyrning förekommer men i vilken utsträckning är något oklart. Det är en problematik som i dagsläget är svår att ha kontroll över. Med hänsyn till samhällsomställningen och samhällsutvecklingen i övrigt ökar riskerna för olovliga andrahandsuthyrningar.

ANDTS-undersökning 2022 (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel om pengar)

En droganeundersökning genomfördes under oktober-november 2022 i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet, i kommunala och fristående skolor. Svarefrekvensen var 76 % i åk 9 och 55 % i åk 2. En jämförelse har gjorts med resultaten från 2007, 2011, 2015 och 2017 års lokala droganeundersökningar.

Undersökningen visar att alkoholanvändandet, cigarettrökningen och användandet av tobakssnus har minskat från 2007 och fram till 2022. Användandet av nikotinsnus (vitt snus) och e-cigaretter finns det ingen jämförelsedata på men utifrån undersökningen kan det konstateras att det är mer vanligt hos flickor än pojkar. Nationellt syns en ökning av vitt snus och e-cigaretter samt att det ökar i popularitet och marknadsförs tydligt mot unga personer.

Sniffning/boffning och lustgasanvändande är enligt undersökningen inte omfattande i Luleå kommun men preparaten är lättillgängliga, trendberoende och kan leda till allvarliga skador vilket gör det viktigt att vara observanta på signaler kring eventuell användning.

PWO och liknande kosttillskott används i relativt hög utsträckning av unga enligt undersökningen. Utifrån brist på kontroll av innehåll och biverkan är det viktigt att vara observant på produkterna och användningen av dessa. Det finns också indikationer på att risken att använda dopingpreparat ökar då man använt PWO.

Narkotikaanvändandet har legat stabilt sedan 2007 enligt undersökningen. Av de som använt narkotika är det vanligare att pojkarna använt cannabis och att flickorna använt annan narkotika. Faktorer som ökar risken att prova narkotika är rökning av cigaretter och e-cigaretter, att ha vänner som använder cannabis, alkoholanvändning, vara otrygg och missnöjd.

Spel om pengar är vanligare bland pojkar och ökar då de kommit upp i gymnasieåldern. Det är generellt vanligast att spelandet sker online. Det är viktigt att följa utveck-

lingen kring spel om pengar bland unga då forskning pekar på att riskabelt spelande i ungdomen ökar riskerna för dåligt psykiskt mående, social problem och spelberoende i vuxen ålder.

Det förebyggande arbetet samordnas av kommunens preventionssamordnare/
ANDTS-samordnare.

Våldsbejakande extremism

Under hösten 2021 tog en arbetsgrupp bestående av representanter från olika kommunala förvaltningar, Luleå lokaltrafik, Lulebo och Polisen fram en lokal lägesbild samt en aktivitetsplan avseende våldsbejakande extremistmiljöer i Luleå kommun. Den kartläggning som gjordes visade inte på någon hög förekomst av eller stora problem med våldsbejakande extremistiska miljöer i kommunen. Det som generellt hade inrapporterats var förekomst av flygblad, affischering och klotter som främst kan kopplas till sympatier med högerextrem extremistmiljö.

Kartläggningen visade vidare att vissa verksamheter som arbetar nära invånarna ute i samhället upplever att det är vanligt att stöta på personer med olika yttringar som tyder på sympatier med den högerextremistiska miljön. Vidare att det emellanåt förekommer situationer som tyder på förekomst av hederskultur, vilket kan utgöra en del av en riskbild kopplat till extrema åsikter och handlingar inom den våldsbejakande islamistiska miljön.

Den samlade bilden var att utåtriktade aktiviteter inom den högerextrema miljön sett till en ettårscykel ökar under våren, att det ökar vid särskilda manifestationer för jämlikhet (exempelvis Pride) samt att det ökar under ett valår. Den vänsterextrema miljön ger sig oftast till känna som en reaktion på utåtriktade aktiviteter inom den högerextrema miljön, såsom vid parader och demonstrationer.

På nationell nivå gör SÄPO i sin årsrapport 2023/2024 bedömningen att Sverige befinner sig i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge, bl a med hänsyn till Rysslands krig mot Ukraina och striderna mellan Hamas och Israel. Attentatshotet mot Sverige kommer i första hand från våldsbejakande islamistisk extremism och våldsbejakande högerextremism. Hotet kommer främst från ensamagerande. Utvecklingen visar enligt SÄPO på en viss ökning av försök till vägleda attentat från utlandet. Vidare att attentatshotet även består av individer med en mer blandad extremistisk ideologi, där inslag av konspirationsteorier och antistatliga budskap är vanligt förekommande. Enligt SÄPO kommer det allvarliga säkerhetspolitiska läget sannolikt att bestå under en längre tid och påverka hotet från såväl främmande makt som våldsbejakande extremism. Kommunens brottsförebyggande samordnare är tillika samordnare mot våldsbejakande extremism.

Orosanmälningar

Orosanmälningar till socialtjänsten avseende barn/unga 0-20 år har ökat under perioden 2021-2023, från totalt 2 622 år 2021 till 3 707 år 2023. Orosanmälningar rörande flickor har ökat med 769; från 1 228 till 1 997. Orosanmälningar rörande pojkar har ökat med 316; från 1 394 till 1 710.

Kostnader för skadegörelse

Kostnader för skadegörelse inklusive klotter har efterfrågats från infrastruktur- och serviceförvaltningen samt de kommunala bolagen. Det förekommer i dagsläget inte någon särskild redovisning av dessa kostnader vilket gör att kommunen och bolagen endast kan uppskatta vad som är knutet till skadegörelse. Även om det handlar om kvalificerade beräkningar för dessa kostnader blir det vanskligt att följa kostnadsutvecklingen över tid så länge som skadegörelse inte redovisas på ett sätt som gör att en uppföljning blir tillförlitlig.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen uppskattar att kostnaderna för skadegörelse inklusive klotter uppgick till ca 2 257 tkr år 2020, ca 1 813 tkr år 2021 och ca 1 990 tkr år 2022.

Lulebo uppskattar kostnaderna till 2 500 tkr år 2021, 1 900 tkr år 2022 och 2 300 tkr år 2023.

Lumire uppskattar att kostnaderna ligger på ungefär samma nivå över perioden 2021-2023; ca 40 000 kr per år.

Analys och slutsatser

Den samlade lägesbilden visar både på faktisk brottslighet och risker för brottslighet. Det förebyggande arbetet behöver inriktas på att adressera både den problematik som redan finns och de risker som uppstår i och med samhällsomvandlingen och samhällsutvecklingen i övrigt. Genom det löpande lägesbilsarbetet på vecko-, månads- och kvartalsbasis finns förutsättningar att kontinuerligt följa utvecklingen av brott och risker. Vidare ger det möjlighet att löpande värdera och omvärdera prioriteringar och insatser med hänsyn till problemens och riskernas beskaffenhet och storlek. Sammantaget pekar lägesbilden mot behov av att adressera följande risk- och problemområden:

- Entreprenörsbostäder
- Arbetskraftskriminalitet
- Organiserad brottslighet
- Välfärdsbrott
- Olovlig andrahandsuthyrning
- ANDTS

- Unga i riskzon
- Våldsbejakande extremism
- Områden med ordningsstörningar och/eller otrygghetsskapande beteenden
- Brott i parrelation, fokus på mäns våld mot kvinnor
- Skadegörelse inklusive klotter
- Inbrott
- Övrig brottslighet, social oro m m

Den samlade lägesbilden visar att Luleå kommun behöver vara proaktiva och aktivt arbeta förebyggande i ett så tidigt skede som möjligt för att adressera risker och problem inom flera områden. Samtliga identifierade risk- och problemområden innebär att det förebyggande arbetet måste ske genom intern och extern samverkan, både inom kommunkoncernen och med externa aktörer inklusive näringsliv och civilsamhälle. Därför är det nödvändigt att kontinuerligt utveckla och stärka gemensamma processer och en samsyn att det brottsförebyggande arbetet är en gemensam angelägenhet för hela kommunkoncernen.

Åtgärdsplan

Det förebyggande arbetet utgår ifrån, men är inte begränsat till, ett antal samverkansforum:

- Styrgrupp för Samverkansöverenskommelsen mellan kommunen och Polisen
- Effektiv Samordning för Trygghet (EST)
- Beredningsgrupp för trygghet och brottsförebyggande
- Arbetsgrupp ANDTS
- Arbetsgrupp Välfärdsbrott
- Fastighetsägarforum för trygghet

Ytterligare samverkansforum, constellationer och arbetsgrupper förekommer och kan bildas utifrån såväl det löpande utvecklingsarbetet som förändringar i lägesbilder och eventuella händelser i övrigt. I relevanta sammanhang identifieras möjliga synergier för att fylla mellanrum och stärka befintliga arbeten.

Kommunens resurser för samordning av det brottsförebyggande arbetet är koncentrerat till en tjänst inom socialförvaltningen som har i uppdrag att arbeta kommunövergripande. Vidare har kommunen inom socialförvaltningen en preventionssamordnare med inriktning barn och unga, tillika ANDTS-samordnare, som i vissa delar arbetar med angränsande frågor. Kommunstyrelseförvaltningen erbjuder strategiskt stöd inom det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande området. Framgångar i brottsförebyggandet är beroende av ett gemensamt ansvarstagande inom kommunkoncernen vad gäller att bidra i arbetet och att bidra med åtgärder

Risk/Problem	Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Kommentar
Entreprenörsbostäder	1. Löpande avstämningar med projektledare för planarbetet samt Polisen 2. Bistå med brottsförebyggande perspektiv i arbetet	Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	I dagsläget på planeringsnivå vad gäller upplåtelse av mark för entreprenörsbostäder.
Arbetskraftskriminalitet	1. Utveckla myndighetsöverskridande samverkan 2. Genom samverkansytior och kontakter bevaka utvecklingen	1. 2024-2025 2. Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	Införande av Lokal Operativ Samverkan (LOS) utreds 2024.
Organiserad brottslighet	1. Genom samverkansytior och kontakter (ex-vis EST, Beredningsgrupp, Valfärdsbrottsgrupp) bevaka utvecklingen 2. Vid behov bildande av arbetsgrupper för förebyggande insatser	Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	Utvecklingsarbete pågår inom Inköp och Upphandling avseende kontroll och uppföljning av leverantörer samt underleverantörer
Valfärdsbrott	1. Genomlysna förmåga att upptäcka, förebygga valfärdsbrott 2. Utvecklingsarbete mot bakgrund av genomlysningen	1. 2024 2. 2024-2025	Kommunledningsförv/ Strateg samhällsomställningskontoret	Införande av Lokal Operativ Samverkan (LOS) utreds 2024.
Olovlig andrahandsuthyrning	1. Bevaka utvecklingen genom fastighetsägarforumet och EST 2. Stötta fastighetsägare efter behov genom samordning av förebyggande insatser	1. Löpande 2. 2024	Kommunledningsförv/ Strateg samhällsomställningskontoret	
ANDTS	1. Aktuell lägesbild upprätthålls och förebyggande insatser genomförs och följs upp	1. Årlig process	Socialförvaltningen/ preventionssamordnare	Arbete sker genom arbetsgrupp bestående av representanter från olika förvaltningar, Regionen, LTU och Polisen

Risk/Problem	Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Kommentar
Unga i riskzon	1. Genom samverkans- ytor och kontakter (ex-vis EST, Berednings- grupp) upprätthålla aktuell lägesbild 2. Preventionsinsatser utifrån aktuell lägesbild och händelser 3. Kunskapshöjande insatser för relevanta verksamheter avseende gängkriminalitet	1. Löpande 2. Löpande 3. 2024	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare, Preven- tionssamordnare	Projekt fältverksamhet pågår inom socialför- valtningen under 2024 för att bygga upp en stadigvarande verksam- het med start 2025. Projekt Prevention i samverkan (PiS) pågår 2022-2025 mellan skola och socialtjänst. Fokus på tidig upptäckt av unga i grundskoleålder som riskerar en ogynn- sam utveckling.
Våldsbejakande extre- mism	1. Framtagande av ny lokal lägesbild 2. Införliva lokal läges- bild och aktiviteter i nästkommande samlade lägesbild och åtgärds- plan	2024-2025	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	
Ordningsstörningar	1. Genom samverkans- ytor och kontakter (ex-vis EST, Berednings- grupp) upprätthålla aktuell lägesbild 2. Vid behov bildande av arbetsgrupp för orsaksanalys, åtgärder och uppföljning 3. Söka tillstånd för ord- ningsvaksområde på relevanta ytor i Centrum	1. Löpande 2. Löpande 3. 2024	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	
Brott i parrelation, fokus på mäns våld mot kvinnor	1. Undersöka mellanrum och främja samverkan	Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	
Skadegörelse, inklusive klotter	1. Bevaka utvecklingen genom EST, Berednings- grupp och fastighetsä- garforumet. 2. Stötta fastighetsägare och andra aktörer efter behov genom samord- ning av förebyggande insatser 3. Undersöka förutsätt- ningar att förbättra kostnadskontrollen avseende skadegörelse	Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	Avseende kommunens fastigheter sker löpande arbete av Infrastruktur- och service-förvaltning- ens samordnare mot klotter

Risk/Problem	Åtgärd	Tidplan	Ansvarig	Kommentar
Inbrott	1. Upprätthålla aktuell lägesbild genom EST, Beredningsgrupp och fastighetsägarforumet. 2. Vid behov bildande av arbetsgrupp för orsaksanalys, åtgärder och uppföljning.	Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	
Övrig brottslighet, brottsutveckling, social oro, utvecklingsarbete m m	1. Genom EST, Beredningsgrupp, Fastighetsägarforum, Vålfärdsbrottsgrupp och andra relevanta samverkansytor och kontakter bevaka utvecklingen och upprätthålla aktuell lägesbild samt förmåga att vidta åtgärder på kort och lång sikt. 2. Vid behov bildande av arbetsgrupp för orsaksanalys, åtgärder och uppföljning. 3. Fortsatt utvecklings- och implementeringsarbete avseende EST. 4. Utveckla samverkan med andra offentliga aktörer, civilsamhället och näringslivet i syfte att stärka lägesbilsarbetet och förmåga att vidta effektiva åtgärder	Löpande	Socialförvaltningen/ Brottsförebyggande samordnare	

Information om kompetenscentrums verksamhetsplan

Ärendenr 2025/139-3.9.0.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga information om kompetenscentrums verksamhetsplan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

En verksamhetsplan har upprättats som ett stöd för uppbyggandet och implementeringen av ett Kompetenscentrum i socialförvaltningen.

Kompetenscentrum ska bidra till att säkerställa kvalitet i utförandet av vård, stöd- och omsorgsinsatser till dem vi finns till för. Uppdraget är att skapa förutsättningar för medarbetare inom vård, stöd och omsorg att i olika lärandemiljöer utvecklas i yrket.

Kompetenscentrums verksamhet har ett nära samband med målinriktade aktiviteter i socialnämndens verksamhetsplan för att säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag.

Vidare finns samband och beroende med socialförvaltningens kompetensförsörjningsplan. Kompetenscentrums målinriktade aktiviteter följer socialnämndens årshjul och rutin för verksamhetsplanering och uppföljning. Rapportering av Kompetenscentrums verksamhet kommer att ske genom tertialrapportering till socialnämndens verksamhetsplan.

Beskrivning av ärendet

Kompetenscentrum är en paraplyorganisation i socialförvaltningen med uppdraget att samordna och organisera behov av introduktion, utbildning och övriga kompetenshöjande insatser för medarbetare inom vård, stöd och omsorg. Kompetenscentrums verksamhet sker i nära samarbete med berörda verksamheter i socialförvaltningen. Kompetenscentrum är organiserad till socialförvaltningens kompetensförsörjningsenhet som har det samordnande ansvaret. Socialförvaltningens kompetensråd ansvarar för den strategiska styrningen av Kompetenscentrums verksamhet. En resurstillsättningsgrupp finns med ansvar att möjliggöra och säkerställa intern kompetens utifrån identifierade behov av utbildning eller andra kompetenshöjande insatser.

En kompetensgrupp har bildats med uppdrag att utgöra en beredande funktion för resurstillsättningsgruppen och socialförvaltningens kompetensråd. Kompetensgruppen ansvarar för att i en behovsprocess

identifiera behov av kompetenshöjande insatser. Kompetensgruppen föreslår en årlig planering för aktiviteter inom ramen för Kompetenscentrum.

Visionen är att lärande och utveckling genom arbetslivet ger arbetsglädje och kvalitet. De bärande principerna är att bidra till en inkluderande och hållbar arbetsmarknad. Det förutsätter att aktiviteterna inom ramen för Kompetenscentrum på olika sätt bidrar till en ökad jämställdhet, en ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och en minskad diskriminering på arbetsmarknaden.

Kompetenscentrums pedagogiska grund bygger på forskning om lärande och kompetensutveckling i arbetslivet. Introduktion och utbildningar som tas fram bygger på agil metod och iterativ process. Målsättningen är att Kompetenscentrums samlade organisering för introduktion, utbildning och lärande i arbetslivet ska vara tillgängligt och anpassat till olika medarbetares behov och förkunskaper. Kompetenscentrum erbjuder ett brett utbildningsutbud för kompetenshöjande insatser till medarbetare inom vård, stöd och omsorg.

Kompetenscentrum ska bidra till utveckling av nya arbetssätt och samverkansformer i syfte att motivera medarbetare till ökad kompetens och lärande i arbetet. I uppdraget ingår att initiera och/eller att delta vid behovskartläggningar för att säkerställa socialförvaltningens kompetensförsörjning.

Kompetenscentrum bistår med stöd och hjälp till socialförvaltningens verksamheter exempelvis vid behov av förändrade arbetssätt, nya yrkesroller, karriärvägar, pilotprojekt och andra satsningar inom kompetensområdet.

Kompetenscentrum ska bidra till utveckling av alternativa lärmiljöer, studieformer och utbildning på arbetsplatserna för att säkerställa kvalitet och kompetens i verksamheterna. Uppdragsutbildningen som ingår i Kompetenscentrums utbildningsutbud är fortsatt viktig, dels för att öka organisationens formella kompetens, dels för den enskilde medarbetarens konkurrenskraft på arbetsmarknaden men den behöver kompletteras med alternativa lärmiljöer.

Dialog

Interna dialoger har skett med verksamheterna i samband med framtagandet av verksamhetsplan och för att fastställa Kompetenscentrums organisation. Ärendet har behandlats vid fora för information och förhandling med fackliga samverkansparter i förvaltningsövergripande samverkan.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsplan 2025 – 2027 Kompetenscentrum, SOC Hid: 2025.1962

Lisbeth Wiklund
Kvalitetsstrateg

Beslutet skickas till

Socialförvaltningens ledningsgrupp.

Verksamhetsplan 2025 – 2027

Kompetenscentrum

Innehållsförteckning

Inledning	3
Verksamhetsplanens syfte	3
Kompetenscentrum	3
Uppdrag	3
Vision	3
Bärande principer	4
Samband och beroende	4
Arbetsätt och verksamhetens nytta	4
Målgrupp	5
Avgränsning	5
Pedagogisk grund och metodik	5
Agil metodik	5
Iterativ process	5
Learning by doing	7
Motivation och lärande	7
Lärande och kompetensutveckling i arbetslivet	7
Alternativa lärmiljöer i Kompetenscentrum	8
Kompetenscentrum som nav för lärande och utveckling	9
Utbildningsutbud	9
Uppdragsutbildningen	10
E-utbildningar	12
Verksamhetsnära utbildningar	12
Lärboxar	12
Organisation	12
Verksamhetsansvar	12
Strategisk styrning	13
Resurstillsättningsgrupp	13
Kompetensgrupp	13
Interna kompetenser	13
Övriga resurser och samverkan	14
Mål och uppföljning	14
Mål 2025 – 2027	14
Uppföljning 2025 – 2027	15
Aktivitetsplan 2025	16
Kompetenscentrums budget	17

Inledning

Kompetensförsörjningen inom vård, stöd och omsorg är tveklöst välfärdssektorns största utmaning. Socialförvaltningen har sedan flertalet år svårt att rekrytera undersköterskor och stödassistenter till socialförvaltningens verksamheter för vård, stöd och omsorg. Många anställda saknar den utbildning och kompetens som krävs i arbetet och är inte rustade för den omställning som sker i vård, stöd och omsorg. En god kvalitet och en personcentrerad vård, stöd och omsorg förutsätter att medarbetarna har den kompetens som krävs för yrket. Omställningen till nära vård innebär att det kommunala uppdraget förändras, vilket ger ökade krav på anställdas kompetens. Framtidens vård, stöd och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning ska vara uppbyggt på forskning och beprövad erfarenhet. Det i sin tur kommer att öka kraven på kompetens i yrkesutövningen. För att socialförvaltningen ska kunna bedriva verksamhet enligt grunduppdrag och gällande lagstiftning krävs en långsiktig strategi men också insatser på kort sikt för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Inrättandet av ett Kompetenscentrum i socialförvaltningen är ett sätt att säkerställa kompetens och tillgodose medborgares behov av vård, stöd och omsorg i Luleå kommun.

Verksamhetsplanens syfte

Syftet med verksamhetsplanen är att utveckla och implementera Kompetenscentrum i socialförvaltningen.

Kompetenscentrum

Kompetenscentrum ska bidra till att säkerställa kvalitet i utförandet av vård, stöd- och omsorgsinsatser till dem vi finns till för.

Uppdrag

Kompetenscentrums uppdrag är att skapa förutsättningar för medarbetare inom vård, stöd och omsorg att i olika lärandemiljöer utvecklas i yrket.

Kompetenscentrum samordnar introduktion, utbildning och kompetensutveckling för medarbetare inom utförarverksamhet vård, stöd och omsorg. Kompetenscentrum ansvarar för socialförvaltningens kursadministration i systemet utbildningar & event. Kompetenscentrum ansvarar för information och aktivitetsflöde i egen flik under gruppen Rekrytering – Utbildning – Introduktion – Socialförvaltningen, på intranätet.

Vision

Lärande och utveckling genom arbetslivet ger arbetsglädje och kvalitet.

Bärande principer

Kompetenscentrum ska bidra till en inkluderande och hållbar arbetsmarknad. Det förutsätter att aktiviteterna inom ramen för Kompetenscentrum på olika sätt bidrar till en ökad jämställdhet, en ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och en minskad diskriminering på arbetsmarknaden.

Jämställdhet handlar om att kvinnor och män ska ha likvärdiga förutsättningar och möjligheter på arbetsmarknaden, jämställd utbildning och personlig utveckling.

Tillgänglighet handlar om att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i utbildning och i arbetslivet på likvärdiga villkor.

En minskad diskriminering handlar om att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Samband och beroende

Kompetenscentrums verksamhet har ett nära samband och beroende med:

- En väg in – en kvalitetssäkrad rekrytering och introduktion.
- #blommaut - möjlighet till breddad karriärväg i socialförvaltningen.
- Socialförvaltningens kompetensförsörjningsplan.
- Socialnämndens mål att säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppgifter.

Arbetsätt och verksamhetens nytta

Kompetenscentrums pedagogiska grund och arbetsätt ger verksamheten nytta när det gäller att:

- Förbättra patientsäkerheten. Genom att utbilda medarbetare i grundläggande vårdprinciper och rutiner för att minska risken för brister i omvårdnaden
- Öka kvaliteten på vård, stöd och omsorg. Välutbildade medarbetare kan ge bättre och mer professionellt omhändertagande.
- Främja arbetsmiljön. När medarbetare känner sig säkra och kompetenta i sina arbetsuppgifter, ökar trivselen och arbetsmoralen.
- Möta lagkrav och standarder. Många vård-, stöd- och omsorgsverksamheter är skyldiga att följa specifika regler och rutiner, kompetenshöjande insatser hjälper till att uppfylla dessa krav.
- Stödja karriärutveckling. Genom att erbjuda utbildning och utvecklingsmöjligheter kan medarbetare avancera i sin yrkesutveckling.

- Stärka språkkompetensen i svenska. Arbetet med att hitta former för att utveckla språkutbildning till våra befintliga medarbetare sker kontinuerligt med olika samarbetspartners. Det långsiktiga målet är att stärka språkkompetensen i svenska samt öka antalet utbildade inom vård, stöd och omsorg.

Målgrupp

Den primära målgruppen är medarbetare och chefer inom socialförvaltningens utförarverksamheter för vård, stöd och omsorg. Den sekundära målgruppen är övriga medarbetare och chefer i socialförvaltningen.

Avgränsning

Kompetenscentrum omhändertar inte Yrkesresan som är en nationell satsning med regionalt genomförande för lokal kompetens. Initialt omhändertar inte Kompetenscentrum utbildningsinsatser för medarbetare och chefer till den sekundära målgruppen.

Pedagogisk grund och metodik

Kompetenscentrums pedagogiska grund bygger på forskning om lärande och kompetensutveckling i arbetslivet. Introduktion och utbildningar som tas fram till Kompetenscentrums utbud bygger på agil metod och iterativ process.

Agil metodik

Den agila metodiken vid framtagandet av utbildningar kännetecknas av hög grad av flexibilitet, många korta faser och aktiv användarmedverkan. Det agila arbetssätt innehåller löpande utvärderingar och delarna i utbildningen byggs stegvis upp. Det skapar större flexibilitet och anpassningsbarhet i förhållande till vad som efterfrågas av kunden eller uppdragsgivaren. Genom att löpande utvärdera och arbeta i korta faser finns möjlighet att leverera resultat successivt med nyfunna insikter och kunskaper. Delarna byggs sedan stegvis på med mer innehåll och blir på så sätt anpassade utifrån kundens behov av utbildningsinsats.

Iterativ process

Ordet iterativ betyder upprepande. En iterativ process innebär att upprepa en sekvens eller en cykel av processen om och om igen för att nå det önskade resultatet.¹ När ett team följer en iterativ process innebär det att kontinuerligt under arbetets gång fokusera på att förbättra sin produkt eller sin design. Det betyder att ständigt testa sin produkt, eller sin prototyp vilket är förstadiet till en

¹ Överskådlig bild av iterativ process, sidan 7.

färdig produkt, för att sedan kunna utvärdera produktens styrkor, svagheter och identifiera möjligheter till förbättring i en SWOT-analys².

På den mest grundläggande nivån så förlitar sig den iterativa processen på en kontinuerlig cykel av planerande, analys, testande och utvärdering. Den iterativa processen startar alltid med planering och insamling av alla krav som finns på slutprodukten.

Planering och insamlande av krav

I det första steget tas en karta fram över de primära kraven som kunden eller uppdragsgivaren har på slutprodukten. I det här steget sker insamling av relevant dokumentation och en plan med tidslinje fastställs för den första iterativa cykeln.

Analys och design

I det här steget fastställs alla behoven som finns för arbetet och produkten. Här skapas en struktur för arbetet som gör alla inblandade aktörer och parter nöjda.

Genomförande – spridning

Under implementeringen utvecklas den funktionalitet och design som krävs för att möta kundens behov och målsättningen med utbildningen.

Testning

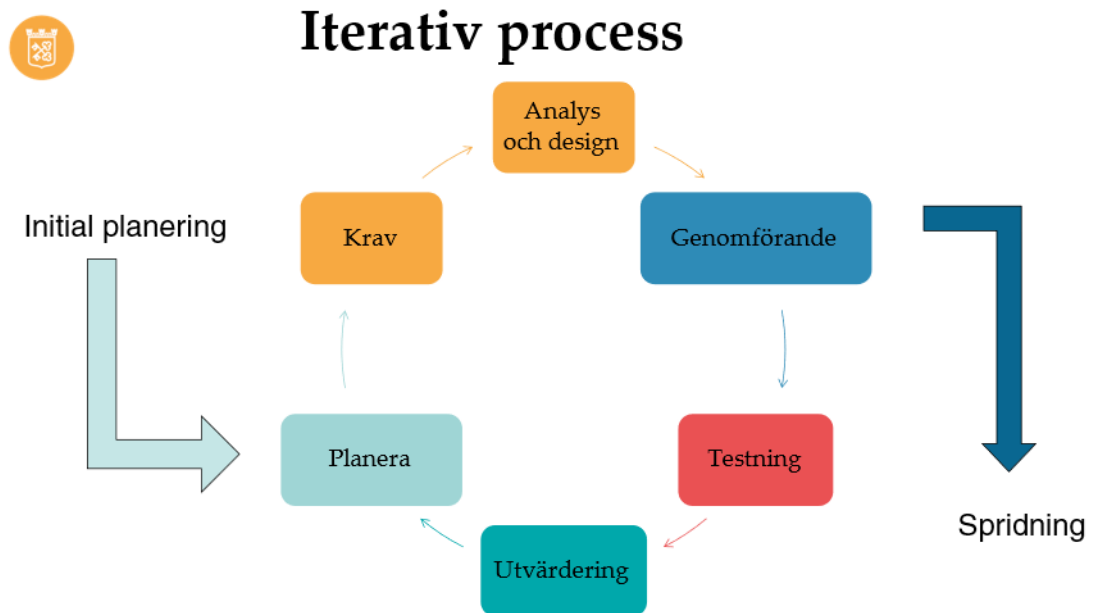
I det fjärde steget identifieras eventuella problem, samt var i processen eller i designen av produkten som problemet finns. Vid testning av produkten så gör den i relation till de förväntningar som finns på produkten. Relevanta aktörer, användare och produkttestare får alla yttra sig i frågan.

Utvärdering

Slutligen så jämförs iterationens resultat med de krav och förväntningar som finns på produkten. Efter att ha genomgått alla fem steg så är det dags att gå vidare till nästa cykel.

Enligt den iterativa processen börjar allt om från början med steget planering och krav. Skillnaden är att i nästa runda finns bättre koll på vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra med produkten (utbildningen). Det blir på så sätt lättare att göra de modifieringar som krävs för att ta en närmare målbilden. Det är viktigt att alltid ägna tid och fokus åt att identifiera lärdomar från den föregående iterationen, för att applicera den kunskapen i den kommande cykeln.

² Förkortningen SWOT står för engelskans Strengths, Weaknesses, Opportunities och Threats.

Learning by doing

En metod, fritt översatt till learning by doing härstammar från , en av 1900-talets mest inflytelserika pedagogiska tänkare. Metoden handlar om att lära genom att göra. Ett begrepp inom pedagogiken som avser synsättet att lärande kan fördjupas genom omfattande inslag av färdighetsträning och praktiska tillämpningsuppgifter. Det centrala i pragmatiska pedagogik var relationen mellan kunskap och handling, hans förslag om laboratorieskola och hans begrepp "learn to do by knowing and to know by doing".

Motivation och lärande

har inriktat sin forskning på vuxenutbildning, högre utbildning och arbetsliv och mer specifikt om motivation och lärande, övergången från studier till arbetsliv, lärares och simuleringsinstruktörers pedagogiska utveckling, medicinsk simulering i allmänhet och interprofessionellt lärande vid simulering i synnerhet, pedagogiska processer i vården samt lärande i emotionellt svåra situationer.

Lärande och kompetensutveckling i arbetslivet

centrala spår i forskningen har varit lärande och kompetensutveckling i arbetslivet. Fokus har varit att analysera och få kunskap om vad som kännetecknar en god och utvecklande arbetsplats.

Genom analys och kunskap kan arbetet och arbetsplatsen utformas på ett sätt som främjar både individens utveckling och en i vid mening effektiv verksamhet. Viktigt är då inte minst att skapa samspel mellan olika former av formell utbildning och ett informellt lärande i både vardagen och i arbetslivet.

Långsiktiga effekter

I sammanhanget har forskningen undersökt hur en kan skapa långsiktiga effekter av kompetensutveckling i arbetslivet. Effekter av kompetensutveckling uppstår inte med automatik. Många satsningar följs inte upp och kopplas inte till ett fortsatt lärande i vardagen. När så inte sker är sannolikheten stor att de avsedda effekterna uteblir både för deltagande individer och för verksamheten.

En mycket stor del av de kunskaper och den kompetens som utvecklas genom utbildning och andra former för kompetensutveckling tas helt enkelt inte tillvara i tillräcklig utsträckning. Detta är negativt både för individen och för den verksamhet där individen befinner sig. Det räcker alltså inte med att planera och genomföra bra utbildningar med motiverade deltagare – det krävs också att man arrangerar en utvecklande lärmiljö där det finns möjligheter till fortsatt lärande i det dagliga arbetet.

Livslångt lärande

En viktig utgångspunkt i forskning är att arbetslivet kan ha en nyckelroll för det livslånga lärandet – något som dock tyvärr inte uppmärksammats i tillräcklig grad. Det är nämligen för många människor genom arbetet som de kan få möjlighet att på nytt delta i utbildning eller andra lärandeaktiviteter efter avslutad skolgång. Detta visar sig också för många vara "en kick" för fortsatt lärande också utanför arbetet. En effekt av lärande i arbetslivet är också att även personer med kort formell utbildningsbakgrund, som vanligen kan vara svåra att motivera för vidareutbildning, kan få ett intresse för att delta i läraaktiviteter och bli nyfikna på att lära sig ännu mer.

Alternativa lärmiljöer i Kompetenscentrum

Kompetenscentrum med inspiration av erbjuder en lärmiljö där kunskap aktivt skapas av deltagarna. Kortare teoripass varvas med praktiska övningar i reella vårdssituationer och verklighetsnära miljöer. Vidare ingår reflektion över läromomenten som bidrar till motivation och delaktighet. I kombination med den pedagogiska grunden och modellen skapas alla utbildningar tillsammans med ämnesexperter och medarbetare från verksamheterna som också fungerar som internutbildare. Kompetenscentrums lärmiljö bygger på så sätt både på evidensbaserad och verksamhetsnära kunskap samt förbättringskunskap genom agil metodik och iterativ process.

Målsättningen är att Kompetenscentrums samlade organisering för introduktion, utbildning och lärande i arbetslivet ska vara tillgängligt och anpassat till olika medarbetares behov och förkunskaper. Kompetenscentrum erbjuder ett brett utbildningsutbud för kompetenshöjande insatser till medarbetare inom vård, stöd och omsorg.

Kompetenscentrum som nav för lärande och utveckling

Utöver de utbildningar som beskrivs i nästa avsnitt fungerar Kompetenscentrum som en plattform eller ett nav för lärande, utveckling och erfarenhetsutbyte. Kompetenscentrum arbetar aktivt med omvärldsbevakning, deltar i nätverk och främjar samarbeten med lärosäten och forskning.

Kompetenscentrum ska bidra till utveckling av nya arbetssätt och samverkansformer i syfte att motivera medarbetare till ökad kompetens och lärande i arbetet. I uppdraget ingår att initiera och/eller att delta vid behovskartläggningar för att säkerställa socialförvaltningens kompetensförsörjning. Kompetenscentrum bistår med stöd och hjälp till socialförvaltningens verksamheter exempelvis vid behov av förändrade arbetssätt, nya yrkesroller, karriärvägar, pilotprojekt och andra satsningar inom kompetensområdet.

Kompetenscentrum erbjuder en möjlig karriärväg³ för erfarna och/eller seniora medarbetare genom att anlitas för uppdrag som interna utbildare.

Kompetenscentrum ska bidra till utveckling av alternativa lärmiljöer, studieformer och utbildning på arbetsplatserna för att säkerställa kvalitet och kompetens i verksamheterna. Uppdragsutbildningen som ingår i Kompetenscentrums utbildningsutbud är fortsatt viktig, dels för att öka organisationens formella kompetens, dels för den enskilde medarbetarens konkurrenskraft på arbetsmarknaden men den behöver kompletteras med alternativa lärmiljöer.

Utbildningsutbud

Utbildningarna och lärboxarna som beskrivs nedan utgör basen i Kompetenscentrums utbud verksamhetsåren 2026 – 2028. Genom ett agilt arbetssätt kan utbildningsutbudet anpassas utifrån behov som uppkommer i verksamheten. Det gäller dels utbildningarnas innehåll, dels val av pedagogisk metod och lärmiljö. Undantaget är uppdragsutbildningen som håller en nationell programstruktur för vård och omsorgsutbildning.

³ Sidan 16, om interna kompetenser.

Uppdragsutbildningen

I socialförvaltningen finns medarbetare med varierande utbildningsbakgrund och erfarenhet. För de som helt eller delvis saknar den utbildning som krävs för befattningen undersköterska/stödassistent finns möjlighet att på arbetstid studera i socialförvaltningens uppdragsutbildning. Uppdragsutbildningen är reglerat i ett avtal mellan socialförvaltningen och vuxenutbildningen i Luleå kommun där behöriga vårdlärare ansvarar för undervisningen.

Pedagogiskt stöd och inläsningsstöd

Avtalet reglerar erbjudande om pedagogiskt stöd till medarbetare i behov av stöd, exempelvis vid studieovana eller om medarbetaren har andra utmaningar som kan påverka studieresultatet. För medarbetare som är otrygga i svenska språket kan inläsningsstöd erbjudas.

Utbildningen ger eleven en formell och nationell utbildning för att arbeta som undersköterska inom äldreomsorg och inom hälso- och sjukvård, skötare inom psykiatrisk vård, personlig assistent, boendestödjare och stödassistent. Totalt ska medarbetaren studera 1 500 gymnasiepoäng och det finns olika alternativa studievägar för medarbetaren. Gemensamt för alla är att medarbetaren studerar i en nationell betygsskala.

Inledande kartläggning

Inom uppdragsutbildningen erbjuds och rekommenderas medarbetare att inleda sin studieresa med en inledande kartläggning. Den inledande kartläggningen kan göra det möjligt för en individ som överväger att börja studera att få en överblick över sin studieplan. En individ ska inte behöva läsa det hen redan kan. Den inledande kartläggningen hjälper medarbetaren till en ändamålsenlig väg genom utbildningssystemet.

Sammanhållen utbildning 1500 poäng

Utbildningen är sammanhållen och medarbetaren ingår i en klass som studerar 40 procent av sin arbetstid under tre terminer. Utbildningen följer Skolverkets kunskapskrav och Socialstyrelsens bestämmelser.

Kombinationsutbildning

Kombinationsutbildningen riktar sig till medarbetare som har betyg motsvarande årskurs 6 i svenska (SFI D nivå). I kombinationsutbildningen studerar medarbetare vård- och omsorgskurser i kombination med svenska med målet att utbilda sig till undersköterska. Den totala utbildningstiden varierar då den är individuellt anpassad utifrån medarbetarens förutsättningar med hänsyn till språknivå och yrkeserfarenhet.

Kurser i vård och omsorgsutbildning

Uppdragsutbildningen har ett studiealternativ som är mer flexibelt där medarbetarna kan studera de kurser de saknar för att uppnå 1500 poäng. Studietiden är individuell, beroende på medarbetarens tidigare utbildning och erfarenhet samt i vilken utsträckning de har möjlighet att studera på arbetstid. Kurserna följer Skolverkets kunskapskrav och Socialstyrelsens bestämmelser.

Specialistutbildningar på eftergymnasial nivå

För medarbetare som har en formell vård och omsorgsutbildning på gymnasienivå finns möjligheten att studera till specialiserad undersköterska vid yrkeshögskola. Medarbetaren ansöker till aktuell utbildning och lärosäte efter beslut från närmaste chef.

Insatser för att stärka svenska språket

Uppdragsutbildningen genomför språkutvecklande insatser i syfte att stärka medarbetare i svenska språket. På individnivå blir medarbetare säkrare och tryggare med det svenska språket, vilket kan bidra till att de stanna kvar i yrket. Det innebär även en strukturell påverkan, att hela arbetslag tänker på att använda enklare svenska.

Språkverktyget Lingio

Socialförvaltningen har möjlighet att erbjuda språkverktyget Lingio. Lingios utbildningspaket innehåller branschsäkrade kurser i yrkessvenska och grundläggande kurser inom vård och omsorg med inbyggt språklexikon. Kurserna genomförs i en mobilbaserad utbildningsplattform.

Språkombudsutbildning

En insats är språkombudsutbildning. Utbildningen ger kunskaper och praktiska verktyg på temat språk och kommunikation samt språkutvecklande arbetssätt. Med hjälp av arbetsplatsuppdrag undersöker de blivande språkombuden kommunikationen och språksituationen på sina arbetsplatser. Tillsammans med sin chef tar de också fram en handlingsplan för hur rollen som språkombud, och det språkutvecklande arbetssättet, ska implementeras på bästa sätt. Utbildningen innehåller kunskaper om hur vuxna lär sig ett andraspråk och vilka hinder som är vanliga för språkinläring.

E-utbildningar

Kompetenscentrum ansvarar för att sammanställa aktuella E-utbildningar för medarbetare som arbetar i vård, stöd och omsorg. Detta för att underlätta vilka utbildningar som finns. Prioriteringen av vilka utbildningar som ska genomföras och under vilken tidsram styrs av verksamheten och den enskilde medarbetarens behov. Kompetenscentrum rekommenderar att medarbetaren har tillgång till stöd av exempelvis en kollega före och under E-utbildningen i de fall någonting upplevs svårt.

I en föränderlig omvärld med snabb teknikutveckling tar Kompetenscentrum höjd för ett förändrat behov av introduktioner och kompetensutveckling samt på vilket sätt vi behöver utveckla verksamheten för att möta de nya behoven och erbjuda moderna arbetssätt.

Alla e-utbildningarna finns i systemet Utbildningar & Event med förvald prioriteringsordning för olika yrkesgrupper samt i Kompetenscentrums broschyr.

Verksamhetsnära utbildningar

Med verksamhetsnära utbildning avses socialförvaltningens interna introduktion och övriga utbildningar med särskilt utsedda internutbildare. Utbildningarna sker i grupp. Beroende på utbildning varvas teori med praktiska moment. Kompetenscentrum ansvarar för att sammanställa vilka utbildningar som finns och även dessa finns i broschyren som beskrivs ovan.

Lärboxar

Lärboxarna ger kunskap i vanligt förekommande vårdmoment och innehåller också medicintekniskt material. Lärboxar är framtagna för kunskapshöjande insatser på arbetsplatserna och finns för utlåning. Vilka lärboxar som är framtagna finns beskrivna i broschyren över alla utbildningar som finns att tillgå.

Organisation

Kompetenscentrum är en paraplyorganisation i Socialförvaltningen med uppdraget att samordna och organisera behov av introduktion, utbildning och övriga kompetenshöjande för medarbetare inom vård, stöd och omsorg. Kompetenscentrums verksamhet sker i nära samarbete med berörda verksamheter i socialförvaltningen.

Verksamhetsansvar

Kompetenscentrum är organiserad till socialförvaltningens kompetensförsörjningsenhet som har det samordnande ansvaret.

Strategisk styrning

Socialdirektörens kompetensråd ansvarar för den strategiska styrningen för Kompetenscentrums verksamhet.

Resurstillsättningsgrupp

Resurstillsättningsgruppen ansvarar för att möjliggöra och säkerställa intern kompetens utifrån identifierade behov av utbildning eller andra kompetenshöjande insatser.

Kompetensgrupp

Kompetensgruppen har en beredande funktion för resurstillsättningsgruppen och socialdirektörens kompetensråd. Kompetensgruppen ansvarar för att i en behovsprocess identifiera behov av kompetenshöjande insatser samt föreslår en årlig planering för aktiviteter inom ramen för Kompetenscentrum.

Interna kompetenser

Medarbetare med särskilda kompetenser och roller inom socialförvaltningen verkar som interna utbildare inom Kompetenscentrum.

Enhet förebyggande stöd vuxna erbjuder resurser i form av metodutvecklare och kognitiva stödteamet för introduktion och fortbildning till medarbetare inom vård, stöd och omsorg. Beroende av utbildningsbehov kan även andra yrkesprofessioner avropas till utbildning. Några exempel är:

Verksamhetsområdena vård och omsorg, stöd och service samt socialpsykiatri, stöd och assistans erbjuder kompetens i form av måltidsutvecklare, specialistundersköterskor, erfarna och/eller seniora medarbetare för kompetenshöjande insatser till nya och/eller mindre erfarna kollegor. Att verka som internutbildare är att betrakta som en karriärväg för medarbetare i vård, stöd och omsorg.

Verksamhetsområdet Hälso- och sjukvård erbjuder resurser i form av sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut till Kompetenscentrum.

I övrigt finns förvaltningsövergripande stödfunktioner som kan ha en roll i utbildningssatser inom ramen för Kompetenscentrum.

Nätverk för interna kompetenser

Kompetenscentrum kan skapa förutsättningar för nätverk för interna utbildare med ansvar för olika verksamhetsnära utbildningar. Nätverkens sammansättning och mötesfrekvens fastställs utifrån behov för aktuell utbildning eller samordning. Samordnaren är sammankallande och administrativt ansvarig för

samtliga nätverk i syfte att säkerställa Kompetenscentrums verksamhetsidé, vision och bärande principer.

Övriga resurser och samverkan

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen (AUF) erbjuder vårdlärarkompetens i uppdragsutbildningen enligt avtal.

Ansvariga för socialförvaltningens uppdragsutbildning och vårdlärare har regelbundet möten för planering av uppdragsutbildningen.

Mål och uppföljning

Kompetenscentrums verksamhet har ett nära samband med målinriktade aktiviteter i Socialnämndens verksamhetsplan för att säkerställa kompetensförsörjningen för att klara verksamhetens grunduppdrag.

Vidare finns samband och beroende med socialförvaltningens kompetensförsörjningsplan. Kompetenscentrums målinriktade aktiviteter följer socialnämndens årshjul och rutin för verksamhetsplanering och uppföljning.

Mål 2025 – 2027

- Kompetenscentrum är implementerad och känd i socialförvaltningen.
- Kompetenscentrum ska vara ett nav för introduktion, utbildning, lärande och utveckling i arbetslivet.
- Kompetenscentrum ska samla socialförvaltningens arbete med introduktion, utbildning och kompetensutveckling under ett gemensamt paraply och beskriven organisation.
- Utbildningsinsatser ska ske både i form av e-utbildningar och fysisk utbildning i klass- och metodrumsmiljö och på arbetsplatser.
- Både nya och befintliga medarbetare ska ges möjlighet till introduktion och kompetensutveckling under hela året.
- Kompetenscentrum ska bidra till att socialförvaltningen är en lärande organisation och att kunskaperna är evidensbaserade.
- Kompetenscentrum ska bidra till att socialförvaltningens arbetsgivarvarumärke stärks.
- Kompetenscentrum ska bidra till ökad patient- och brukarsäkerhet och förbättrad kvalitet.
- Kompetenscentrum ska bidra till höjd kompetens och därmed bättre arbetsmiljö.

Uppföljning 2025 – 2027

Uppföljning av Kompetenscentrums verksamhet bygger på följande indikatorer där samtliga även har fördelning kvinnor respektive män.

- Andelen undersköterskor/stödassistenter ska öka.
- Antal uppnådda poäng inom uppdragsutbildningen.
- Antal medarbetare som genomfört utbildning i basal omvårdnad.
- Antal medarbetare som genomfört utbildning i trygg och säker förflyttning.
- Antal medarbetare som genomfört delegeringsutbildning.
- Antal medarbetare som får delegering.
- Andelen chefer och medarbetare inom utförarverksamhet som har kännedom om Kompetenscentrum (utgångsvärde för indikator).

Uppföljning av Kompetenscentrums utbildningar bygger på följande delar:

- Kvantitativ och kvalitativ uppföljning av utbildningarna. Fokus på tillgänglighet, upplevd kvalitet och effekt för medarbetare och för verksamhet.
- Att socialförvaltningens chefer är nöjda med den utbildning och de utbildningsformer som erbjuds till medarbetarna. Uppföljningen är kvalitativ och sker i dialog med cheferna.

Uppföljning av olika utbildningars tillgänglighet, kvalitet och effekt är svårt att jämföra. Uppföljningen bör därför jämföras över tid för att synliggöra inte bara årets resultat utan också tendenser eller trender i någon riktning. Att mäta chefernas nöjdhet är också svårt. Initialt sker uppföljningen som en temperaturmätare av året som gått, förväntningar och förslag på förändringar.

Aktivitetsplan 2025

Aktivitetsplanen ger en färdriktning över planerade aktiviteter och leveranser första året och kommer därefter löpande att uppdateras.

Aktivitet	Beskrivning	Tidpunkt
SLG kompetensråd godkänner VP.		11 juni
Fastställa organisation och mötesstruktur.	Utse representanter till nätverk/grupper som ingår i organisationen. Planera för uppstart.	juni
Samordnaren och SSK med ansvariga chefer.	Identifiera, beskriva och fastställa processer och rutiner som behövs för att säkra KC:s verksamhet. Exempelvis: utlån av lärboxar och kunskapsförmedling, framtagande av utbildning, hur KC får vetskap och kan bidra med stöd inom kompetensförsörjningsområdet	Uppstart augusti
Kommunikationsplan	Internt stöd som säkerställer att kommunikationsinsatser sker i rätt tid, i rätt kanal och till rätt målgrupp.	juni 2025 – augusti
Information till SN	Information om innehåll i VP för Kompetenscentrum.	Augusti
Works-shop	Uppstart med nätverk/grupper som ingår i KC. Dialog om arbetsformer/erfarenhetsutbyte.	september - oktober
Omvärldsbevakning	Följa rutin för verksamhetsplanering.	augusti
Tertialrapportering SN verksamhetsplan	Analys till SN verksamhetsplan.	deadline 22 augusti
SLG kompetensråd, beslutsärende.	Beslut om framtagna arbetsprocesser och rutiner kopplade till KC:s verksamhet.	november
Uppföljning och utvärdering.	Sammanställa och analysera resultat.	november - december
Tertialrapportering SN verksamhetsplan.	Analys till SN verksamhetsplan.	deadline 15 december

Kompetenscentrums budget

När det gäller lönekostnader finns budgeterat för två anställda, en sjuksköterska och en samordnare. Kostnaderna är fördelade på den verksamhet som har arbetsgivaransvaret, vilket för sjuksköterskan är verksamhetsområdet hälso- och sjukvård, för samordnaren är enhet kompetensförsörjning. Kompetenscentrum är en paraplyorganisation med ett gemensamt åtagande i socialförvaltningen. Det innebär att kostnader för interna utbildare finansieras i ordinarie verksamhet.

Kompetenscentrum ansvarar för socialförvaltningens övergripande utbildningsbudget motsvarande 2 miljoner kronor årligen. Utbildningsbudgeten växlas upp med ersättning som betalas ut av utbildningsanordnare för att socialförvaltningen tar emot elever i arbetsplatsförlagt lärande (APL).

Socialdirektörens kompetensråd beslutar årligen vilka satsningar som ska genomföras inom ramen för den övergripande utbildningsbudgeten. Kompetenscentrum är i behov av nationellt stöd med extern finansiering för att möta behovet av kompetenshöjande insatser. Budgeten för uppdragsutbildningen finansieras till stor del av statsbidraget Äldreomsorgslyftet. Dessvärre finns i dagsläget inget statsbidrag som ersätter lönekostnader för medarbetare som inte omfattas av Äldreomsorgslyftet. Vidare finns inga statsbidrag för utbildningsvikariat när ordinarie medarbetare är i utbildning. Detta innebär att en stor andel av kostnaderna vid utbildningsverksamhet är lönekostnader för ordinarie medarbetare i utbildning och vikarier som täcker upp i verksamheten. Dessa kostnader täcks i dag av verksamheterna.

Socialförvaltningen i Luleå ligger på en nivå om cirka 10 miljoner kronor årligen för uppdragsutbildningen och lönekostnader i samband med utbildning. Därutöver kommer kostnader för lokal och drift.

För att fortsätta bedriva utbildningsverksamhet i nuvarande och eventuellt ökande volym är extern finansiering en förutsättning.

Information om drogthaneundersökning

Ärendenr 2025/996-3.9.2.4

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen om drogthaneundersökning till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden delges information om drogthaneundersökning.

Drogthaneundersökningen genomfördes under hösten 2024 i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet. Länsstyrelsen Norrbotten genomförde undersökningen som sedan sammanställdes av Statisticon AB på uppdrag av Luleå kommun. Informationen kommer bestå av redogörelse av resultat och jämförelse med 2022 års kommunresultat samt rikets resultat.

Ulrika Nygård

Samordnare inom prevention och brottsförebyggande arbete

Andreas Jönsson

Samhällsstrateg Social hållbarhet

Redovisning av lokal drogvaneundersökning

Luleå kommun år 2024

Bakgrund

- Genomfördes hösten 2024 i åk 9, åk 2 gymnasiet i både kommunala och privata skolor.
- Svarsfrekvens: 63 % i grundskolan, 57 % i gymnasiet.
- Genomförande: webbformulär på skolan.
- Datainsamling av Länsstyrelsen Norrbotten, sammanställt av Statisticon på uppdrag av Luleå kommun.
- God tillförlitlighet
- Kommunens Drogvaneundersökningar: [Enkäter och undersökningar - Luleå kommun](#)

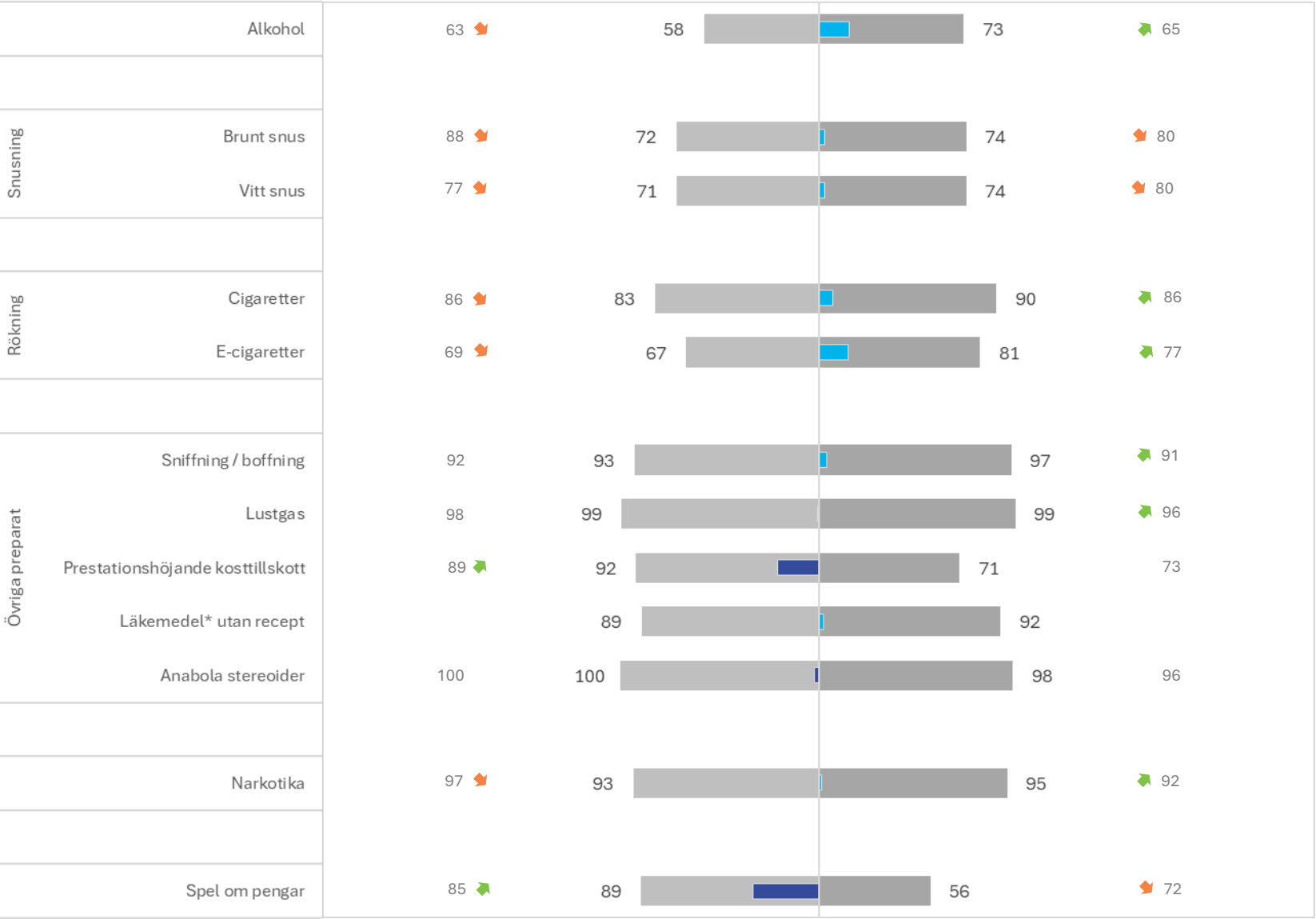
Andel [%] elever i åk 9 som inte provat något av nedanstående

Tjejer

Killar

Jämförelse med
2022

Jämförelse med
2022

Höga värden
är bra!

Se tabell i bilaga för
hur svarsalternativen
har grupperats.

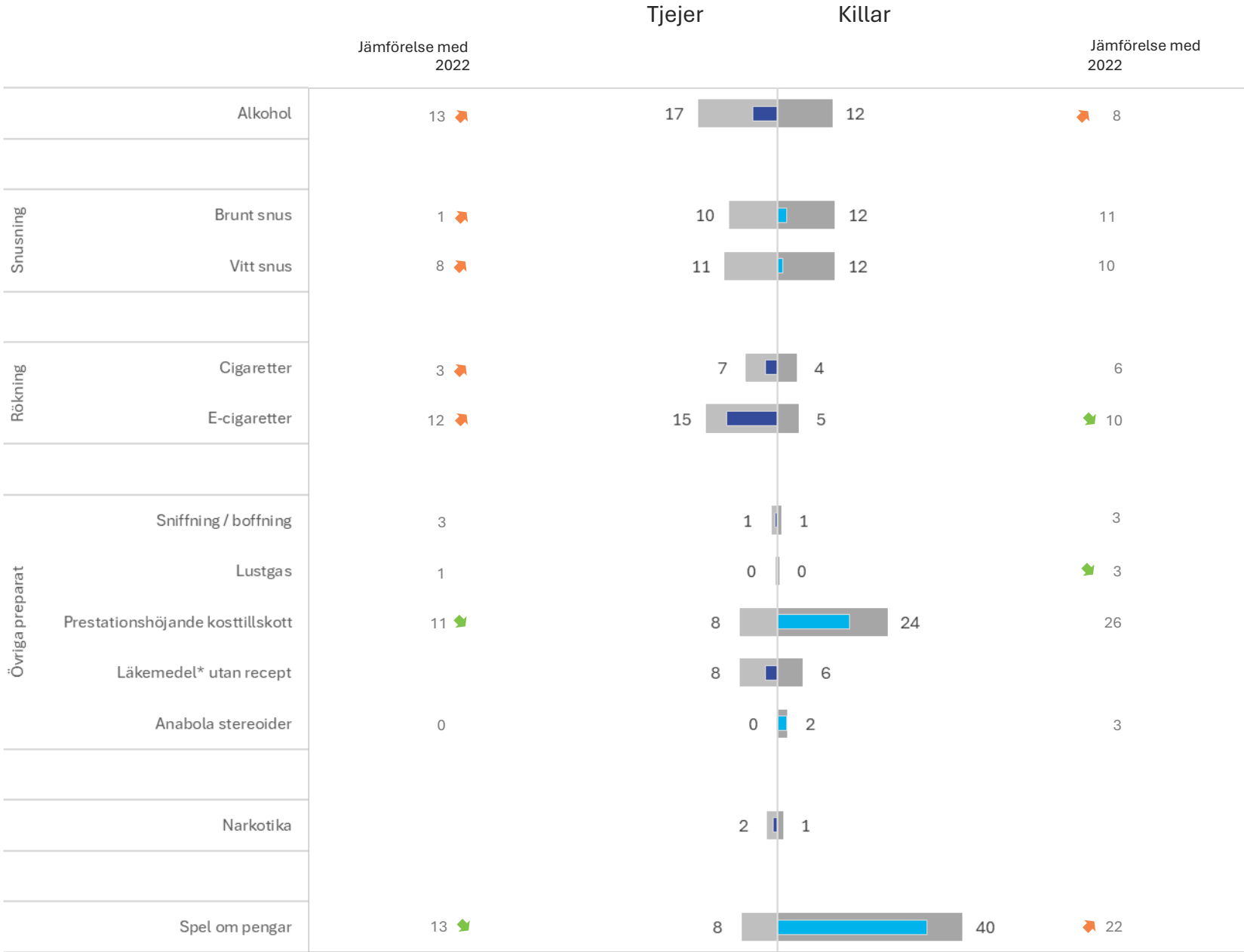
- Minskad andel elever
- Ökad andel elever
- Högre andel tjejer
- Högre andel killar

Andel [%] elever i år 9 som använder något av nedanstående (ibland, regelbundet, dagligen)

- Orange arrow pointing right: Minskad andel elever
- Green arrow pointing left: Ökad andel elever
- Dark blue bar: Högre andel tjejer
- Light blue bar: Högre andel killar

Låga värden
är bra!

Se tabell i bilaga för
hur svarsalternativen
har grupperats.

Andel [%] elever i år 2 som inte provat något av nedanstående

Tjejer

Killar

Jämförelse med
2022

Jämförelse med
2022

Höga värden
är bra!

Se tabell i bilaga för
hur svarsalternativen
har grupperats.

- Minskad andel elever
- Ökad andel elever
- Högre andel tjejer
- Högre andel killar

Andel [%] elever i åk 2 som använder något av nedanstående (ibland, regelbundet, dagligen)

Låga värden
är bra!

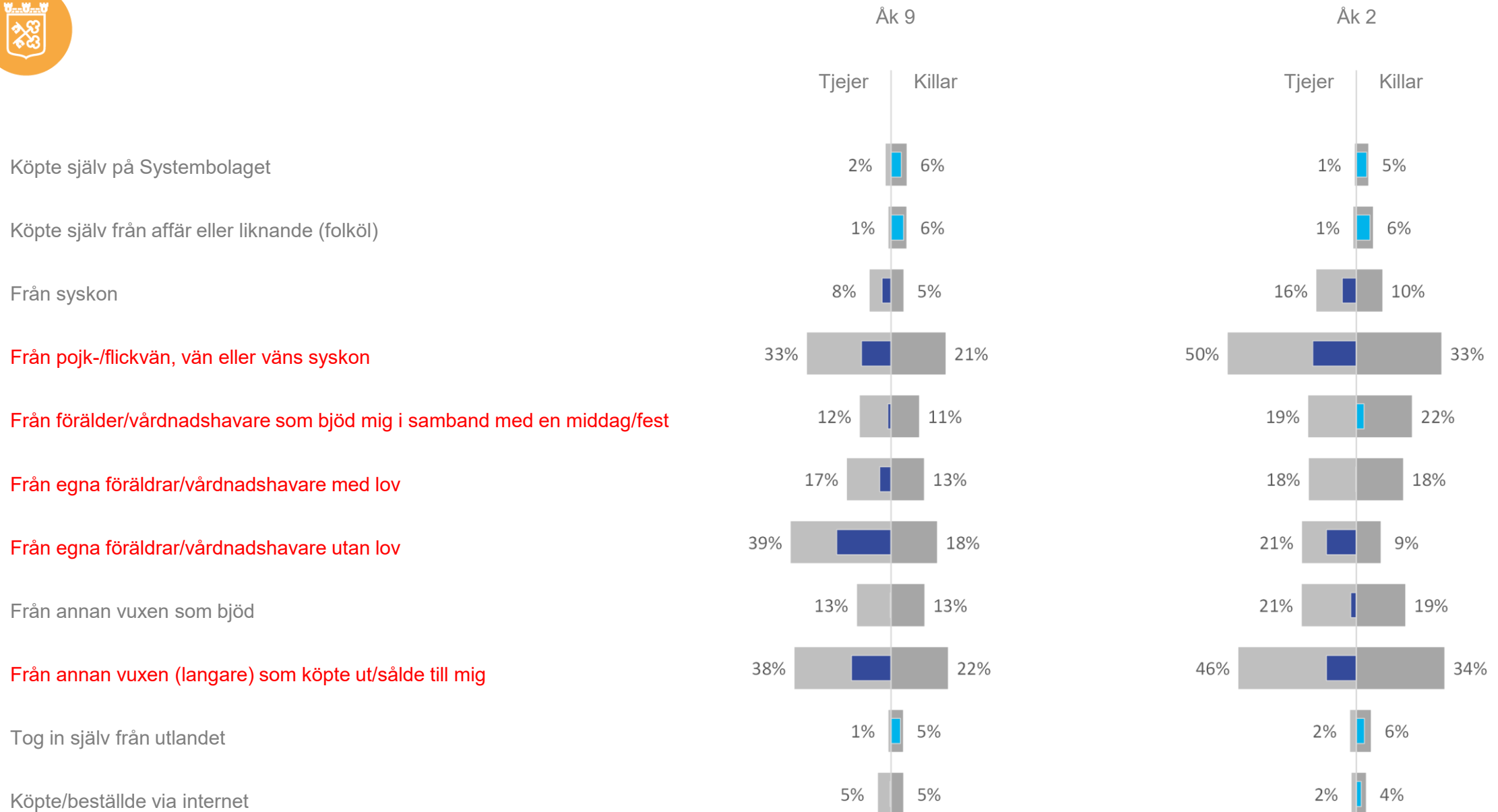
Se tabell i bilaga för
hur svarsalternativen
har grupperats.

- Orange triangle: Minskad andel elever
- Green triangle: Ökad andel elever
- Dark blue bar: Högre andel tjejer
- Light blue bar: Högre andel killar

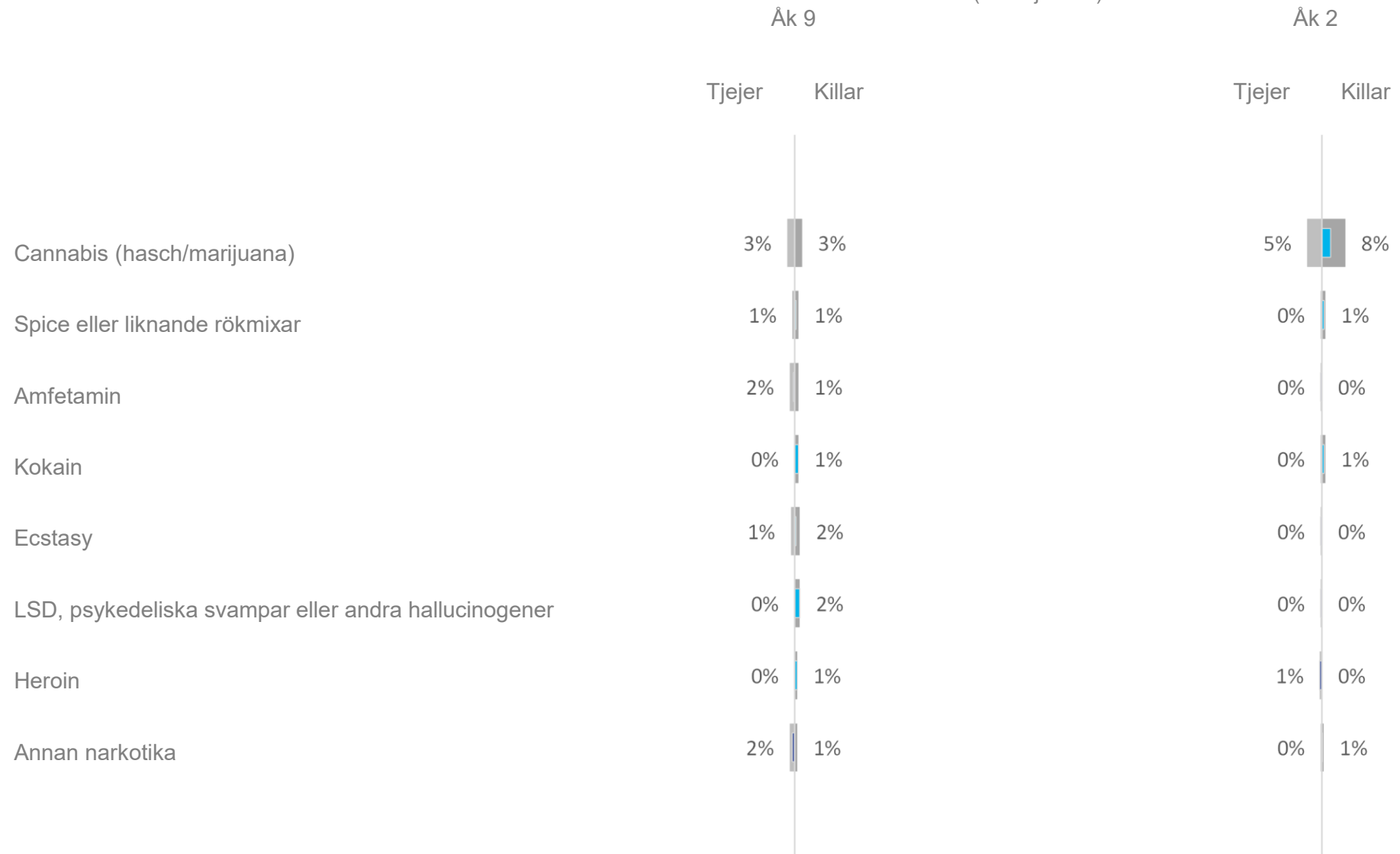

När du druckit alkohol, hur får du vanligtvis tag på alkohol?

Har du prövat på eller använder något av preparaten nedan? (andel ja-svar)

Högre andel tjejer Högre andel killar

Högre andel tjejer Högre andel killar

Har du någon vän som du vet använder:

(andel ja-svar)

Åk 9

Åk 2

Tjejer

Killar

Tjejer

Killar

Cannabis (hasch/marijuana)

11% 8%

19% 26%

Spice eller andra rökmixar

4% 3%

4% 5%

Amfetamin

4% 2%

3% 3%

Kokain

5% 2%

4% 6%

Ecstasy

4% 3%

5% 6%

LSD, psykedeliska svampar eller andra hallucinogener

3% 3%

5% 4%

Heroin

2% 2%

2% 2%

Annan narkotika

8% 4%

5% 6%

Receptbelagda sömn-/lugnande medel utan läkarordination
(t ex Stilnoct, Stesolid, Imovane, Xanor)

7% 3%

5% 5%

Receptbelagda smärtstillande läkemedel utan läkarordination
(t ex Tramadol, Citodon, Oxycodone)

5% 3%

3% 3%

Receptbelagda centralstimulerande läkemedel utan läkarordination
(t ex ADHD-medicin som Ritalin, Concerta)

10% 7%

9% 10%

Högre andel tjejer

Högre andel killar

Högre andel tjejer

Högre andel killar

Kan du tänka dig att pröva: (andel ja-svar)

Cannabis (hasch/marijuana)

Spice eller andra rökmixar

Amfetamin

Kokain

Ecstasy

LSD, psykedeliska svampar eller andra hallucinogener

Heroin

Annan narkotika

Receptbelagda sömn-/lugnande medel utan läkarordination
(t ex Stilnoct, Stesolid, Imovane, Xanor)

Receptbelagda smärtstillande läkemedel utan läkarordination
(t ex Tramadol, Citodon, Oxycodone)

Receptbelagda centralstimulerande läkemedel utan läkarordination
(t ex ADHD-medicin som Ritalin, Concerta)

Åk 9

Tjejer

Killar

8% 12%

3% 4%

2% 3%

3% 4%

3% 4%

3% 5%

2% 3%

3% 6%

5% 5%

4% 4%

6% 6%

Åk 2

Tjejer

Killar

12% 22%

4% 3%

2% 3%

3% 7%

4% 6%

3% 10%

2% 1%

4% 3%

7% 7%

4% 5%

6% 4%

Högre andel tjejer Högre andel killar

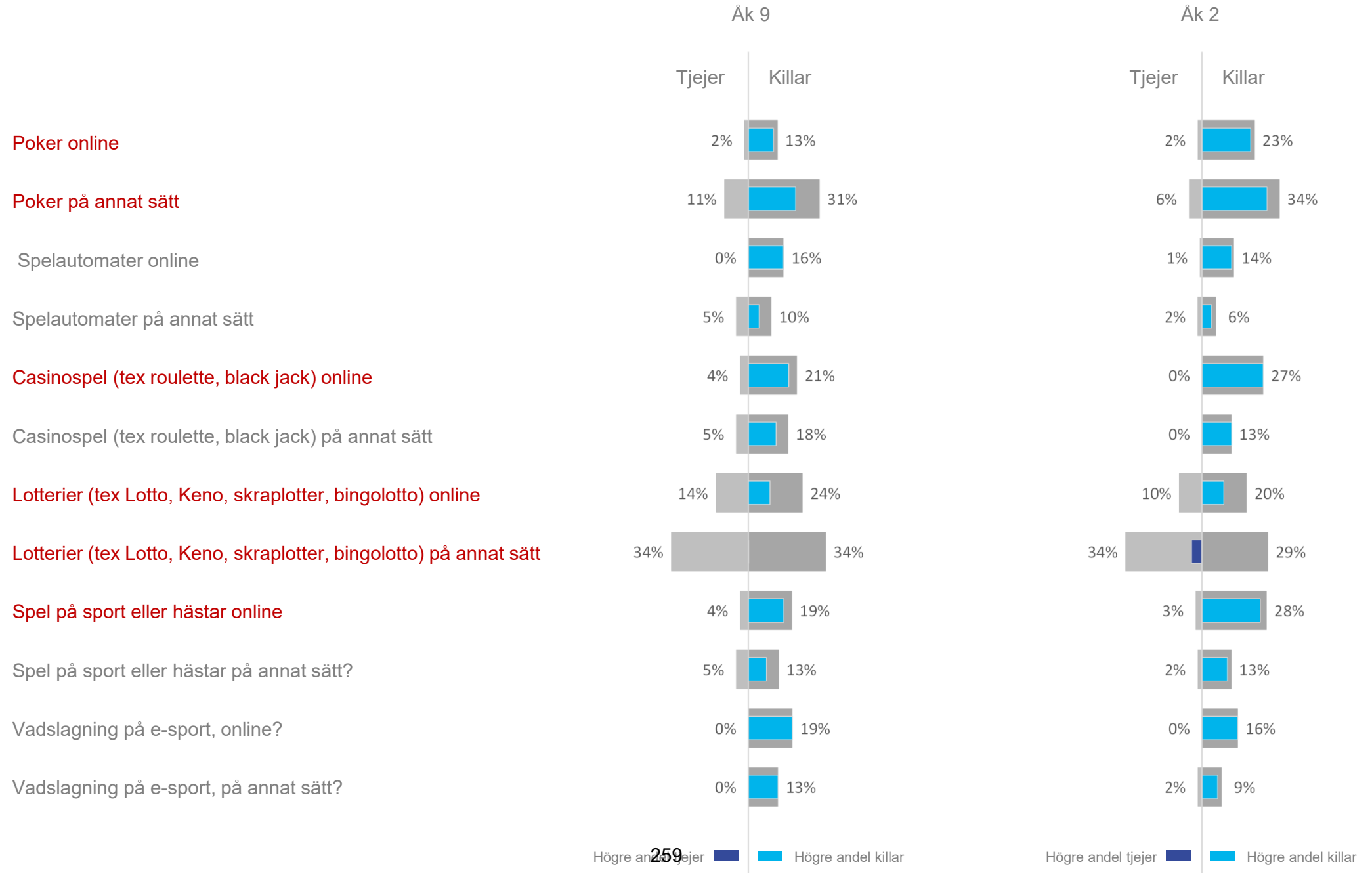
Högre andel tjejer Högre andel killar

Vilka spel om pengar eller lotterier har du deltagit i?

(andel ja-svar)

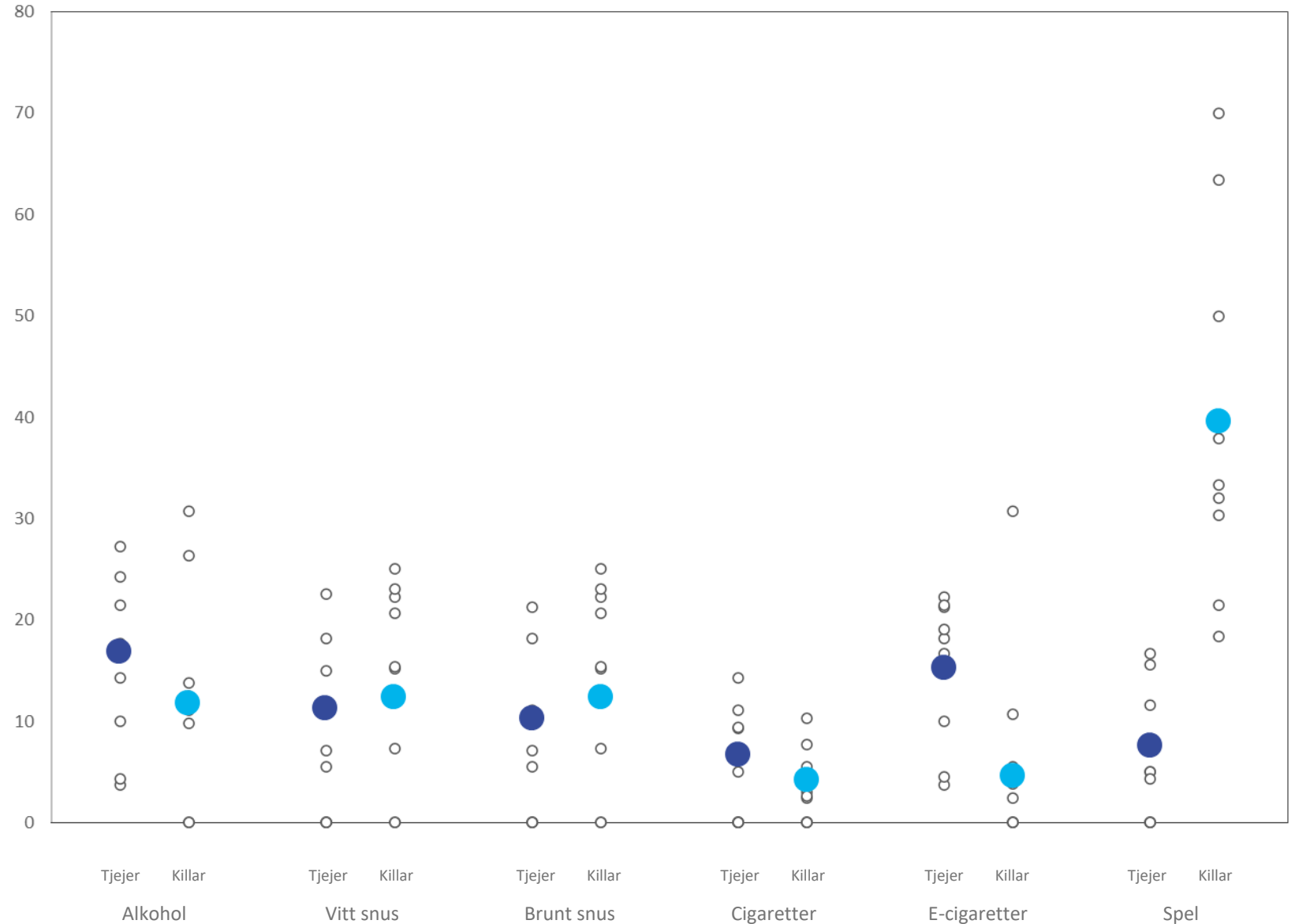
Diagrammet visar elevernas (åk9) svar på frågorna om användning av alkohol, snus, cigaretter och spel om pengar.

De mörk- och ljusblå cirkarna visar tjejnarnas och killarnas svar i kommunen som helhet. De mindre cirkarna visar svaren för tjejer och killar i respektive grundskola.

Diagrammet visar att det råder betydande skillnader mellan skolorna, i synnerhet vad gäller killars spel om pengar.

Se tabell i bilaga för uppgifter om hur många elever som har svarat i respektive skola.

Användning av alkohol, snus, cigaretter och spel i åk9
(andel elever, %)

Sammanfattning

Negativ utveckling

- Alkoholkonsumtionen ökar i båda åldersgrupperna och bland både tjejer och killar.
- Snusning ökar - främst bland tjejer och mest i åk 9.
- Spel om pengar ökar bland killar i både åk 9 och åk 2.
- Användning av narkotika viss ökning hos tjejer i åk 9

Här går tjejer och killar åt olika håll

- Rökning ökar bland tjejer i åk 9 och minskar bland killar i både åk 9 och 2.
- Spel om pengar ökar bland killar och minskar bland tjejer i både åk 9 och åk 2.

Positiv utveckling

- Sniffning/boffning/lustgas minskar från redan mycket låga nivåer.
- Användning av prestationshöjande kosttillskott minskar.
- Användning av anabola steroider minskar från mycket låga nivåer.

Sammanfattning

Jämförelse med riket

- Spel om pengar är vanligare i Luleå
- Rökning är mindre vanligt i Luleå – i synnerhet E-cigarett
- Användning av lustgas är mindre vanligt i Luleå
- Användning av narkotika är mindre vanligt i Luleå

Strukturella skillnader mellan könen

- Det är vanligare att tjejer dricker och röker
- Det är vanligare att tjejer dricker sprit, vin och alkohol/cider
- Det är vanligare att killar dricker starköl och folköl
- Det är vanligare att killar använder prestationshöjande tillskott
- Det är vanligare att killar spelar om pengar

Vad gör vi?

ANDTS Handlingsplan – Förebyggande arbete främst inriktat mot barn, unga, unga vuxna. Arbetsgrupp med berörda förvaltningar, Ltu, Polis, Civilsamhälle som utifrån lägesbilder arbetar med olika fokusområden.

Fokusområde 2024-2025- Spel om pengar

Gymnasiet fokus på spel om pengar

Lägesbilder – EST (Effektiv samordning för ökad trygghet), Beredningsgruppen, Samverkansforum grundskolan och gymnasiet.

Enkäter och undersökningar

Blås Grönt – KFF, SOC, AUF gemensam satsning kring att bredda användandet av verktyget.

100 % Ren hård träning – dopningsförebyggande, Polis, kommunen, gymmen

Festivalnätverk – lokal och regional nivå

Trygghetsfält, antilagningskampanjer, föräldrabrev m m

Tack!

LULEÅ KOMMUN

ulrika.nygard@soc.lulea.se

Ulrika Nygård, preventionssamordnare/brottsförebyggande samordnare
Socialförvaltningen

Information om vuxenheten

Ärendenr 2025/1003-3.9.0.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen om vuxenheten till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden delges information om områden inom vuxenhetens verksamhet:

- Akutboende, träningsboende och mötesplats Lyktan.
- Förtur för våldsutsatta.
- Projekt - Vräkningsförebyggande arbete inom försörjningsstöd.

Maria Jonsson
Enhetschef

Information om Kronan särskilt boende för äldre

Ärendenr 2025/1121-3.9.0.2

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden delges information om Kronan särskilt boende för äldre.

Lisa Nilsson
Kommunsekreterare